„საქართველო ერთგულად ითანამშრომლებს ყველა ქვეყანასთან, რომლებიც რეალურად გვეხმარებიან და დაგვეხმარებიან სახელმწიფოებრიობის განმტკიცებასა და თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებაში“

რეფორმა: ჩრდილოვანი ეკონომიკა დღევანდელი მსოფლიოს საერთო სენია გვ. 5

საქართველოს რესპუბლიკა

GEORGIAN POST BANK — საქართველოს საფოსტო ბანკი

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. №206 (3247) სამშაბათი, 3 აგვისტო, 1999 წელი. ფასი შეთანხმებით.

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის 2 აგვისტოს რადიოინტერვიუ

— გასულ კვირას აჭარის ლიდერმა ასლან აბაშიძემ ყარსის ხელშეკრულების ერთ-ერთი პუნქტის ამოქმედებაზე ილაპარაკა... — ჟურნალისტის ნატო ონიანის თხოვნით, ამ თემაზე საუბრით დაიწყო თავისი ტრადიციული ორშაბათის რადიოინტერვიუ საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ:

— უპირველეს ყოვლისა, მე სრული რწმენითა და კატეგორიულობით უნდა განვაცხადო, რომ ყველა ჭეშმარიტ ქართველს და თავისი ქვეყნის პატრიოტს ამ საკითხებზე, ესე იგი, ისეთ საკითხზე, როგორიც ყარსის ხელშეკრულებაა, საქართველო-თურქეთის ურთიერთობაზე მსჯელობისას მეტი თავშეკავება, სიფრთხილე და, რაც მთავარია, კომპეტენტურობა მართებს.

იხ. მე-2 გვ.

ვიზიტი

უილიამ კოენი: „საქართველო გახდა დემოკრატიის მშენებლობის, დემოკრატიულ გარდაქმნათა შესანიშნავი მაგალითი და მოდელი“

1 აგვისტოს ხანმოკლე სამუშაო ვიზიტად საქართველოში იმყოფებოდა ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრი უილიამ კოენი.

მთავრობის კრწანისის რეზიდენციაში უილიამ კოენი მიიღო საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ. გაიმართა შეხვედრა, რომელშიც საქართველოს პრეზიდენტისა და აშშ თავდაცვის მინისტრის გარდა, მონაწილეობდნენ საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით თევზაძე, აშშ თავდაცვის მდივნის თანაშემწე სტრატეგიისა და საფრთხის შემცირების საკითხებში ედვარდ ვორნერი, აშშ საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში კენეტ იალოვიცი და საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი აშშ-ში თედო ჯაფარიძე.

შეხვედრის შემდეგ გაიმართა საქართველოს პრეზიდენტისა და ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრის ერთობლივი პრესკონფერენცია.

იხ. მე-3 გვ.

დაჯილდოება

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 31 ივლისი ქ. თბილისი

პ. კიკნაძის ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საინჟინრო-ტექნიკური ნაგებობების დაცვითი და ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემაში ავტომატიკის დანერგვასა და განვითარებაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისა და ნაყოფიერი საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის სააქციო საზოგადოება „სპეცავტომატიკის“ თბილისის ტექნიკური მომსახურების ცენტრის დირექტორი პავლე კიკნაძე დაჯილდოვდეს ღირსების ორდენით.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 29 ივლისი ქ. თბილისი

თ. ბერეკაშვილის და გ. თეალავაძის ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშენებლო სფეროში მიღწეული წარმატებებისათვის, სამოქალაქო დანიშნულების მსხვილი ობიექტების მშენებლობაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისა და სტიქიის შედეგად დაზიანებული შენობა-ნაგებობების აღდგენისას მაღალი პროფესიონალიზმის გამოვლენისათვის დაჯილდოვდნენ ღირსების ორდენით:

თამაზ ბერეკაშვილი — ქუთაისის სააქციო საზოგადოება „ქუთმშენის“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე;

გიორგი თეალავაძე — თბილისის სააქციო საზოგადოება „ბალავრის“ გენერალური დირექტორი, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი.

ე. შევარდნაძე.

სახელმწიფო მინისტრი

სამხედრო სფეროში შემდგომი ურთიერთობების განსახილველად

ორ ქვეყანას შორის სამხედრო სფეროში შემდგომი ურთიერთობის საკითხებს განიხილავს ქართული დელეგაცია, რომელიც სახელმწიფო მინისტრის ვაჟა ლორთქიფანიძის ხელმძღვანელობით გუშინ მოსკოვში გაემგზავრა.

საქართველო-რუსეთის სახელმწიფოთაშორისი ეკონომიკური კომისია მოსკოვში 2-3 აგვისტოს სხვა საკითხებთან ერთად განიხილავს ორი ქვეყნის შემდგომ ურთიერთობას სამხედრო სფეროში. რუსეთის მხარეს უხელმძღვანელებს რუსეთის მთავრობის ვიცე-პრემიერი ნიკოლოზ აქსიონენკო. საქართველოს დელეგაციამ, შესაძლოა,

იხ. მე-2 გვ.

უარყოფენ

ზოლოქთან შეტაკება არ მომხდარა

გავრცელდა ინფორმაცია, თითქოს აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ზოლოქის საგუშაგოსთან მოხდა შეტაკება შეიარაღებულ დაჯგუფებასთან. ინფორმატორთა ცნობით, არიან დაჭრილები და დაღუპულები.

აღნიშნულთან დაკავშირებით შინაგან საქმეთა სამინისტროს პრესსამსახური უფლებამოსილია განაცხადოს, რომ ინფორმაცია მსგავსი ფაქტის შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროდან არ შემოსულა.

შსს პრესსამსახური.

ბრიფინგი

ბრძოლა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის არის ის მირითადი კურსი, რომელსაც უნდა ემსახურებოდეს ყველა პოლიტიკური ძალა საქართველოში

სასიამოვნო ინფორმაციით დავიწყებ, თორემ ამ ბოლო დროს მავანთა მიერ ნიშნის მოგებით ნათქვამმა, მოუზომავმა და ყურისმომჭრელმა გამოსვლებმა შეაბეზრა მსმენელ-მკითხველი.

პირველი აგვისტოდან საქართველოში გაზის ფასი 20 პროცენტით გაიაფდა. იმოქმედებს თუ არა იგი ჩვენს ეკონომიკაზე, და თუ ამოქმედდება ის საწარმოები, რომელთა სიმძლავრეების ამუშავებისთვისაც სწორედ გაზია უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი?

— მისასალმებელ ტენდენციასა და წამოწყებას უწოდებს ამ ფაქტს საქართველოს პრეზიდენტი და აცხადებს, რომ მან ამ ინიციატივას აქტიურად დაუჭირა მხარი. ეს არის კერძო კომპანია, რომელმაც გადაწყვიტა გაზის საბითუმო ფასის 20 პროცენტით შემცირება. ეს კი იძლევა იმის საშუალებას, რომ გაზზე გადასახადი შეუმცირდეს მოსახლეობას, მაგრამ ეს უნდა გააკეთონ იმ გაერთიანებებმა და კომპანიებმა, რომლებიც ემსახურებიან საქართველოს სოფლებსა და ქალაქებს.

როგორ აფასებს საქართველოს პრეზიდენტი გაეროს უშიშროების საბჭოს სხდომას, რომელმაც არ აღიარა აფხაზეთში ქართველთა ეთნოწმენდისა და გენოციდის ფაქტები?

— მაშინ, როდესაც გაეროს უშიშროების საბჭო აფხაზეთის კონფლიქტთან დაკავშირებით ლისაბონის სამიტის მიერ მიღებულ რეზოლუციას იმეორებს, ეს გარკვეულწილად, ამ ფორმულის აღიარებას ნიშნავს. არის სხვა მინიშნებებიც. მაგალითად, უშიშროების საბჭოსათვის მიუღებელია ხელოვნურად დემოგრაფიული ვითარების შეცვლა და ა.შ. ალბათ, კიდევ ცოტა დრო საჭირო იმისათვის, რომ, ბოლოს და ბოლოს, უშიშროების საბჭომ თქვას ის, რაც არის სათქმელი. ვფიქრობ, ძალიან ცხელია ის შთაბეჭდილებები და, ასევე, დაძლეული არ არის სირთულეები, რომლებიც დაკავშირებული იყო კოსოვოს მოვლენებთან. ახალი, დიდი, გლობალური ჩარევისათვის, ჩანს, მსოფლიოს თანამეგობრობა ჯერ კიდევ მზად არ არის, მაგრამ არავინ გული არ უნდა დაიმშვიდოს, — რაც გასაკეთებელია უნდა გავაკეთოთ იმისათვის, რომ, უწინარეს ყოვლისა, მშვიდობიანი მოწესრიგების ყველა ვარიანტი იქნეს განხილული, ამოიწუროს ყველა რესურსი. და, მეორეც, — ყველამ ძალიან აქტიურად უნდა ვიმუშაოთ იმისათვის, რათა უშიშროების საბჭომ მიიღოს სამართლიანი და ობიექტური გადაწყვეტილება. ვფიქრობ, ეს დრო მოვა.

პრეზიდენტ შევარდნაძეს სთხოვეს განემარტა, წინასაარჩევნო მარათონში აშკარად გამოკვეთილი ასეთი პოზიცია: არიან პარტიები, რომლებსაც არ უნდათ ბათუმურ ალიანსს შეუერთდნენ, მაგრამ რატომღაც მიაჩნიათ, რომ არც მოქალაქეთა კავშირთან დგომა იქნება მათთვის მომგებიანი და ისინი გამუდმებით ეძებენ მესამე გზას. ამ მესამეობას კი იბრალებს ყველა.

იხ. მე-3 გვ.

პრეზიდენტის ფოსტიდან

საქართველო-კანადის ურთიერთობას კარგი პერსპექტივა აქვს

„თქვენთან და ქართველ პარლამენტარებთან საუბრებმა დამარწმუნა, რომ მთელ რიგ სფეროებში ჩვენს ქვეყნებს შორის ურთიერთობის შემდგომ განვითარებას კარგი პერსპექტივა აქვს“, წერს საქართველოს პრეზიდენტს კანადის სენატის სპიკერი გილდას მოლგატი და იმედს გამოთქვამს, რომ კანადის საპარლამენტო დელეგაციის შეხვედრები ქართველ კოლეგებთან ხელს შეუწყობს საქართველოსა და კანადას შორის უფრო მჭიდრო თანამშრომლობის ჩამოყალიბებას.

„ჩვენთვის განსაკუთრებით საინტერესო იყო „აბრეშუმის გზის“ ახალი სატრანსპორტო დერეფნისა და საქართველოს ეკონომიკისათვის მისი მნიშვნელობის თქვენეული ხედვა“, — ნათქვამია წერილში.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური — საქინფორმი.

პოეზია

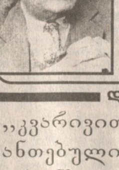

დღეს ჩვენი გაზეთის მესამე გვერდზე ვაქვეყნებთ ჯანსუღ ჩარკვიანის ლექსს „ლექსი ცოდვა - მადლისა“...

SIC!

დეზერტირი — სხვისი, თავსატეხი — ჩვენი

როგორც სარწმუნო წყაროსაგან გახდა ცნობილი, წლეულს, 24 ივლისს, ღამით, ქ. გალში დისლოცირებული რუსეთის სამშვიდობო ბატალიონის ღაზვერვის ოცეულის ერთ-ერთმა სამხედრო მოსამსახურემ საგუშაგოზე მდგარ ჯარისკაცს ძალის გამოყენებით წაართვა ავტომატური ცეცხლსასროლი იარაღი და მიიმალა. თანამოსამსახურეთა სიტყვებით, იგი კარგად ფლობს ხელჩართული ბრძოლის ილეთებსა და ცეცხლსასროლ იარაღს.

აღნიშნულმა ფაქტმა სამშვიდობო ძალების სარდლობის მკვეთრი რეაქცია გამოიწვია. დეზერტირის ძებნის ორგანიზებას ხელმძღვანელობს 25 ივლისს ქ. სოხუმიდან გალში საგანგებოდ ჩასული გენერალი ლუდანოვი.

სამშვიდობო ძალების ოფიცერთა აზრით, გაქცეულის ძებნას სარდლობამ იმიტომ მიანიჭა ასეთი მნიშვნელობა, რომ ხსენებული ფაქტი არ ყოფილიყო გამოყენებული საქართველოს ხელისუფლების მიერ სამშვიდობო ძალებისა და მთლიანად რუსეთის ინტერესების საზიანოდ (?!). ამიტომაც, ძებნა მიმდინარეობს საიდუმლოების დაცვით. მათ მიღებული აქვთ განკარგულება, აუცილებლობის შემთხვევაში, განახორციელონ გაქცეულის ლიკვიდაცია.

სააგენტო „კონტაქტი“.

ინფორმაცია

თბილისის მერი საგადასახადო სამსახურის მუშაობით უკმაყოფილოა

მიუხედავად იმისა, რომ დედაქალაქში ივლისის თვის ბიუჯეტი შესრულდა, თბილისის მერი ვანო ზოდელავა საგადასახადო სამსახურის მუშაობით უკმაყოფილოა.

როგორც მერიაში გუშინ გამართულ თათბირზე აღინიშნა, რესპუბლიკის საგადასახადო სამსახურის მიერ ჩატარებული რეიდის შედეგად აღმოჩნდა, რომ ისეთი სოლიდური რესტორანი, როგორიც „არაგვია“, ბიუჯეტში ყოველთვიურად მხოლოდ 500 ლარს იხდის.

თათბირზე აღინიშნა, რომ დაბალია ვაჭრობის მოსაკრებლიდან ამოღებული შემოსავალიც, ივლისში ამოღებულმა თანხამ კი მხოლოდ 115 ათასი ლარი შეადგინა.

პროვოკაცია არ არის გამორიცხული

რესპუბლიკური პარტიის ლიდერი ივლიანე ხაინდრავა არ გამორიცხავს, რომ თუ მართლაც მოხდება აჭარაში რაიმე ინციდენტი, იგი აბაშიძის ძალების მიერ იქნება ინსპირირებული ცენტრალურ ხელისუფლებაზე ზეწოლისათვის.

ირაკლი ბათიაშვილს ეჭვი ეპარება

საქართველოს საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის ყოფილ ხელმძღვანელს, პარლამენტარ ირაკლი ბათიაშვილს ეჭვი ეპარება თბილისის ძალოვნების მიერ აჭარაში დესტაბილიზაციისათვის დივერსანტების ჯგუფის გაგზავნის სიმართლეში.

თუმცა, როგორც პრაიმ-ნიუსს განუცხადა ბათიაშვილმა, „კომპეტენტურმა ორგანოებმა უნდა გამოავლინონ“, რამდენად გამართლებულია აჭარის ლიდერის ასლან აბაშიძის განცხადება ორი დღის წინათ ავტონომიურ რესპუბლიკაში ცენტრიდან დივერსიების ჩატარებისათვის სპეციალური რაზმის შეგზავნის შესახებ.

ბათიაშვილის თქმით, „ასლან აბაშიძეს მანამდეც არაერთხელ განუცხადებია, რომ ცენტრმა, შეიძლება, სცადოს აჭარაში მდგომარეობის დესტაბილიზაცია“.

უმუშევართა დასაქმებისათვის

500-მდე უმუშევარი რუსთაველი ქვემო ქართლის რაიონებში სოფლის მეურნეობის მოსავლის აღებაში მიიღებს მონაწილეობას, — აცნობა პრაიმ-ნიუსს ქვემო ქართლში პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილემ სოციალურ საკითხებში გოჩა ლორიამ.

სამუშაოს ანაზღაურება ნატურით — სოფლის მეურნეობის პროდუქტებით მოხდება.

აფხაზი კომუნისტები პანტელეიმონ გიორგაძის განცხადებას მიესალმნენ

აფხაზი კომუნისტები მიესალმნენ საქართველოს ერთიანი კომუნისტური პარტიის ლიდერის პანტელეიმონ გიორგაძის განცხადებას იმის თაობაზე, რომ აფხაზებს აქვთ უფლება გამართონ თავიანთ რესპუბლიკაში როგორც საპარლამენტო, ასევე საპრეზიდენტო არჩევნები.

როგორც სოხუმში გამართულ აფხაზეთის კომუნისტური პარტიის მესამე ყრილობაზე პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარემ ენვერ კაპბამ განაცხადა, პანტელეიმონ გიორგაძის სიტყვები იმაზე მეტყველებს, რომ ქართველი კომუნისტები მოწოდების სიმაღლეზე დგანან. კაპბას სიტყვებმა ყრილობაზე დამსწრეთა ხანგრძლივი ტაში გამოიწვია.

„იროკეზები“ — საქართველოს ცაში

საქართველოს სამხედრო უწყებას აშშ დახმარებას 1997 წლიდან უწევს.

დახმარების პროგრამას საქართველოს შესაბამის უწყებებთან თანამშრომლობით ახორციელებენ აშშ თავდაცვის, საბაჟო და იუსტიციის დეპარტამენტები, აგრეთვე აშშ სასაზღვრო დაცვა.

ქართული სამშვიდობო ძალების ბატალიონის აღჭურვილობისათვის აშშ-მ მილიონ 600 ათასი დოლარი გამოყო 1998 წელს.

შარშან ამერიკულმა მხარემ საქართველოსთან გაფორმებული „ვერტმფრენების კონტრაქტი“ 3 მილიონი დოლარით დააფინანსა.

კონტრაქტის თანახმად ქართული ეკიპაჟი „იროკეზის“ ტიპის ვერტმფრენების მართვაში მომზადებას გაივლის აშშ-ში.

როგორც პრაიმ-ნიუსს თავდაცვის სამინისტროში უთხრეს, საუბარია აგრეთვე, „იროკეზის“ საბრძოლო 8 ვერტმფრენის საქართველოსათვის გადაცემის თაობაზე.

ინფორმაციები მოგვაწოდა პრაიმ-ნიუსმა.

დღეობა

„კვარივით ყოფილიყოს ანთებული სიყვარული თქვენს ოჯახებში“

გადაბრუნებული კეცივით ეხურება ღამე ელიას მთას ელიაობა დღეს — პირველ აგვისტოს.

ვარსკვლავები ღადარის როლს ბუნებრივად ასრულებენ.

მთვარის პეიზაჟი რიტუალური სახიობისთვის ემზადება — მიმქრალი ფერების ბუნდოვანება იმედის კარს აღებს სულში, რომლის მატერიალობა ამ საკრალურ გარემოში ხელშესახები ხდება, როგორც „ნისლი, რომელიც ერთხანს გამოჩნდება, მერე კი გაქრება“.[1]

იმედის ბურუსი?

იხ. მე-8 გვ.

1. ახალი აღთქმა, მოციქულ იაკობის წერილი, IV, 14.

უკანასკნელ საათს

<u>გუშინ</u> რუსეთის წამყვანი გაზეთების — „ნოვიე იზვესტიას“, „ობშჩაია გაზეტას“, „ტრუდის“ და სხვა გამოცემების მთავარმა რედაქტორებმა წერილით მიმართეს პრეზიდენტ ბორის ელცინს, გამოხატეს შეშფოთება რუსეთის მასმედიაში შექმნილ მდგომარეობაზე და მიღება სთხოვეს.

<u>გუშინ</u> ცნობილი გახდა, რომ ჰილარი კლინტონმა პრეზიდენტ ბილ კლინტონის გარშემო შექმნილი აჟიოტაჟის შემდეგ პირველად საჯაროდ განაცხადა, რომ მისი მეუღლე „ძალიან, ძალიან კარგი ადამიანია“.

ამასობაში მონიკა ლევინსკი ავტოავარიაში მოჰყვა. მისი „ფორდ-ექსპლორერი“ გადაბრუნდა. ლევინსკი არ დაშავებულა.

<u>გუშინ</u> უკრაინაში დამთავრდა პრეზიდენტის არჩევნების მეორე ეტაპი. საარჩევნოდ 9 კანდიდატი დარჩა. პრეზიდენტი ლეონიდ კუჩმა, საერთო აღიარებით, №1 კანდიდატია.

<u>გუშინ</u> ჩეჩნეთ-დაღესტნის საზღვარზე დაცხრილეს რუსეთის ბლოკპოსტი. დაიჭრა ერთი სამხედრო მოსამსახურე.

ფინანსები

ლარის კურსი

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა 31 ივლისიდან დაადგინა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები:

გერმანული მარკა	1	0.9975 ლარი
აშშ დოლარი	1	1.8200 ლარი
ევრო	1	1.9509 ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0751 ლარი

ამინდი დღეს

დასავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ. სუსტი ქარი.

დაბლობში: ღამით +18+23; დღისით +30+35.

მთაში: ღამით +15+20; დღისით +25+30.

მაღალ მთაში: ღამით +11+16; დღისით +20+25.

აღმოსავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ. სუსტი ქარი.

დაბლობში: ღამით +18+23; დღისით +30+35.

მთაში: ღამით +15+20; დღისით +25+30.

მაღალ მთაში: ღამით +11+16; დღისით +20+25.

თბილისში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ სუსტი ქარი.

ღამით +21+23; დღისით +33+35.

საქართველოს ჰიდრომეტცენტრი.

„საქართველო ერთგულად ითანამშრომლებს ყველა ქვეყანასთან, რომლებიც რეალურად გვეხმარებიან და დაგვეხმარებიან სახელმწიფოებრიობის განმტკიცებასა და თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებაში“

(პირველი გვერდიდან)

რაკი განსხვავებული აზრები გამოითქვა, იძულებული ვარ ჩემი პოზიციაც გამოვხატო, მაგრამ მანამდე ვიტყვი, რომ ქართველ მეცნიერებსა და პოლიტიკოსებს დაწვრილებით აქვთ შესწავლილი ყარსის დოკუმენტი. აქ ბუნდოვანი და გაუგებარი არაფერია. ტელემაყურებელმა და რადიომსმენელმა უკვე მოისმინა პროფესორ ლევან ალექსიძის და სხვათა ანალიზი ყარსის ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით და მე ამ არგუმენტებს აღარ გავიმეორებ, ისტორიულ მიმოხილვას არ შევუდგები.

ჩემი აზრით, ის არის მთავარი, რაც ახლა მინდა ვთქვა: როდესაც 1992-93 წლებში ჩვენ დავიწყეთ მუშაობა მეზობელ თურქეთის რესპუბლიკასთან კეთილმეზობლობისა და კონსტრუქციული ურთიერთობის საჭირო იურიდიული ბაზის შესაქმნელად, ჩვენთვის, ისევე როგორც თურქეთისათვის, უპირველესი პრიორიტეტი არსებული საზღვრების საბოლოოდ დადგენა და დაკანონება იყო. „საქართველოს რესპუბლიკასა და თურქეთის რესპუბლიკას შორის მეგობრობის, თანამშრომლობისა და კეთილმეზობლობის შესახებ“ ხელშეკრულებამ (ასე ჰქვია ამ ხელშეკრულებას) ეს საკითხი სამუდამოდ გადაწყვიტა, ვინაიდან ამ დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ყარსის 1921 წლის ხელშეკრულებამ საბოლოოდ დაადგინა საზღვარი საქართველოსა და თურქეთს შორის.

ახლა, რაც შეეხება ზოგიერთი მოღვაწის იმ ძალიან უცნაურ განცხადებას, რომ, აი, აამოქმედებს ყარსის ხელშეკრულების ამა თუ იმ მუხლს.

ჩავთვალოთ, რომ, უკეთეს შემთხვევაში, ეს ელემენტარული გაუგებრობაა: ჯერ ერთი, ხელშემკვრელი სუბიექტები არიან თურქეთის რესპუბლიკა და საქართველო, ანუ ყველა იურიდიული საკითხის გადაწყვეტა ამ ხელშეკრულების საფუძველზე მხოლოდ და მხოლოდ თბილისისა და ანკარის პრეროგატივაა.

გარდა ამისა, ზოგიერთებს რატომღაც ავიწყდებათ, რომ საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკის ხელშეკრულებაში, რომელსაც ჩვენ ხელი მოვაწერეთ, მხარეებმა საჭიროდ და აუცილებლად მიიჩნიეს შეეტანათ უაღრესად მნიშვნელოვანი დებულება (ამ დებულების ერთ-ერთი ავტორი მეც გახლავართ), რომლის თანახმად, (მე ვთხოვ რადიომსმენელს მიაქციოს ყურადღება) ორივე ქვეყანა ყარსის ხელშეკრულების დებულებებს შეასრულებს და დაიცავს თავიანთი კანონმდებლობის, საერთაშორისო ვალდებულებებისა და არსებული პრაქტიკის გათვალისწინებით. ვიმეორებ: ორივე ქვეყანა ყარსის ხელშეკრულების დებულებებს შეასრულებს და დაიცავს თავიანთი კანონმდებლობის, საერთაშორისო ვალდებულებებისა და არსებული პრაქტიკის გათვალისწინებით. სხვათა შორის, ეს საკითხი შესანიშნავად განმარტა საქართველოში თურქეთის საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა. გთხოვთ, კიდევ და კიდევ მიაქციოთ ყურადღება, ხაზს ვუსვამ: „თავიანთი კანონმდებლობის შესაბამისად“, ანუ ყარსის ხელშეკრულების ესა თუ ის პუნქტი შეიძლება ამოქმედდეს მხოლოდ ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს კანონმდებლობით კი ცხადად არის განსაზღვრული ყველა საკითხი, რომლებიც სასაზღვრო და საბაჟო პრობლემატიკას ეხება. სწორედ ამ საბაჟო საკითხებთან დაკავშირებით დაისვა ახლა ყარსის ხელშეკრულების საკითხიც.

ძალიან ნათლად არის ჩამოყალიბებული ცენტრალური ხელისუფლების განსაკუთრებული უფლებამოსილების ნუსხა ქვეყნის ძირითად კანონში, ანუ კონსტიტუციაში.

ასე რომ, აქ ყველაფერი, როგორც იტყვიან, მზესავით ნათელია. მაგრამ ეს იურიდიული მხარეა, არანაკლებ მნიშვნელოვანია საკითხის პოლიტიკური ასპექტი.

მე აბსოლუტურად დარწმუნებული ვარ: ვინც უნდა იყოს, როგორც უნდა იყოს, აჭარა და აჭარის მოსახლეობა არასდროს გადადგამს ისეთ ნაბიჯს, რომელიც საქართველოს ინტერესების წინააღმდეგ იქნება მიმართული.

და კიდევ ერთი: კიდევ ვადასტურებ ჩემს ღრმა პატივისცემას მეგობარი თურქეთის რესპუბლიკისა და მისი ხელმძღვანელობისადმი, პირადად პრეზიდენტ დემირელისადმი. საქართველო და თურქეთი ერთნაირად არიან დაინტერესებული კეთილმეზობლობითა და ყოველმხრივი თანამშრომლობით.

ჩვენ ერთად, როგორც იტყვიან, ხელიხელჩაკიდებულნი ვშრომობთ იმ გრანდიოზული პროექტების განსახორციელებლად, რომლებმაც სიკეთე და ბედნიერება უნდა მოუტანოს ჩვენს ხალხებს.

იოტისოდენადაც კი არ მეპარება ეჭვი, რომ ვერავინ შესძლებს საეჭვო გახადოს და ჩრდილი მიაყენოს საქართველოსა და თურქეთის მეგობრობას.

არ შემიძლია არ ვთქვა ისიც, რომ ჩემს პირად შეურაცხყოფად მიმაჩნია ლაპარაკი საქართველოს რომელიმე რეგიონის რაღაც ბლოკადებზე. ჩვენ ვახორციელებთ ჩვეულებრივ ღონისძიებებს კონტრაბანდისა და სპეკულანტების წინააღმდეგ. ეს ყველა რეგიონსა და მხარეს ეხება. მით უმეტეს, არ შემიძლია არ გამოვთქვა ჩემი აზრი მაშინ, როცა ყველამ ძალიან კარგად იცის, რომ პირადად მე მივიღე გადაწყვეტილება, შემდეგ ეს პარლამენტმაც დაადასტურა, საბაჟო შემოსავლის, აგრეთვე, დამატებითი ღირებულების გადასახადის დიდი ნაწილის აჭარაში დატოვების შესახებ. ერთი 30 პროცენტია, მეორე — 40 პროცენტი. ასეთი პრეცედენტი თითქმის არ არსებობს. მაგრამ ჩვენ დავთანხმდით ამას, ვინაიდან საქმე ძალიან სათუთ თემას ეხებოდა და ვინაიდან ვზრუნავდით იმისათვის, რომ აჭარას თავისი შემოსავალი ჰქონოდა. ოღონდ ეს სრულებითაც არ ნიშნავს, რომ საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლება უარს იტყვის უდავო პრეროგატივაზე — თვითონ გადაწყვიტოს საზღვართან, ისევე როგორც საზღვაო აკვატორიასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი საკითხები.

დიახაც, ვცდილობთ და ყოველთვის შევეცდებით ამას, ვინაიდან ნებისმიერ ქვეყანაში სასაზღვრო პრობლემატიკა მხოლოდ და მხოლოდ ცენტრალური ხელისუფლების უეჭველი, უდავო, განსაკუთრებული პრეროგატივაა, რაც სრულიადაც არ ნიშნავს, რომ ადგილობრივი მოსახლეობა არ მონაწილეობდეს საზღვრის დაცვაში ან თუნდაც საბაჟო კონტროლის პროცესებში. მაგრამ ეს სხვა საკითხია. მთავარია ის, რომ გადაწყვეტილებას იღებს ცენტრი. ვინმეს მოსწონს თუ არ მოსწონს, აღიზიანებს თუ არ აღიზიანებს ეს სიტყვა, გადაწყვეტილებას იღებს ცენტრი. სახელმწიფო სწორედ საზღვრიდან იწყება.

— გუშინ, საქართველოს ისტორიაში პირველად, თბილისს ეწვია ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრი უილიამ კოენი, რომელმაც, სხვათა შორის, უმაღლესი შეფასება მისცა საქართველოში მიმდინარე დემოკრატიულ პროცესებს. მინისტრი კოენი საქართველოში ვიზიტამდე იაპონიასა და სამხრეთ კორეაში იმყოფებოდა და საერთო უშიშროების პრობლემებს განიხილავდა. რას განიხილავდა კოენი საქართველოში პრეზიდენტ შევარდნაძესთან ერთად? არჩევნების წინ უკრაინასა და საქართველოში მისი ვიზიტი უკვე გარკვეულწილად ქვეყნის პირველი პირებისადმი ამერიკის შეერთებული შტატების დამოკიდებულების მიმანიშნებელია...

— მას არც დაუმალავს და მინდა მადლობა ვუთხრა იმ მაღალი შეფასებისათვის, ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაციის სახელით რომ გამოთქვა ეს მოსაზრებანი საქართველოში მიმდინარე დემოკრატიული პროცესების შეფასებასთან დაკავშირებით და ეს ყველაფერი რადიომსმენელმა და ტელემაყურებელმა მოისმინა.

მეორე საკითხი უშუალოდ ამ უწყებათაშორისი თანამშრომლობაა. ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და საქართველოს შორის სამხედრო სფეროში ურთიერთობა საკმაოდ სწრაფად ვითარდება. არაერთგზის გვითქვამს, რომ ამერიკამ ძალიან დიდი დახმარება გაუწია საქართველოს არა საერთოდ, ვთქვათ, დახმარება, გრანტები, მარცვლეული და სხვადასხვა, არამედ საქართველოს შეიარაღებულ ძალებს, აგრეთვე, ახლად შექმნილ საზღვაო ფლოტს, საზღვაო ჯარსა და ზოგიერთ სხვა დანაყოფს, რომელთა ფორმირებას ჩვენთვის საარსებო მნიშვნელობა აქვს.

ამდენად, სავსებით ბუნებრივია, რომ არსებობდა ორმხრივი ინტერესი და შეხვედრაც გაიმართა.

საუბარი ძალიან კონსტრუქციული და საკმაოდ კონკრეტული იყო, ზოგად ფრაზებზე დრო არ დაგვიხარჯავს.

კვლავ ვადასტურებ: საქართველო ერთგულად ითანამშრომლებს ყველა ქვეყანასთან, რომლებიც რეალურად გვეხმარებიან და დაგვეხმარებიან სახელმწიფოებრიობის განმტკიცებასა და თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებაში.

არა მგონია, ეს დებულება თვით ყველაზე თავგადაკლულმა ოპონენტებმაც კი საეჭვოდ მიიჩნიონ. როდესაც ამა თუ იმ ქვეყანასთან ურთიერთობაზე ვლაპარაკობთ, უწინარესად, ჩვენი მიზნებით, ჩვენი ამოცანებით, ჩვენი სტრატეგიით, ჩვენი ტაქტიკით, ჩვენი, ასე ვთქვათ, თუნდაც პრაგმატული მიდგომით და მიზანშეწონილობის პრინციპით უნდა ვიხელმძღვანელოთ.

საკითხი ასე უნდა დაისვას: რა მივიღეთ რეალურად ამ ქვეყნისაგან. როგორც ვთქვით, საქართველომ ამერიკისგან ძალიან ბევრი რამ მიიღო და თანამშრომლობა სულ უფრო ვითარდება როგორც ეკონომიკური, ასევე პოლიტიკური და სამხედრო-სტრატეგიული მიმართულებით.

— თქვენი ერთსაათიანი საუბარი მხოლოდ ექვსი ვერტმფრენის გადმოცემის ფაქტს შეეხო? ეს ხომ შეეძლოთ შესაბამის უწყებებს — დავით თევზაძისა და კოენის უწყებებს მოეგვარებინათ?

— არა. ბუნებრივია, იყო უფრო საინტერესო საკითხებიც, მათ შორის, მდგომარეობა რეგიონში, კოსოვოს კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხები, აფხაზეთის კონფლიქტი, აბრეშუმის გზის სტრატეგია, ჩვენს მეზობელ ქვეყნებთან ურთიერთობა და სხვა. ბუნებრივია, როცა პოლიტიკოსები ერთმანეთს შეხვდებიან, ისინი მარტო ვერტმფრენის გადაცემით არ შემოიფარგლებიან...

— როგორც მოსალოდნელი იყო, გაეროს უშიშროების საბჭომ აფხაზეთთან დაკავშირებით ქართველთა გენოციდის კვალიფიკაციას ისევ არ დაუჭირა მხარი. რას უნდა ველოდეთ შემდგომში?

— დღეს მე ასეთი კომენტარით შემოვიფარგლები, ვინაიდან უფრო დეტალური ინფორმაციით ალბათ ბატონი ირაკლი მენაღარიშვილი წარდგება ტელემაყურებელთა და რადიომსმენელთა წინაშე, რადგანაც იგი უშუალოდ ესწრებოდა, მონაწილეობდა და სიტყვაც წარმოთქვა უშიშროების საბჭოს სხდომაზე.

ამ რეზოლუციას აქვს როგორც დადებითი, ასევე რთული მომენტებიც. თუნდაც, უნდა ითქვას, რომ ქართულმა დიპლომატიამ ამჯამად გააკეთა ის, რის გაკეთებაც შეიძლებოდა. თუმცა შესაძლებელი და სასურველი ყოველთვის არ ემთხვევა ერთმანეთს და ახლაც ასეთა.

უწინარესად, დოკუმენტმა უფლებამოსილების ვადა გაუგრძელა გაეროს სამხედრო მეთვალყურეებს, რითაც დადასტურდა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია კვლავაც პასუხისმგებელია აფხაზეთში მოვლენათა განვითარებისათვის.

გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუცია ერთმნიშვნელოვნად გმობს ოქტომბრისათვის დაგეგმილ ეგრეთ წოდებულ პრეზიდენტის არჩევნებს აფხაზეთში. ვიმეორებ: გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუცია ერთმნიშვნელოვნად გმობს ოქტომბრისათვის დაგეგმილ ეგრეთ წოდებულ პრეზიდენტის არჩევნებს აფხაზეთში. ეს იმ პოლიტიკოსთა საყურადღებოდ, რომლებიც თავგამოდებით იცავენ ამ არჩევნების იდეას, ვინაიდან არჩევნების ჩატარება დაუშვებელია იმ ვითარებაში, როდესაც ტერიტორია დატოვა მოსახლეობის უდიდესმა ნაწილმა. სხვათა შორის, ეს ეთნოწმენდის ფაქტის ირიბი აღიარებაც არის, ისევე როგორც მითითება ეუთოს ლისაბონის სამიტის დოკუმენტისა, სადაც აღნიშნულია ქართველი მოსახლეობის ეთნიკური წმენდის ფაქტი. რეზოლუციაში ნათქვამია, რომ გაერო არასდროს არ შეეგუება არსებულ სტატუს-კვოს და აღნიშნულია, რომ აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსი უნდა განისაზღვროს მხოლოდ და მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ფარგლებში. გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენელი მეგობარ ქვეყნებთან ერთად ჩამოაყალიბებს (ძალიან საყურადღებოა ეს მოსაზრება) კონკრეტულ წინადადებებს თბილისსა და სოხუმს შორის კონსტიტუციური კომპეტენციის განაწილების შესახებ, ანუ იგულისხმება უფლებამოსილების განაწილება ცენტრალურ ხელისუფლებასა და აფხაზეთის ხელისუფლებას შორის.

აქვე მინდა შეგახსენოთ, რომ მე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, უშიშროების საბჭოს მუდმივ წევრებს, მათს პრეზიდენტებს გავუგზავნე ჩვენი მოსაზრებანი აფხაზეთის სტატუსის შესახებ, ფუნქციათა გამიჯვნის თაობაზე და, ასევე, საქართველოს თხოვნა ზემოაღნიშნულ უშიშროების საბჭოსთან დაკავშირებით.

რა თქმა უნდა, ძალზე სამწუხაროა, რომ გაეროს უშიშროების საბჭომ კვლავ ვერ შეძლო ერთმნიშვნელოვნად გამოეხატა თავისი პოზიცია უმთავრესი საკითხის გამო. ეთნოწმენდის ორგანიზატორებს ტყუილად ჰგონიათ, რომ საერთაშორისო თანამეგობრობის აზრის უგულვებელყოფას დიდხანს შეძლებენ.

ასევე დაუსჯელი ეგონა თავი კოსოვოში ეთნიკური წმენდის ორგანიზატორსაც, მაგრამ შეცდა. თითქმის ათი წელი დასჭირდა სამართლიანობის აღდგენას ბალკანეთშიც. საბოლოოდ საერთაშორისო თანამეგობრობამ მაინც თავისი გაიტანა. ასე იქნება ყველგან, სადაც დაირღვევა ადამიანის უფლებანი და სადაც ჩაიდენენ დანაშაულს ადამიანურობისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ.

როცა უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებებსა და რეზოლუციებზე ვლაპარაკობ, მე არ შემიძლია არ აღვნიშნო ის, ასე ვთქვათ, სერიოზული გავლენა, რომელსაც ნიუ-იორკში, ვაშინგტონში, სხვა დედაქალაქებში აფხაზეთის ლეგიტიმური ხელისუფლების ვიზიტები ახდენს. და, თუ აქ ზოგიერთი დადებითი მომენტია აღნიშნული, ამ ვიზიტებმაც გარკვეული როლი შეასრულა.

— თუ შეიძლება, მოკლედ გასული კვირის სოციალურ-ეკონომიკური საკითხების შესახებ, მით უმეტეს, რომ გასულ კვირაში საქართველო მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის წევრი გახდა...

— უპირველეს ყოვლისა, აღსანიშნავია ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკისა და მსოფლიო ბანკის ჯგუფში შემავალი საერთაშორისო ფინანსური კორპორაციის გადაწყვეტილება საქართველოში ენერგოსექტორის განსავითარებლად 50 მილიონი დოლარის გამოყოფის შესახებ. ეს, ფაქტობრივად, ძირითადად, ეხება „აი-ი-ეს-თელასს“, ესე იგი, თბილისის ელექტროქსელების სრულ მოდერნიზაციას. მე ახლა მინდა შევახსენო მოქალაქეებს, რომლებიც ერთგვარ შეშფოთებას გამოხატავდნენ იმასთან დაკავშირებით, რომ უცხოელი ინვესტორი შემოვიდა თბილისში და „იყიდა“ თელასი. თუმცა, გარკვეული პროცენტები, რა თქმა უნდა, დარჩათ საქართველოს სახელმწიფოსა და თბილისის მოქალაქეებს. სხვა შემთხვევაში მხოლოდ ამ ინვესტორს ენდნენ და ამ ინვესტორს მისცეს 50 მილიონი დოლარი თბილისის მთელი ელექტროქსელის მოდერნიზაციისათვის. მე მგონი, 2-3 წელიწადში თბილისელები თვითონ მიხვდებიან, რა დიდი სიკეთე გაკეთდა ამ გადაწყვეტილების მიღებით.

აგრეთვე, საკმაოდ დიდი თანხებია გათვალისწინებული სარკინიგზო მეურნეობისა და ენგურჰესის რეკონსტრუქცია-აღდგენისათვის. რკინიგზისათვის გამოყოფილია გრანტი 7 მილიონი დოლარის ოდენობით და 20 მილიონამდე გრძელვადიანი კრედიტი. ხოლო ენგურჰესისათვის გამოყოფილი დახმარება და გრძელვადიანი კრედიტი სადღაც 50 მილიონის ფარგლებში იქნება. ეს ძალზე საყურადღებო ფაქტია, ვინაიდან ევრობანკმა ამით დაადასტურა, რომ ყურადღებით ადევნებს თვალს საქართველოში მიმდინარე პროცესებს და მზად არის მხარი დაუჭიროს უცხოურ თუ ეროვნულ კაპიტალს, რომელიც ფეხს იკიდებს და ფეხზე დგება საქართველოში.

გასულ კვირას საბოლოოდ დაზუსტდა საგადასახადო და საბაჟო უწყებათა მუშაობის შედეგები.

კმაყოფილი ვარ იმით, რომ ორივე უწყებამ კვლავ გადაჭარბებით შეასრულა საბიუჯეტო გეგმა. მიხეილ ჩიკვილაძისა და თამაზ მალაკელიძის ხელი საქმეს ნამდვილად დაეტყო. რა თქმა უნდა, როგორც ადრე აღვნიშნე, ბევრს მუშაობს სპეციალური კომისია ბატონ ვაჟა ლორთქიფანიძის ხელმძღვანელობით.

ახლა დღის წესრიგში დგას სავალუტო ფონდისა და მსოფლიო ბანკის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით პენსიებისა და გარკვეულ დავალიანებათა გასტუმრება, რაზეც მე არაერთხელ მისაუბრია. ამას წინათ, სხვათა შორის, შევხვდი ვეტერანების საქმეთა დეპარტამენტის ხელმძღვანელობას, კერძოდ, ბატონ გიორგი ციციშვილს. ვეტერანთა, ისევე როგორც სხვა პენსიონერთა მდგომარეობა მართლაც მძიმეა და ჩვენ, ალბათ ამ უახლოეს ერთ კვირაში — 10 დღეში დავიწყებთ პენსიებისა და იმ დახმარების გაცემას, რომელიც მათ კანონით ეკუთვნით.

პენსიებისა და დახმარების დავალიანების გაცემა, სათანადო გრაფიკის შესაბამისად, უპირველესად, სწორედ ვეტერანებით უნდა დავიწყოთ.

როგორც მომახსენეს, ფაქტობრივად, გადაწყდა მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში საქართველოს გაწევრიანების საკითხი. დარჩა მხოლოდ ფორმალური მხარე, რომელიც ორიოდე თვეში დასრულდება. კვლავ გავიმეორებ, რომ პრაქტიკული თვალსაზრისით, მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაცია ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი გაერთიანებაა, რომელშიც საქართველო გაწევრიანებულა მოყოლებული 1992 წლიდან.

რა დემაგოგიის ნიაღვარიც უნდა წამოვიდეს მავანთა მხრიდან, ამ ორგანიზაციაში გაერთიანება საქართველოსათვის უაღრესად სასარგებლო მოვლენაა. ჩვენი მინისტრები — მიხეილ უკლება, თამარ ბერუჩაშვილი, დავით ონოფრიშვილი, ვლადიმერ პაპავა და სხვები ციფრებითა და სქემებით ხელში მზად არიან ნებისმიერ დონეზე ოპონენტებთან და უბრალოდ იმ ადამიანებთან ღია და საჯარო დისკუსიისათვის, რომლებსაც შეიძლება წარმოდგენა არ ჰქონდეთ, რა არის სავაჭრო ორგანიზაცია და რა სიკეთის მოტანა შეუძლია მას საქართველოსათვის.

— გასულ კვირას ლონდონში გაიხსნა გამოფენა, რომელიც სხვადასხვა ქვეყნის ღვინის კულტურებს მიეძღვნა. ამ გამოფენაში საქართველომაც აქტიური მონაწილეობა მიიღო...

— ეს მართლაც საინტერესო მოვლენაა. უნდა გითხრათ, რომ ჩვენმა ახალგაზრდა ბიზნესმენებმა თითქმის შეუძლებელი შესძლეს.

დიდი ბრიტანეთის დედაქალაქში გაიხსნა გამოფენა, რომელიც 2001 წლამდე გაგრძელდება. ათობით ქვეყანამ წარმოადგინა ღვინის კულტურის ნიმუშები. სასიამოვნო და სასიხარულოა, რომ გამოფენას ხსნის საქართველო, რაც სავსებით სამართლიანია, ვინაიდან თვით ამ გამოფენის ორგანიზატორები აღნიშნავდნენ საქართველოს უნიკალურობას ღვინის კულტურის განვითარების თვალსაზრისით. დღეს მსოფლიო დონის მეცნიერებმა აღიარეს, ყოველ შემთხვევაში, დიდმა ნაწილმა აღიარა, რომ მევენახეობის აკვანი, ისე როგორც კულტურული ვაზის აკვანი საქართველოა და სწორედ საქართველოში ჩაისახა კულტურული ვაზის ჯიშები. დიდ მადლობას მოვახსენებ ჩვენს თვალსაჩინო მეცნიერს, სახელმწიფო მუზეუმის დირექტორს ბატონ ლევან ჭილაშვილს, რომელმაც ღირსეულად წარმოადგინა ჩვენი ქვეყანა სწორედ ამ ისტორიული ასპექტების გასაშუქებლად სათანადო ექსპონატების დემონსტრაციითა და არგუმენტების წარდგენით, აგრეთვე, შესანიშნავ, სამაგალითოდ, მე ასე ვიტყოდი, მეღვინეებს ლევან გაჩეჩილაძეს, თამაზ კანდელაკს, აგრეთვე, ბატონ ნიკო ლეკიშვილს და სხვებს. ყველას ვერ ჩამოვთვლი. ვფიქრობ, ამ გამოფენას დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობაც აქვს. ქართული ღვინო, ისე როგორც ჩვენი სხვა პროდუქტი და პროდუქცია თანდათანობით იმკვიდრებს ღირსეულ ადგილს მსოფლიო ბაზარზე, რისი დასტურიცაა თუნდაც „ჯი-ვი-ესის“ წარმატება. ეს კიდევ ერთი თვალსაჩინო მაგალითია ყველა მეღვინისათვის: შრომაა საჭირო, მუხლჩაუხრელი შრომა, ძიება, ბაზრებზე გასვლა და არა გაუთავებელი წუწუნი.

საქინფორმი.

პანამის კომპანია აპირებს საკუთარი მილსადენის აშენებას

პანამის კერძო კომპანიამ „კასპიან ტრანსკომ“, რომლის დამფუძნებლები არიან თურქი ბიზნესმენები, გასული კვირის ბოლოს ბაქოში გამართა ახალი საექსპორტო მილსადენის დიუბენდი-ბათუმის პროექტის პრეზენტაცია, აცნობებს პრაიმ-ნიუსს გუშინ კომპანიის ბაქოს ოფისში.

მილსადენი ხელს შეუწყობს ყაზახეთისა და თურქმენეთის ნავთობის აზერბაიჯანის ტერიტორიით ტრანსპორტირების მოცულობის გაზრდას, თვლიან პანამის კომპანიაში.

კომპანიამ უკვე შექმნა სერვისული ინფრასტრუქტურა აზერბაიჯანის ნავსადგურ დიუბენდიში, სადაც ხორციელდება თენგიზის ნავთობით დატვირთული ტანკერების მიღება, და ქალაქ ალი-ბაირამლიში, სადაც ნავთობით იტვირთება რკინიგზის ცისტერნები.

მაგრამ გამოთვლა აჩვენებს, რომ უფრო იოლია და იაფი ახალი მილსადენის მშენებლობა და ნავთობის მისი საშუალებით ნავსადგურ დიუბენდიდან ბათუმის ნავსადგურამდე გადაზიდვა. კასპიან ტრანსკოს მონაცემებით, ახალი ნავთობსადენის მშენებლობა 300 მილიონი დოლარი დაჯდება.

მილსადენი დიუბენდი-ბათუმის მშენებლობის დაფინანსებას აპირებენ ტეხაკო და შევრონი.

ქარის ელექტროსადგურის მშენებლობა გეგუთის ტერიტორიაზეა განზრახული

იმერეთში პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულმა თემურ შაშიაშვილმა იაპონიის კონსალტინგის ინსტიტუტის წარმომადგენლები მიიღო. რამდენიმე თვის წინათ იაპონიის მთავრობამ 300 ათასი დოლარი გამოყო ქარის ელექტროსადგურის ტექნიკურ-ეკონომიკური დასაბუთების გასაკეთებლად, რომლის აშენება ქუთაისის მახლობლად, გეგუთის ტერიტორიაზე არის განსაზღვრული. კონსალტინგის ინსტიტუტმა, რომლის წარმომადგენლები უკვე ერთი კვირაა საქართველოში იმყოფებიან, დაასრულა ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთებაზე მუშაობა, მას ქართული მხარის საინვესტიციო-საკონსულტაციო საბჭო აგვისტოში განიხილავს, რის შემდეგაც დაიწყება ინვესტიციის მოძიება. პროექტის ღირებულება 60 მილიონ დოლარს შეადგენს.

საკრებულოს თავმჯდომარეებმა ასამბლეა შექმნეს

იმერეთის ქალაქების საკრებულოების თავმჯდომარეებმა ასამბლეა შექმნეს. მასში გაწევრიანებაზე ჯერჯერობით თავი შეიკავეს ქუთაისის, წყალტუბოსა და ხონის საკრებულოების თავმჯდომარეებმა. ასამბლეის თავმჯდომარის ნოდარ ძნელაძის თქმით, საკრებულო ზედმეტი რგოლი აღმოჩნდა. და მაინც, მათი გადაწყვეტილება ახლადარჩეული თვითმმართველობის ორგანოების მიმართ აღმასრულებელი ხელისუფლების დამოკიდებულებამ გამოიწვია. ასამბლეის წევრები იმერეთში პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულმა მიიღო. შეხვედრის მიზანი, როგორც ითქვა, ხელისუფლების ორ რგოლს შორის მომავალი თანამშრომლობის განვითარება იყო.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: საქინფორმმა და პრაიმ-ნიუსმა.

სახელმწიფო მინისტრი

სამხედრო სფეროში შემდგომი ურთიერთობების განსახილველად

(პირველი გვერდიდან)

განიხილოს ქვეყნის ტერიტორიაზე რუსეთის სამხედრო ბაზების ყოფნის პირობები, — აცნობა პრაიმ-ნიუსს საქართველოს პარლამენტის ეროვნული უშიშროების ქვეკომიტეტის თავმჯდომარემ გიორგი ჯაყელმა.

მისი თქმით, ქართული მხარის მთავარი პირობაა რუსეთმა გადაიხადოს საქართველოს ტერიტორიაზე განლაგებული თავისი ოთხი სამხედრო ბაზის მიწისა და იჯარის გადასახადი.

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, რუსეთის უძრავი სამხედრო ქონების იჯარის გადასახადი 300 მილიონ აშშ დოლარს, მიწის გადასახადი 6 მილიონს, ხოლო საქართველოდან გატანილი მოძრავი ქონების ღირებულება 2,7 მილიარდ აშშ დოლარს შეადგენს.

დღეისათვის საქართველოში დისლოცირებულია რუსეთის 4 ბაზა — ვაზიანში, აჭარაში, აფხაზეთში და ახალქალაქში. გასულ კვირას საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტმა მოითხოვა ქვეყნის ტერიტორიიდან აფხაზეთის და ახალქალაქის ბაზების გაყვანა, რადგან, კომიტეტის განცხადებით, ისინი არ შეესაბამებიან საქართველოს ეროვნული უშიშროების ინტერესებს.

დღეისათვის (1999 წლის პირველი ნახევრის მონაცემებით), საქართველოს ტერიტორიაზე დისლოცირებულ რუსეთის სამ (ბათუმი, ვაზიანი, გუდაუთა) სამხედრო ბაზაზე განლაგებულია:

ბათუმი — მე-12 ბაზა და 405-ე პოლკი, ბათუმის მახლობლად სამხედრო საწყობი — 56 კაცი, БМП-1 და БМП-2 67 ერთეული.

მე-2 ბაზაში შედის: 35-ე პოლკი, 90-ე პოლკი, 1809 საარტილერიო პოლკი, 373-ე ცალკეული სადაზვერვო ბატალიონი, 122-ე კავშირგაბმულობის ცალკეული ბატალიონი, 61-ე ცალკეული ტანკსაწინააღმდეგო დივიზიონი. პირადი შემადგენლობა — 2898 კაცი. ჯავშანტექნიკა 41 ერთეული, საბრძოლო ჯავშანმანქანა — 42 ერთეული. БТР და БМП — 20 ერთეული, არტილერია — 75 ერთეული და ТМУ — 6 ერთეული.

ვაზიანი — 311-ე ვერტმფრენთა ცალკეული ქვედანაყოფი — პირადი შემადგენლობა 129 კაცი, 5 ვერტმფრენი МИ-24, საბრძოლო უზრუნველყოფის 5 ვერტმფრენი МИ-8. 137-ე სამხედრო ბაზა — პირადი შემადგენლობა — 1376 კაცი, 33 ერთეული ჯავშანტექნიკა, 43 საბრძოლო ჯავშანმანქანა, 17 ერთეული ფეხოსანთა ჯავშანმანქანა და ჯავშანტრანსპორტიორი, 16 საარტილერიო დანადგარი და ТМУ.

ამათგან, 33 ტანკი Т-72 ტიპის, 5 БТР-80, 36 БИП-2, 12 თვითმავალი ჰაუბიცა და 2 И-1.

ახალქალაქი — 62-ე ბაზა — პირადი შემადგენლობა — 2888 კაცი; 409-ე მოტომსროლელი პოლკი, 412-ე მოტომსროლელი პოლკი, 817-ე საარტილერიო პოლკი, 889-ე კავშირგაბმულობის ცალკეული პოლკი და 65-ე ტანკსაწინააღმდეგო დივიზიონი.

შეიარაღება — მძიმე ტექნიკა — 41 ერთეული, ББМ 48 ერთეული, 45 БТР და БМП. არტილერია 62 ერთეული და 3 ТМУ.

გუდაუთა — აქ განლაგებული სამხედრო აღჭურვილობისა და პირადი შემადგენლობის შესახებ ზუსტი ინფორმაცია, ჯერჯერობით, არ გვაქვს.

ქვეყანაში ამ ბაზების ყოფნა არ არის რატიფიცირებული საქართველოს პარლამენტის მიერ.

ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრი უილიამ კოენი თვლის, რომ საქართველომ თვითონ უნდა გადაწყვიტოს მის ტერიტორიაზე უცხოეთის სამხედრო ბაზების ყოფნის საკითხი.

საქართველო რუსეთს სთავაზობს ერთობლივი შერეული სახელმწიფო კომისიის შექმნას „შესაბამისი მოსაზრებების“ მოსამზადებლად ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღების შემცირებისა და საქართველოში რუსეთის სამხედრო ბაზების ყოფნის საკითხებთან დაკავშირებით, განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ.

პრაიმ-ნიუსი.

პარტიებსა და მოძრაობებში

აღშფოთებას გამოვთქვამთ პ. გიორგაძის დემაგოგიური განცხადების გამო

პრესაში გამოქვეყნდა ერთიანი კომუნისტური პარტიის თავმჯდომარის პანტელეიმონ გიორგაძის განცხადება, რომ ახალ მემარცხენე პოლიტიკურ ბლოკში სხვა ორგანიზაციებთან ერთად გაწევრიანდება საქართველოს აღორძინებული კომუნისტური პარტია.

საქართველოს აღორძინებული კომუნისტური პარტია აღშფოთებას გამოთქვამს ამ უპასუხისმგებლო და დემაგოგიურ განცხადებასთან დაკავშირებით.

ჩვენს პარტიას არავითარი სურვილი არა აქვს გაწევრიანდეს, არა თუ აღნიშნულ ბლოკში, არამედ, საერთოდ, ნებისმიერ ბლოკში, რომელიც ერთიანი კომუნისტური პარტიის თაოსნობით შეიქმნება, რადგან ერთიანი კომუნისტური პარტია ახორციელებს ანტიეროვნულ, ანტიქართულ პოლიტიკას. მისი ქმედება შერწყმული არ არის ჩვენი ქვეყნის ინტერესებთან. მან დიდი ზიანი მიაყენა კომუნისტურ მოძრაობას, დაქსაქსა და დააქუცმაცა მრავალათასიანი კომუნისტური პარტია, ლაფში ამოსვარა და სახელი გაუტეხა მას.

საქართველოს აღორძინებული კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვიზიტი

უილიამ კოენი: „საქართველო გახდა დემოკრატიის მშენებლობის, დემოკრატიულ გარდაქმნათა შესანიშნავი მაგალითი და მოდელი"

(პირველი გვერდიდან)

როგორც პრესკონფერენციაზე ედუარდ შევარდნაძემ განაცხადა, „აშშ თავდაცვის მინისტრის ჩამოსვლას საქართველოს ხელისუფლება ძალიან დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს. მე მქონდა საშუალება, ჩვენი ხალხის სახელით გამომეთქვა მადლიერება აშშ ადმინისტრაციისა და ხალხის მიმართ იმ დახმარებისათვის, რომელსაც ჩვენ დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მშენებლობის პროცესში ვიღებთ. რა თქმა უნდა, ეს ეხება თავდაცვისა და უშიშროების პრობლემებსაც. მით უმეტეს, რომ თავდაცვისა და უშიშროების პრობლემები ვრცელდება არა მარტო საქართველოზე, არამედ მთელ რეგიონზე და კიდევ უფრო ფართო მასშტაბითაც.

ჩვენი საუბარი იყო კონსტრუქციული. მოვიცავით ძალიან ფართო წრე საკითხებისა, მათ შორის, ბუნებრივია, სამხრეთ კავკასიის რეგიონში არსებული მდგომარეობა, კონფლიქტებთან დაკავშირებული საკითხები და, უწინარესად, აფხაზეთში კონფლიქტის მოგვარების დაჩქარების შესაძლებლობები. ეს ურთულესი პრობლემაა. მე გამოვთქვი იმედი, რომ უშიშროების საბჭო, რომლის მუდმივი წევრიც არის აშშ (ამავე დროს, ის არის საქართველოს მეგობართა ჯგუფის წევრი), ყველაფერს იღონებს იმისათვის, რომ კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების საქმეში საერთაშორისო მხარდაჭერა კიდევ გააქტიურდეს.

ჩვენ ვისაუბრეთ იმ პრობლემებზე, რომლებიც დაკავშირებულია კასპიისა და ცენტრალური აზიის ენერგომემცველების ტრანსპორტირებასთან, დიდი აბრეშუმის გზის აღორძინებასთან. თუ ყველა ფხიზლად არ ვიქნებით, თუ უშიშროებისა და თავდაცვის საკითხები სათანადო დონეზე არ დადგება, დიდ სიკეთესთან ერთად, ამ ყველაფერს შეიძლება მოჰყვეს არცთუ სასურველი შედეგები, მათ შორის, ბირთვული იარაღის, საერთოდ, შეიარაღების გატანა და მრავალი სხვა უსიამოვნო მოვლენა. ჩვენ ამის შესახებ ვისაუბრეთ. ვისაუბრეთ იმის შესახებაც, თუ როგორ უნდა ავიცილოთ თავიდან ერთობლივი ძალებით ეს არასასურველი მოვლენები.

ბუნებრივია, საუბარი შეეხო საქართველოს შეიარაღებული ძალების მშენებლობის ამოცანებს. მე არაერთხელ მითქვამს, რომ აშშ სერიოზულად გვეხმარება როგორც სამხედრო მშენებლობაში, ისე საზღვრის დაცვის პრობლემების მოგვარებაში. მოგეხსენებათ ისიც, რომ საქართველოს საზღვრებს დღეს საქართველოს მესაზღვრეები იცავენ. ეს შესაძლებელი გახდა იმ დიდი მატერიალური და ფინანსური დახმარების წყალობით, რომელსაც ჩვენი მეგობარი დიდი ქვეყანა გვიწევს. მე შემიძლია ამ საკითხებს მივუმატო ჩვენი საერთო გეგმები იმ თვალსაზრისით, რომ დავეხმაროთ საქართველოს არმიას კადრების მომზადებასა და ზოგიერთი სხვა სპეციფიკური საკითხის გადაწყვეტაში.

მადლობელი ვარ ბატონი კოენისა, რომელიც დროულად ჩამობრძანდა. მე ამ ვიზიტს განვიხილავ, როგორც აშშ მიერ გადადგმულ კიდევ ერთ ნაბიჯს საქართველოს დემოკრატიული, დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მშენებლობაში მხარდაჭერის თვალსაზრისით".

უილიამ კოენმა განაცხადა, რომ მისთვის ძალიან სასიამოვნოა საქართველოში ყოფნა. „თქვენი ქვეყანა დემოკრატიული განვითარების გზით მიდის. ვფიქრობ, რომ თქვენი ხელისუფლების, თქვენი გამბედაობის წყალობით საქართველო, მართლაც, გახდა დემოკრატიის მშენებლობის, დემოკრატიულ გარდაქმნათა შესანიშნავი მაგალითი და მოდელი. საქართველო აქტიურად მონაწილეობს პროგრამაში „პარტნიორობა მშვიდობისათვის", აგრეთვე, ევროატლანტიკური თანამშრომლობის საბჭოს მუშაობაში, ვფიქრობ, ეს ყველაფერი ადასტურებს მთელ ევროპაში მშვიდობისა და სტაბილურობის იდეისადმი თქვენს ერთგულებას. ამის ერთ-ერთი მაჩვენებელია თქვენი პოზიცია კოსოვოში მშვიდობისა და სამართლიანობის მიღწევასთან დაკავშირებით. თქვენ მხარი დაუჭირეთ ნატოს ძალისხმევას იმ შემზარავი და არაადამიანური ძალადობის ალსაკვეთად, რომელიც კოსოვოში ხდებოდა. აშშ მხარს უჭერს საქართველოში დემოკრატიის განვითარებას, მის სუვერენიტეტსა და ტერიტორიულ მთლიანობას. აშშ დახმარების მეშვეობით, საქართველოს დღეს აქვს შესაძლებლობა, თავად აკონტროლოს თავისი საზღვარი. ჩვენ ვაპირებთ გადმოვცეთ თქვენს ქვეყანას ვერტმფრენები, რომლებიც ხელს შეუწყობს საზღვრის დამოუკიდებელ დაცვასა და პატრულირებას. ძალზე მჭიდროდ ვთანამშრომლობთ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან. ეს თანამშრომლობა შესაძლებლობას მოგვცემს კიდევ უფრო განვამტკიცოთ ის როლი, რომელსაც საქართველო ასრულებს ამ რეგიონში მშვიდობისა და სტაბილურობის თვალსაზრისით.

განზრახული გვაქვს გავმართოთ ერთობლივი სამხედრო სწავლება; ვაპირებთ განვახორციელოთ სხვადასხვა ღონისძიება აშშ-ში ქართველ სამხედროთა მომზადების მიზნით. შევქმენით ორმხრივი სამუშაო ჯგუფი, რომელიც ეხმარება საქართველოს თავდაცვის დაგეგმვის სფეროს განვითარებაში და იმედით შევყურებთ ყველა ამ გეგმას".

განცხადებების შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტმა და ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრმა უპასუხეს ჟურნალისტების შეკითხვებს.

სააგენტო „პრაიმ-ნიუსი": — რამდენად მიზანშეწონილად მიგაჩნიათ საქართველოში რუსეთის სამხედრო ბაზების არსებობა და ხომ არ არის მოსალოდნელი, რომ ისინი აშშ ბაზებმა შეცვალოს?

უილიამ კოენი: — აშშ ყოველთვის იცავს იმ პრინციპს, რომ სუვერენულმა სახელმწიფომ თავად უნდა გადაწყვიტოს, იყოს თუ არა განლაგებული სხვა ქვეყნის სამხედრო ბაზები და იყვნენ თუ არა უცხო სახელმწიფოს სამხედროები მის ტერიტორიაზე. ეს უნდა გადაწყვიტოს საქართველოს ხალხმა და საქართველოს ხელისუფლებამ. რაც შეეხება საქართველოსა და აშშ შორის სამხედრო თანამშრომლობას, ეს ის საკითხია, რომელსაც ჩვენ მუდმივად განვიხილავთ და რომლებიც ადაპტირებული იქნება მოვლენათა შემდგომ განვითარებასთან. რა თქმა უნდა, ყველაფერი, რასაც ჩვენ ამ მიმართულებით გავაკეთებთ, შეთანხმებული იქნება სახელმწიფოს ხალხთან და მთავრობასთან.

ედუარდ შევარდნაძე: — საქართველოში რუსეთის სამხედრო ბაზების საკითხი გადაწყდება საქართველოს ხელისუფლების მიერ რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების პროცესში.

ტელეკომპანია „ნტვ": — აშშ პრეზიდენტმა ტელეკომპანია „ნტვ"-თვის მიცემულ ინტერვიუში აღიარა, რომ კოსოვომდე მსოფლიოს სხვა რეგიონებშიც ხდებოდა ჰუმანიტარული კატასტროფა, მაგრამ ის პრინციპულობა, რომელიც მსოფლიო თანამეგობრობამ კოსოვოსადმი გამოიჩინა, სხვა ანალოგიური პრობლემების მიმართ არ გამოუჩენია. მან გამოთქვა იმედი, რომ ეს ორმაგი სტანდარტები შემდგომში აღარ იმოქმედებს. ხომ არ მიგაჩნიათ, რომ გაერო თავისი დღევანდელი სტრუქტურით ქმნის ან მომავალში შექმნის ამ თვალსაზრისით პრობლემებს, თუ არ დაექვემდებარება გარკვეულ რეფორმებს. როგორც ცნობილია, 30 ივლისს გამართულ სხდომაზე გაეროს უშიშროების საბჭომ არ გაიზიარა საქართველოს წინადადება აფხაზეთში ეთნიკური წმენდისა და გენოციდის ფაქტის აღიარების თაობაზე, მაშინ, როდესაც ეუთოს ლისაბონისა და ბუდაპეშტის სამიტებმა ეს ფაქტები ერთხმად აღიარეს და დაადასტურეს შესაბამისი დოკუმენტებით. ხომ არ მიგაჩნიათ, რომ გაერო ერთგვარ მოუქნელობას იჩენს ამ თვალსაზრისით?

ედუარდ შევარდნაძე: — ჩემი პასუხი ტრადიციული იქნება. ჩვენ უკმაყოფილო ვართ უშიშროების საბჭოს მიერ მიღებული ყველა რეზოლუციით, რომლებშიც არ არის გამოხატული პრინციპული დამოკიდებულება ეთნოწმენდის, როგორც კაცობრიობის წინაშე ჩადენილი დანაშაულის მიმართ. ამავე დროს, ჩვენ ვართ კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების მომხრე. ვფიქრობ, კოსოვოს ოპერაცია ნიშნავს იმას, რომ კაცობრიობა იწყებს იმ დანაშაულის რეალურად შეფასებას, რომელსაც ჰქვია გენოციდი და ეთნოწმენდა. მაგრამ იმისათვის, რომ ეს საქართველომ რეალურად იგრძნოს, გარკვეული დროა საჭირო. დროა საჭირო იმისათვის, რომ კოსოვოს აქციები დამთავრდეს ისე, როგორც ჩაფიქრებულია. ასე რომ, ჯერჯერობით, ალბათ, უნდა გამოვდიოდეთ იმ რეალური შესაძლებლობიდან, რომელიც დღეს არსებობს. სხვათა შორის, დავუმატებ, რომ ბუდაპეშტისა და ლისაბონის სამიტებზე აშშ იყო ის სახელმწიფო, რომელიც ერთ-ერთი პირველი მოითხოვდა აფხაზეთში მომხდარი დანაშაულის სათანადო შეფასებას. სამწუხაროდ, უშიშროების საბჭო ჯერჯერობით ამისათვის მზად არ არის.

უილიამ კოენი: — ჩემთვის ძნელია რამის დამატება იმაზე, რაც ბრძანა ბატონმა პრეზიდენტმა.

სააგენტო „ფრანს-პრესი": — როგორია საქართველოსა და აშშ შორის თანამშრომლობა საზღვრების დაცვის სფეროში?

უილიამ კოენი: — რაც შეეხება საქართველოსა და აშშ შორის სასაზღვრო სფეროში თანამშრომლობის საკითხებს, ჩვენ საქართველოს გადავეცით სანაპირო დაცვის კატარღა, რომელიც შესაძლებელს ხდის საქართველოს საზღვაო საზღვრის გარკვეული მონაკვეთების დაცვას. ახლა მიმდინარეობს საქართველოსათვის ექვსი საოპერაციო ვერტმფრენის გადაცემის პროცესი. ისინი საქართველოს გადაეცემა მიმდინარე წლის დამლევისათვის. გარდა ამისა, საქართველოს დამატებით გადაეცემა ოთხი ასეთივე ვერტმფრენი, რომელიც სათადარიგო ნაწილებისათვის გამოიყენება. ვახორციელებთ ყოველმხრივ პროგრამას, რომელიც ითვალისწინებს სამხედრო აღჭურვილობის გადაცემასა და სამხედრო კადრების მომზადებას. ამ პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებები მიმართული იქნება საქართველოს სამხედრო სისტემისა და შეიარაღებული ძალების რეფორმისათვის. ამავე მიზანს ემსახურება მთელი რიგი პროექტებისა, რომლებსაც ვახორციელებთ. ჩვენი თანამშრომლობა ითვალისწინებს, აგრეთვე, დახმარებას საქართველოს საზღვრების განმტკიცების მიზნით.

ედუარდ შევარდნაძე: — მე მხოლოდ იმას დავუმატებ, რომ ამ დახმარების გარეშე საქართველო თავის საზღვრებს ვერ გააკონტროლებდა.

სააგენტო „ინტერფაქსი": — როგორც აღნიშნეთ, საუბრის დროს თქვენ შეეხეთ აფხაზეთის თემას. კონკრეტულად რაში გამოიხატება ამერიკის შეერთებული შტატების როლი აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგებაში?

უილიამ კოენი: — აშშ-მ არაერთხელ გამოთქვა თავისი მხარდაჭერა საქართველოს დამოუკიდებლობის, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისადმი. რაც შეეხება აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგებას, ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ ეს კონფლიქტი მშვიდობიანი გზით უნდა გადაწყდეს და ჩვენ ყოველნაირად ვუწყობთ ხელს და კვლავაც შევუწყობთ მის მშვიდობიან მოწესრიგებას. იმედი გვაქვს, რომ კონფლიქტი სწორედ მშვიდობიანი გზით უნდა გადაწყდეს. არსებობს, აგრეთვე, გაეროს მეთვალყურეთა ჯგუფი, რომელიც, იმედი გვაქვს, არსებობით დახმარებას გაუწევს და შეძლებს შეასრულოს უფრო ნაყოფიერი როლი აფხაზეთში მშვიდობიან მოწესრიგებაში. რა თქმა უნდა, ეს ის საკითხია, რომელიც, უწინარეს ყოვლისა, უნდა გადაწყდეს საქართველოში.

საქართველოს ტელევიზიის 1-ლი არხი: — ხომ არ ნიშნავს ეს ვიზიტი ნატოს განსაკუთრებული ინტერესის ზრდას სამხრეთ კავკასიისა და საქართველოსადმი?

უილიამ კოენი: — საქართველო ძალზე აქტიურად თანამშრომლობს პროგრამაში „პარტნიორობა მშვიდობისათვის" და ევროატლანტიკური თანამშრომლობის საბჭოს ფარგლებში. ნატო განიხილავს საქართველოს, როგორც ქვეყანას, რომელიც დიდი წარმატებით გადავიდა დემოკრატიულ სისტემაზე და იმყოფება საბაზრო ეკონომიკის მშენებლობის პროცესში. აქედან გამომდინარე, ნატო ძალზე ლადებითად აფასებს ამ ყოველივეს. რაც შეეხება მომავალს, თავად სახელმწიფომ უნდა გადაწყვიტოს, სურს თუ არა ნატოში შესვლა. ნატოს კარი ღიაა ყველა სახელმწიფოსათვის, რომლებსაც აქვთ მასში გაწევრიანების სურვილი. ნატო ყველაზე მაღალი საფეხურია იმ კიბეზე, რომელზეც ამ ორგანიზაციაში შესასვლელად უნდა ახვიდე. თუ საქართველოს სურს ნატოში შესვლა, მან უნდა აამენოს ნატოს სტანდარტების შესაბამისი შეიარაღებული ძალები და თავდაცვის სისტემა. ამდენად, ნატოში საქართველოს შესვლა ის საკითხია, რომელიც მომავალში გადაწყდება. რაც შეეხება საქართველოს მონაწილეობას ნატოს პროგრამაში „პარტნიორობა მშვიდობისათვის", აქ იგი ძალზე აქტიურ როლს ასრულებს და ჩვენ ამას მივესალმებით.

გაზეთი „მენორა": — მინდა გაუწყოთ, რომ დახმარება, რომელსაც თქვენ უწევთ საქართველოს, თანაბრად ეკუთვნით საქართველოში მცხოვრები ყველა ერის შვილებს — სომხებს, აზერბაიჯანელებს, ებრაელებს, სხვებს და სხვებს. ამის გამო, მე როგორც ებრაელმა, მინდა მადლობა გადაგიხადოთ. ამასთან, მინდა გკითხოთ შემდეგი: თქვენი ხელისუფლება მხარს უჭერს ისრაელის ახალი ხელისუფლების კურსს ტერიტორიების დათმობის ფასად იყიდოს მშვიდობა, ანუ ახლო აღმოსავლეთის კონფლიქტი მოწესრიგდეს მშვიდობიანი გზით. საქართველოს ხელისუფლება ასევე ესწრაფვის, მშვიდობიანი გზით გადაწყვიტოს აფხაზეთის პრობლემა. კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით მოწესრიგების ასეთი მტკიცე კურსი ხომ არ ათამამებს იმ დესტრუქციულ ძალებს, რომლებსაც რეგიონების ცხოვრებაში არეულობა შეაქვთ?

უილიამ კოენი: — აშშ დაინტერესებულია ხელი შეუწყოს მშვიდობის, სტაბილურობის, თავისუფლების მიღწევას და დემოკრატიის განვითარებას. ჩვენ ვართ იმ იდეალების ერთგულნი და ყოველ ღონეს ვხმარობთ იმისათვის, რომ ისინი განხორციელდეს. რაც შეეხება თქვენს კითხვას, დიახ, ჩვენ ნამდვილად ვასრულებთ კონსტრუქციულ როლს ახლო აღმოსავლეთში მშვიდობის მისაღწევად და მიგვაჩნია, რომ ასეთივე კონსტრუქციულ როლს ვასრულებთ საქართველოსთვის დახმარების მხრივ სტაბილურობის, დემოკრატიის, თავისუფლებისა და კეთილდღეობის მიღწევის გზაზე. ეს ის იდეალებია, რომლებსაც ჩვენ ვიზიარებთ და ეს არის ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ ასე ნაყოფიერად და კონსტრუქციულად ვითარდება ჩვენი ურთიერთობა საქართველოს ხალხთან.

მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და კიდევ ერთხელ გამოვთქვა ჩემი აღფრთოვანება პრეზიდენტ შევარდნაძის მმართველობითი გონების, მომავლის მისეული ხედვის, მისი უნარის გამო. ის ყოველმხრივ ერთგულია რეფორმების იდეისა, რის შედეგადაც საქართველოს ეკონომიკა, პოლიტიკური სიტუაცია იმგვარად ვითარდება, რომ ჩვენ შეგვიძლია დარწმუნებული ვიყოთ: ყველა ის იდეალი, რომლებსაც ჩვენ ვიზიარებთ და რომლებსაც ვესწრაფვით, რეალობად იქცევა. ჩემი დღევანდელი ჩამოსვლის ერთ-ერთი მიზანიც ის არის, რომ გამოვხატო ჩემი აღფრთოვანება პრეზიდენტ შევარდნაძის კურსის გამო და განვაცხადო, რომ ჩემი ქვეყნის — ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა კვლავაც მხარს დაუჭერს საქართველოს მთავრობას.

* * *

იმავე დღეს ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრი უილიამ კოენი თანმხლებ პირებთან ერთად თბილისიდან გაემგზავრა.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური — საქინფორმი.

პოეზია

ჯანსუღ ჩარკვიანი

ლექსი ცოდვა-მადლისა...

ავსებულა ქვეყანა
ღრენითა და ვაებით,
ულვაშდამშვენებული
დედალ-მამალ ვირთხებით,
საქართველო დავჯიჯგნეთ,
კუთხეებად დავყავით,
კურთხეულნი უფლისგან,
უფალს არ ვკითხებით.

მოთმინების ფიალა
სულ ბოლომდე აივსო,
შეფასება იკისრა
ვირმა ყვავის ურანტალის...
აქეთ ჩემი არისო,
იქით, იმის არისო,
ვაი, ქართველს უბედურს,
შემხედვარეს სატანის.

მკერდში ბოღმა და შური
გვიდგას გულის მანკივით,
ამ არეულ ყოფაში
მზეც არ ჩადის დასავლით,
კაი კაცი არ გვინდა,
ცუდის სახელს გავკივით,
გატენილა სხეული
შხამითა და სამსალით.

შექმნეს ცალკე სამყარო,
ცალკე შავი ზღვისპირი,
ცალკე არჩევანი და
ცალკე ნარდის თამაში,
აწმყო, არ გაგვაჩნია,
მე ვერც წარსულს მივსტირი,
ვჭვრეტ მომავალს, გალეშილს
წინაპართა მარანში.

იცრემლება მარაბდა,
მარტყოფი და კრწანისი,
არის ბრიყვთა ლოდინი
გასვლისა და შემოსვლის.
სამეგრელო არ გახლავთ
იმისი და ამისი,
სამეგრელო, ბატონო,
არის საქართველოსი.

სიკვდილის გზა გრძელდება,
სიცოცხლის გზა მოკლდება,
მაინც ვხედავ, ანგელოზს,
სიყვარულით შემოსილს.
გენერალიც მოკვდება
და პოეტიც მოკვდება,
სამეგრელო იქნება
მარად საქართველოსი.

შვილი ყველა ქვეყნისა
არის მტერთან დამხვედრი,
„ლექსით", ქარში გაშლილით,
მაცხოვართან მივედით.
იმერეთით, გურიით,
ქართლითა და კახეთით, —
საქართველო ბრძანდება
საქართველოს იმედით.

თუმც ტირილის ჟამი დგას,
მღერით უხმობს სწორი სწორს,
მზე ვარდისფრად იცინის —
თინათინის სწორფერი,
აჰა, შენ, საქართველოვ,
აიფარე ბრძოლის დროს,
ჩემი რაჭა-ლეჩხუმის
გული გაუყოფელი.

ჰეი, თუშ-ფშავ-ხევსურნო,
ჯავახეთო, მესხეთო,
ჩემი თბილის-ქალაქის
გადამწვარო ქუჩანო,
საყვარელო აჭარავ,
არაფერი გვემცხეთოს,
ქართველს შენი იმედი
ღმერთმა ნუ მოუშალოს,

სიკვდილის წინ მაღირსე
შენი თვალის შევლება,
გამახარე მცხეთის ჯვრით,
ჯავახეთით, სამცხეთი,
ვიცი მარტოსულობის
შიშიც, მშვენიერებაც,
ვიცი, ჩემო მოხევევ,
რა ნესტრით ხარ ნაჩხვლეტი.

ყველა სადღეგრძელოში
ვიტყუებით, ღმერთმანი,
ვერც სიყვარულს ვერ ვზომავთ,
ვერც სიძულვილს ვერ ვზომავთ,
რის რუსი და ჩეჩენი, —
ჩვენ არ ვინდობთ ერთმანეთს,
ქართველს კაცი ვერ მოკლავს
თავად თუ არ ესროლა.

გაწამებულ სხეულზე
გვიჩანს ღია წყლულები,
დღეს, კუბოსი მეტია,
ვიდრე აკვნის გამთლელი,
ღმერთო, შენ მოახდინე
ქვეყნად სასწაულები,
ღმერთო, შენ გააღვიძე
გენი ნაღდი ქართველის.

უჭირს დედასამშობლოს,
სულში თოვს და გულში წვიმს,
ძმებო, ჩვენს მთლიანობას
ღვთისმობელი ფარავდეს,
ასე იყო გუშინ და
ასე იყო გუშინწინ,
დღესაც, უნდა ფსოუდან
ვიდგეთ დარიალამდე!

კარგად დავიმახსოვროთ,
არც რა დაგვრჩეს უთქმელი,
საქართველოს არა ჰყავს
მხოლოდ დიდი ილია,
მხოლოდ დიდი დავითი,
მხოლოდ დიდი რუსთველი,
[illegible]

ბრიფინგი

ბრძოლა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის არის ის ძირითადი კურსი, რომელსაც უნდა ემსახურებოდეს ყველა პოლიტიკური ძალა საქართველოში

(პირველი გვერდიდან)

არსებობს კი, საქართველოში რაიმე მესამე გზა და თუ არსებობს, რომელია?

ამ რთულ საარჩევნო კამპანიის დროს პარტიები რომ თავიანთ ადგილს ეძებენ, ამაში ედუარდ შევარდნაძე გასაკვირს ვერაფერს ხედავს. მაგრამ იმას ამკარად ამჩნევს, რომ მდგომარეობა 7-პროცენტიანი ზღვრის შემოღების შემდეგ განსაკუთრებით დაიძაბა. ბევრ პარტიას ჰქონდა იმედი, რომ გადალახავდა ხუთპროცენტიან ზღვარს და, ბუნებრივია, ახლა მათი მდგომარეობა გართულდა. ამიტომ ზოგი თავის თავს არქმევს მესამე ძალას და არ გამორიცხავს, მეოთხე ძალაც გაჩნდესო, ამბობს.

— მათთვის, ვისაც სერიოზულად სურს იბრძოლოს პარლამენტში დამკვიდრებისათვის, არსებობს ერთადერთი გზა — ეს არის ბრძოლა საქართველოს პოლიტიკური და სხვა სახის დამოუკიდებლობისათვის, ჭეშმარიტი დემოკრატიული განვითარებისათვის, ქვეყნის კეთილდღეობის ამაღლებისათვის. ეს არის ძირითადი კურსი, ძირითადი ძალა, ძირითადი მიზანი, რომელსაც უნდა ემსახურებოდეს ყველა პოლიტიკური ძალა საქართველოში.

დღეს ვერ ვხედავ საქართველოში პოლიტიკურ ძალას, იმ გამონაკლისის გარდა, რომელიც ეროვნული ერთიანობის იდეის პრინციპში არ ეთანხმებოდეს ერთმანეთს, მაგრამ ის, რომ ეს მიმართულება — ჩვენი ძირითადი მიზანი — [illegible] ერთმანეთთან, [illegible].

1992-1997 წლების დაპირისპირება, რომელმაც დაღუპა და გათიშა საქართველო, ამდენი ტრაგედია და უბედურება დაატრიალა, თანდათან მეორე პლანზე გადადის, მაგრამ პოლიტიკური დაპირისპირება იყო, არის და იქნება, რადგან იგი დემოკრატიის დამახასიათებელი თვისებაა, აცხადებს საქართველოს პრეზიდენტი.

ახლა კი, ლამის ქრონიკულად ქცეული აჭარის თემა და ყბადაღებული ყარსის ხელშეკრულება.

საქართველოს პრეზიდენტის განმარტებით, არსებობს ხელშეკრულება, რომელიც არეგულირებს ურთიერთობას საქართველოსა და თურქეთს შორის. ამ ხელშეკრულებას ჩვენ ხელი მოვაწერეთ 1992 წელს და იგი ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის საფუძველთა საფუძველია. ამ ხელშეკრულებას არეგულირებს ერთი მხრივ ანკარა — ცენტრი თურქეთისა, მეორე მხრივ — თბილისი. სხვა ძალას არავითარი სამართლებრივი საფუძველი არ აქვს იმისათვის, რათა ყარსის ხელშეკრულება გამოიყენოს.

— „საქართველოს რესპუბლიკასა და თურქეთის რესპუბლიკებს შორის მეგობრობის, თანამშრომლობისა და კეთილმეზობლობის შესახებ", — ასე ჰქვია ამ ხელშეკრულებას, რომელსაც ჩვენ ხელი მოვაწერეთ. ამ ხელშეკრულების თანახმად, ორივე ქვეყანა ყარსის ხელშეკრულების ლებულებებს შეასრულებს და დაიცავს თავიანთი კანონმდებლობის, საერთაშორისო ვალდებულებებისა და არსებული პრაქტიკის გათვალისწინებით, — ხაზგასმით აღნიშნავს ედუარდ შევარდნაძე და იმასაც დასძენს, რომ ამ ფორმულის ერთ-ერთი ავტორი თვითონ არის.

— ეს ძირითადი ფორმულა გახლავთ, როდესაც ყარსის ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით ვმსჯელობთ, — აცხადებს იგი.

— ბატონმა ასლან აბაშიძემ ყარსის ხელშეკრულება გამოიყენა იმისათვის, რომ გარკვეულად გადადოს ინგლისელების შემოსვლა საბაჟოზე. როგორ მოგვარდება ედუარდ შევარდნაძესა და ასლან აბაშიძეს შორის ურთიერთობა? — იყო ასეთი შეკითხვაც.

— მოგვარდება. თუ ჩვენ საქართველოს კონსტიტუციას ვცემთ პატივს, ასლანი იქნება თუ შევარდნაძე, ყველა საქართველოს კონსტიტუციას უნდა დაემორჩილოს.

რაც შეეხება ინგლისელების შემოსვლას, ეს შეთანხმებულია და კონტრაქტიც არის. საქართველოში არსებობს ერთი ცენტრი, რომელიც წყვეტს საბაჟო სამსახურთან და სასაზღვრო პრობლემებთან დაკავშირებულ ყველა საკითხს. ეს ყველა რეგიონს ეხება და მომავალშიც ასე იქნება.

— თქვენ თავის დროზე თითქოს აღმასრულებელ ხელისუფლებაში გარკვეული სიტყვიერი ცირკულარი გაეცით, რათა არ ეკრიტიკებინათ აჭარა და მისი ხელმძღვანელი. მართალია ეს თუ არა, არ ვიცი, მაგრამ დღეს რადიოინტერვიუში თქვენ ასლან აბაშიძე პირველმა გააკრიტიკეთ, და არის თუ არა მოსალოდნელი თქვენი ხელისუფლების წარმომადგენლების მხრიდან კრიტიკა ასლან აბაშიძის მისამართით?

— მე არ [illegible] რალოდ, ვაზუსტებ ჭეშმარიტებას. დავაზუსტე: მან არასწორად გაიგო. მე სწორად გავიგე და საქართველოს ყველა მოქალაქემ უნდა გაიგოს ისე, როგორც ითქვა. არავითარ დისკუსიაში ჩაბმას არ ვაპირებ, იმიტომ, რომ ეს არ არის სადისკუსიო თემა. რაც შეეხება ცირკულარებსა და დირექტივებს, ასეთი ჩემს პრაქტიკაში არ არსებობს. ძველად არ ვაკეთებდი და, მით უფრო, არ გავაკეთებ დღეს.

მე ყველა რეგიონის მიმართ ვცდილობდი ჩემი ყოველი სიტყვა თუ ფრაზა მოზომილი ყოფილიყო. ეს, რა თქმა უნდა, ეხება აჭარასაც და მის ხელმძღვანელსაც. დღესაც მოზომილია.

მე თვითონ აჭარაში ოცჯერ მაინც ვარ ნამყოფი და ბევრი რამ ღირსეული და კარგი აღმინიშნავს. ბევრი კარგი რამ მითქვამს ისეთი, რისი ღირსიც არის ეს უბრწყინვალესი და უმშვენიერესი რეგიონი და ბევრი იმის თაობაზეც მითქვამს, რა გაუკეთებია აჭარის ხელმძღვანელს ავტონომიური რესპუბლიკის სტაბილურობისათვის.

მართლა შესთავაზა საქართველოს პრეზიდენტმა ასლან აბაშიძეს პრეზიდენტის პოსტი? იყო პრემიერ-მინისტრის პოსტის შეთავაზებაც? ასლან აბაშიძის განცხადებით, ედუარდ შევარდნაძემ ეს წინადადება მეზობელი სახელმწიფოების მეთაურებსაც კი შეუთანხმა, თურმე, და თანხმობაც მიიღო. ასლან აბაშიძესთან მოსალაპარაკებლად ჰაიდარ ალიევი და რეუტიც ჩაბულან. პარალელურად ედუარდ შევარდნაძეს იგივე წინადადება თითქოს რამდენიმე სხვა პიროვნებისთვისაც შეუთავაზებია, რასაც, [illegible] ასლან აბაშიძისთვის მიუღებელი გაუხდია ეს შეთავაზება.

საქართველოს პრეზიდენტს ჟურნალისტებმა ასლან აბაშიძის ასეთი გამონათქვამიც შეახსენეს, თითქოს ედუარდ შევარდნაძეს უთქვამს, რომ ურთიერთდამოკიდებულება მათ შორის, როგორც დენსიაოპინსა და მაშინდელ ჩინეთის ხელმძღვანელს შორის ისეთი იქნებოდა, მას დენსიაოპინის როლი უნდა შეესრულებინა და ბატონ ასლანს — პრეზიდენტისა.

— სულ არ მინდა დენსიაოპინის როლის შესრულება, ის კაცი გარდაიცვალა...

რაც შეეხება შეთავაზებულ წინადადებას, ეს ადრეც ნათქვამი მაქვს, ამაში არავითარი საიდუმლოება არ არის. ეს ოთარ ფაცაციას დანიშვნამდე იყო. მე ვიყავი ბათუმში და ბატონ ასლანთან მართლაც მქონდა საუბარი იმის თაობაზე, რომ იქნებ დამთანხმდე და წამოხვიდე პრემიერ-მინისტრად-მეთქი. არავითარი კონსულტაციები რეუტთან ან სხვა სახელმწიფოებთან არ ყოფილა. ანდა რა ისეთი პრობლემა ეს არის, რომ სხვა სახელმწიფოებთან მომეთათბირა? ეს იყო საუბარი ორ ადამიანს, ორ მოღვაწეს შორის და მე არ ვფიქრობდი, რომ ეს ასეთ მასშტაბებს მიიღებდა. მაგრამ დღეს ყველაფერი სენსაციურია. ახლაც არავითარი საიდუმლო ამაში არ არის — იყო ვაკანსია და მას შევთავაზე. სხვათა შორის, თუ ვინმეს ვეთათბირე მაშინ, არ ვიცი, ბატონი ჯაბა დაადასტურებს თუ არა. მოვეთათბირე ბატონ ჯაბა იოსელიანს და ისიც ამ აზრისა [illegible]

რაც შეეხება [illegible] ასლანს შევთავაზებდი და ვერც სხვას. იმიტომ, რომ ეს არ არის ჩემი ნება, ეს არის ნება ხალხისა, ვის აირჩევს ხალხი. შევარდნაძე არ არის ის პოლიტიკოსი, რომელმაც ასეთი დაპირებები არიგოს.

— ასლან აბაშიძის განცხადებით, თითქოს მთელი საქართველოს ბიუჯეტი არის აჭარის მიერ შენატანი თანხები.

— ნეტა მართლა მომასწრო იმ დროს, როცა აჭარა ცენტრალურ ბიუჯეტში იმდენს შეიტანს, რამდენიც შეაქვს საქართველოს ყველა რეგიონს. ბატონ ვაჟა ლორთქიფანიძეს ვთხოვე, აილოს სათანადო ციფრები და პირდაპირ ჩამოთვალოს რომელ რეგიონს რამდენი შეაქვს ბიუჯეტში, მათ შორის, აჭარას.

უნდა გითხრათ, რომ აჭარაში გაუმჯობესდა საგადამხდელო საქმიანობა. იქ არ არის დიდი პრობლემები ხელფასებთან დაკავშირებით. თუმცა, სხვა პრობლემები შეიძლება არსებობდეს: სოციალური, ისე როგორც სხვა რეგიონში. მაგრამ რაც შეეხება იმას, რომ იმდენი შეაქვს ბიუჯეტში, რამდენიც ყველა სხვა რეგიონს, მე მგონი, ეს არც სიმართლეა და, უბრალოდ, რომელიღაც თანამშრომელმა არასწორი ინფორმაცია მიაწოდა მას, — განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა.

გამოითქვა აზრი, რომ თუ არ დაჩქარდა იმ ხუთი სისხლის სამართლის საქმის ძიება, რომელიც ამას წინათ ხმების მოსყიდვასთან დაკავშირებით აღიძრა საარჩევნო კამპანიის დაწყებისას, ეჭვმიტანილები დეპუტატობის კანდიდატებად გადაიქცევიან და იმუნიტეტით ისარგებლებენო.

— ძიების ვადები განსაზღვრულია კანონით, თუ რამდენად დაჩქარდება ამა თუ იმ საქმის გამოძიება, ეს უკვე პროკურატურის ფუნქციაა, რომლის საქმიანობაში მე ვერ ჩავერევი. რა თქმა უნდა, სასურველია, რომ დაჩქარდეს, — ასეთი იყო საქართველოს პრეზიდენტის პასუხი.

[illegible]

საქართველოს რესპუბლიკა
№206. სამშაბათი, 3 აგვისტო, 1999 წელი.

საქართველოს კანონი

„მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. „მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონის (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №24(31), 1999 წელი) დანართში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები და დამატებები:

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლების ჩამონათვალს დაემატოს შემდეგი სოფლები:

163. ზედა სამება
164. ჭახათი

2. ადიგენის რაიონის სოფლების ჩამონათვალიდან სოფელი „ანი“ ამოღებულ იქნეს და ჩამონათვალი შესაბამისად გადაინომროს.

3. ასპინძის რაიონის სოფლების ჩამონათვალში სიტყვა „ზეელი“ შეიცვალოს სიტყვით „ძველი“ და ჩამონათვალს დაემატოს შემდეგი სოფლები:

11. აწყვიტა
12. გელსუნდა
13. დაბა ასპინძა
14. დამალა
15. თმოგვი
16. იდუმალა
17. ივერია
18. ნაქალაქევი
19. ნიჯგორი
20. ორგორა
21. რუსთავი
22. სარო
23. ტოლოში
24. ფია
25. ჭობარეთი
26. ხერთვისი

4. ახალციხის რაიონის სოფლების ჩამონათვალს დაემატოს შემდეგი სოფლები:

15. სვირი
16. ტატანისი
17. ტყემლანა

II. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 20 ივლისი.

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება

1999 წლის 14 ივლისი ქ. თბილისი

ახალი რედაქციით ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის გამოცემისა და ქართული ენის მანქანური ფონდის შექმნის შესახებ

1. შეიქმნას ქართული ენის მანქანური ფონდი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტში, როგორც საქართველოს პრეზიდენტთან არსებულ სახელმწიფო ენის მუდმივი სახელმწიფო კომისიის საბაზო დაწესებულებაში.

2. საქართველოს პრეზიდენტთან არსებული სახელმწიფო ენის მუდმივი სახელმწიფო კომისიის 1999 წლის 13 აპრილის სხდომის №4 საოქმო გადაწყვეტილების პირველი მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტების შესრულების მიზნით საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ საქართველოს 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული საქართველოს პრეზიდენტის ფონდიდან საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტს დამატებით გამოუყოს 75 (სამოცდათხუთმეტი) ათასი ლარი, მათ შორის: 38 (ოცდათვრამეტი) ათასი ლარი ახალი რედაქციით ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის მომზადებისა და გამოცემისათვის, 37 (ოცდაჩვიდმეტი) ათასი ლარი კი – ქართული ენის მანქანური ფონდის შესაქმნელად.

3. საქართველოს საგამომცემლო-საინფორმაციო კორპორაციამ (ვ. აბაშიძე) და პოლიგრაფიისა და საგამომცემლო საქმის სამსახურმა (ვ. რცხილაძე) გადასცენ (არაკომერციული მიზნით) საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტს კომპიუტერული ტექნიკით შესრულებული და მანქანურ მატარებლებზე ჩაწერილი ყველა სახის ქართულენოვანი ტექსტების ასლები.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება

1999 წლის 15 ივლისი ქ. თბილისი

საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა თანამდებობრივი სარგოების, თანამდებობრივ სარგოზე დანამატების განსაზღვრისა და საცხოვრებელი ბინის დაქირავების ხარჯების შესახებ

1. **საქართველოს** საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა თანამდებობრივი სარგოები განისაზღვროს შემდეგი ოდენობით:

ა) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე – 630 ლარი;

ბ) საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარე – 610 ლარი;

გ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე – 585 ლარი;

დ) საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილე – 575 ლარი;

ე) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლოს კოლეგიის (პალატის) თავმჯდომარე – 560 ლარი;

ვ) საოლქო სასამართლოს კოლეგიის (პალატის) თავმჯდომარე – 550 ლარი;

ზ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლოს მოსამართლე – 535 ლარი;

თ) საოლქო სასამართლოს მოსამართლე – 525 ლარი;

ი) რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს თავმჯდომარე – 525 ლარი;

კ) რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს მოსამართლე – 500 ლარი.

2. მოსამართლეებს, რომლებიც სამოსამართლო უფლებამოსილებას ახორციელებენ, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, თანამდებობრივი სარგო განესაზღვროთ 250 ლარის ოდენობით.

3. დანამატი თანამდებობრივ სარგოზე მოსამართლედ ნამსახურობის წლებისათვის განისაზღვროს თანამდებობრივი სარგოს შემდეგი ოდენობით:

ა) 5-დან 10 წლამდე – 5 პროცენტი;
ბ) 10-დან 15 წლამდე – 10 პროცენტი;
გ) 15-დან 20 წლამდე – 15 პროცენტი;
დ) 20-დან 25 წლამდე – 20 პროცენტი;
ე) 25-დან 30 წლამდე – 25 პროცენტი;
ე) 30-დან 35 წლამდე – 32 პროცენტი;
ზ) 35-დან 40 წლამდე – 40 პროცენტი.

4. სამოსამართლო უფლებამოსილების განხორციელების ადგილის მიხედვით დანამატი თანამდებობრივ სარგოზე განისაზღვროს შემდეგი ოდენობით:

ადიგენის, ახალქალაქის, ნინოწმინდის, ყაზბეგის, ქედის, ხულოს, მესტიის, ლენტეხის, წალკის რაიონებში – 10 პროცენტი.

5. საერთო სასამართლოების მოსამართლეებს, რომელთაც შესაბამის ქალაქში ან რაიონში არა აქვთ საცხოვრებელი ბინა, საცხოვრებელი ბინის დაქირავებისათვის გამოეყოთ შემდეგი ოდენობის თანხა:

ა) ქ. თბილისში ბინის დაქირავებისათვის – 250 ლარამდე;

ბ) საქართველოს სხვა რაიონებსა და ქალაქებში – 150 ლარამდე.

6. ამ ბრძანებულებით განსაზღვრული თანამდებობრივი სარგოებისა და სამოსამართლო უფლებამოსილების ადგილის მიხედვით დანამატის ანაზღაურება მოხდეს 1999 წლის 15 მაისიდან საქართველოს 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში.

7. ბრძანებულების მესამე პუნქტი ამოქმედდეს 2000 წლის 1 იანვრიდან.

8. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს „საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა თანამდებობრივი სარგოების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 30 დეკემბრის № 726 ბრძანებულება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს კანონი

„ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №14(21), 1999 წელი) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება და დამატებები:

1. მე-9 მუხლის მე-3 პუნქტში სიტყვები „შინაგან საქმეთა და“ შეიცვალოს სიტყვებით „შინაგან საქმეთა“, ხოლო სიტყვების „სახელმწიფო უშიშროების“ შემდეგ დაემატოს სიტყვები „და იუსტიციის“.

2. მე-12 მუხლის პირველ პუნქტს დაემატოს შემდეგი შინაარსის „თ“ ქვეპუნქტი:

„თ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის უსაფრთხოების სამსახურს“.

II. ეს კანონი ამოქმედდეს „პატიმრობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 1 ივლისი ქ. თბილისი

ქვეყანაში სანიტარიული მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ

„ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლის გადაუდებელ ღონისძიებათა გაძლიერების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 30 აპრილის №207 ბრძანებულების შესრულების მიზნით:

1. შეიქმნას უწყებათაშორისი კომისია საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს (ა. ჯორბენაძე), შინაგან საქმეთა სამინისტროს (კ. თარგამაძე), გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს (ნ. ჩხობაძე), სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს (ბ. გულუა), ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამინისტროს (მ. ჩხენკელი) მონაწილეობით.

2. უწყებათაშორისმა კომისიამ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან, მხარეებში საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულებთან, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებთან ერთად უზრუნველყოს ქვეყნის ტერიტორიაზე „ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლის გადაუდებელ ღონისძიებათა გაძლიერების შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 30 აპრილის №207 ბრძანებულების მე-2 პუნქტით განსაზღვრული და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს შექმნის უზრუნველსაყოფად სანიტარიულ-ჰიგიენური წესებითა და ნორმებით დადგენილი მოთხოვნების შესრულების მიმდინარეობის შემოწმება და მასალების წარდგენა მთავრობის სხდომაზე განსახილველად 1999 წლის 1 ნოემბრამდე.

3. ეს განკარგულება გამოქვეყნდეს პრესაში.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს კანონი

„პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. „პოლიციის შესახებ“ საქართველო კანონში (საქართველოს პარლამენტის უწყებები, №9, 1993 წ. მუხ. 187) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები:

1. მე-8 მუხლის „ყ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ყ) უზრუნველყოს დაპატიმრებული პირის დაცვა და გადაყვანა საპატიმრო დაწესებულებაში“.

2. მე-9 მუხლის „ი“ ქვეპუნქტს დაემატოს შემდეგი შინაარსის წინადადება:

„პენიტენციური სისტემის რეფორმის გარდამავალ პერიოდში, რომლის ვადებს განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი ევროსაბჭოს რეკომენდაციებით, თავისი ამოცანების შესასრულებლად შინაგან საქმეთა სამინისტრო უფლებამოსილია სასჯელაღსრულების დაწესებულებებში დანიშნოს პოლიციის ოფიცერი“.

II. ეს კანონი ამოქმედდეს „პატიმრობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება

1999 წლის 29 ივნისი ქ. თბილისი

თბილისისა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიების, სასამართლო კოლეგიებსა და პალატებში მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 19 აპრილის № 154 ბრძანებულებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ

1. „თბილისისა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოების სამოქმედო ტერიტორიების სასამართლო კოლეგიებსა და პალატებში მოსამართლეთა რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 19 აპრილის №154 ბრძანებულებაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები:

ა) მე-2 პუნქტში რიცხვი „47“ შეიცვალოს რიცხვით „56“.

ბ) მე-3 პუნქტის ა) ქვეპუნქტში ციფრი „3“ შეიცვალოს ციფრით „6“.

გ) მე-3 პუნქტის ბ) ქვეპუნქტში ციფრი „6“ შეიცვალოს რიცხვით „12“.

2. საშტატო ერთეულების გაზრდა განხორციელდეს საერთო სასამართლოების შეკანახად 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებულ ასიგნებათა ფარგლებში.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს კანონი

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

1. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (პარლამენტის უწყებანი, №13-14, 8.04.1998) 66-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ზ“ ქვეპუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„ზ) სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის უსაფრთხოების სამსახური – სასჯელაღსრულების დაწესებულებების თანამშრომელთა მიერ სამსახურის შესრულების დადგენილი წესის წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულთა და ამ დაწესებულებების განლაგების ადგილზე ჩადენილ სხვა დანაშაულთა საქმეებზე“.

2. ეს კანონი ამოქმედდეს „პატიმრობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს კანონი

საქართველოს საბაჟო კოდექსში დამატების შეტანის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. საქართველოს საბაჟო კოდექსის (პარლამენტის უწყებანი, №47-48, 31.12.1997) მე-3 მუხლის პირველი აბზაცი ჩაითვალოს პირველ ნაწილად, ხოლო მუხლს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-2 ნაწილი:

„2. საქართველოს სახელმწიფო საბაჟო დეპარტამენტს უფლება აქვს, საქართველოს საბაჟო სისტემის განვითარებისა და სრულყოფის მიზნით ხელშეკრულების საფუძველზე მოიწვიოს უცხო ქვეყნის ექსპერტები“.

II. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი,
1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს კანონი

„ცეცხლსასროლი იარაღის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში ცვლილებებისა და დამატების შეტანის თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. „ცეცხლსასროლი იარაღის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში (საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 1994 წ. №16 (633)), შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები და დამატება:

1. კანონის სათაურიდან და ტექსტიდან ამოღებულ იქნეს სიტყვა „რესპუბლიკა“.

2. 24-ე მუხლის მე-2 აბზაცს დაემატოს შემდეგი შინაარსის მე-7 წინადადება:

„საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სასჯელაღსრულების ორგანოების თანამშრომლებს“.

II. ეს კანონი ამოქმედდეს „პატიმრობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება

1999 წლის 29 ივნისი ქ. თბილისი

ზ. მებონიას სოხუმის რაიონულ სასამართლოში მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს ზაურ მებონია სოხუმის რაიონულ სასამართლოში მოსამართლედ 10 წლის ვადით.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 20 ივნისი ქ. თბილისი

ჯ. გვაგვალიას ქალაქ სოხუმის სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლების და სოხუმის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის უფლებამოსილების დაკისრების შესახებ

1. საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 54-ე მუხლის პირველი პუნქტის „მ“ ქვეპუნქტის და 86^1 მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად ქალაქ სოხუმის სასამართლოს მოსამართლე **ჯემალ გვაგვალია** 1999 წლის 15 მაისიდან გათავისუფლდეს დაკავებული თანამდებობიდან.

2. „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად **ჯემალ გვაგვალიას** დაეკისროს სოხუმის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის უფლებამოსილების განხორციელება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 1 ივლისი ქ. თბილისი

შ. შაველაშვილისათვის სამოსამართლო უფლებამოსილების შეწყვეტის შესახებ

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ბოლნისის რაიონული სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობაზე **გულნარა ლიპარტელიანის** დანიშვნასთან დაკავშირებით **შალვა შაველაშვილს** შეუწყდეს ბოლნისის რაიონული სასამართლოს მოსამართლის უფლებამოსილება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 1 ივლისი ქ. თბილისი

ლ. ყუფარაძისათვის სამტრედიის რაიონული სასამართლოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების დაკისრების შესახებ

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად სამტრედიის რაიონული სასამართლოს მოსამართლეს **ლუიზა ყუფარაძეს** დაეკისროს სამტრედიის რაიონული სასამართლოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების განხორციელება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 20 ივნისი ქ. თბილისი

ა. ჭანტურიასათვის ჩხოროწყუს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის უფლებამოსილების დაკისრების შესახებ

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად **ავთანდილ ჭანტურიას** დაეკისროს ჩხოროწყუს რაიონული სასამართლოს მოსამართლის უფლებამოსილების განხორციელება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 1 ივლისი ქ. თბილისი

ა. ჩობანიანისათვის ნინოწმინდის რაიონული სასამართლოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების დაკისრების შესახებ

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 85^2 მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად ნინოწმინდის რაიონული სასამართლოს მოსამართლეს **არარატ ჩობანიანს** დაეკისროს ნინოწმინდის რაიონული სასამართლოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების განხორციელება.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს კანონი

„საქართველოს 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატების შეტანის თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:

I. „საქართველოს 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №10(17), 1999 წელი) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები და დამატება:

1. მე-13 მუხლის პირველ პუნქტს ბოლოში დაემატოს შემდეგი შინაარსის წინადადება:

„(გარდა სსრ კავშირის თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის 1944 წლის 7 ივლისის №6139 დადგენილებისა და მის საფუძველზე საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის (ბ) 1944 წლის 21 ივლისის ერთობლივი დადგენილებით ამიერკავკასიაში მშენებარე მეტალურგიული ქარხნის კვალიფიციური კადრებით უზრუნველყოფის მიზნით სამხედრო მობილიზაციით გაწვეული, 1926 წელს დაბადებული მეტალურგებისა“).

2. კანონის მე-5 დანართის „ხარჯების“ განყოფილების – „ომის მონაწილეებთან გათანაბრებული პირების პენსიების“ სტრიქონის გასწვრივ რიცხვი „8400“ შეიცვალოს რიცხვით „8460“; სტრიქონის – „შრომის საერთო სტაჟის მიხედვით დანიშნული პენსიების“ გასწვრივ რიცხვი „128906“ შეიცვალოს რიცხვით „126906“; სტრიქონის – „დახმარებები ავადმყოფობის დროს, დახმარებები ორსულობაზე და მშობიარობასთან დაკავშირებით, დახმარებები დროებითი შრომისუუნარობის დროს“ გასწვრივ რიცხვი „4000“ შეიცვალოს რიცხვით „5940“.

3. კანონის მე-9 დანართის მე-6 სვეტის მიმართ შენიშვნის მე-40 სტრიქონი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„150 ათასი ლარი ამბროლაურის რაიონში მიწისძვრის შედეგად დანგრეული ქ. ამბროლაურის პირველი სკოლის მშენებლობისათვის“.

II. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
ედუარდ შევარდნაძე.
თბილისი, 1999 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკა
№206. სამშაბათი, 3 აგვისტო, 1999 წელი.

რეფორმა

ჩრდილოვანი ეკონომიკა დღევანდელი მსოფლიოს საერთო სენია

ჩვენმა საზოგადოებრიობამ იცის, რომ საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 9 ივლისის №208 განკარგულებით შეიქმნა ჩრდილოვანი ეკონომიკის ლეგალიზებისა და მისი მასშტაბების შემცირების კომისია, რომლის თავმჯდომარეც მე გახლავართ. ამ წერილში, სწორედ ამ უმნიშვნელოვანეს პრობლემას შევეხები.

ჩრდილოვანი ეკონომიკა არ არის მხოლოდ საქართველოს ეროვნული პრობლემა, იგი დღევანდელი მსოფლიოს საერთო სენია. ამასთან, ცივილიზებული მსოფლიოსაგან განსხვავებით, საქართველოში მას გარკვეული თავისებურებებიც გააჩნია.

ვიდრე უშუალოდ საკითხის კონკრეტიზაციას შევუდგებოდე, წინასწარ მინდა აღვნიშნო, რომ ეროვნულ ანგარიშთა სისტემაზე გადასვლასთან დაკავშირებით უახლოეს მომავალში საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან შეთანხმებით გათვალისწინებულია ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების გადასინჯვა საბაზო პერიოდისათვის. როგორც სპეციალისტები ვარაუდობენ, მათი, მათ შორის მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობის, კორექტირება მოსალოდნელია დაახლოებით 25 პროცენტის ფარგლებში (შემცირების მიმართულებით). ქვემოთ მოყვანილი გაანგარიშებებიც ამის გათვალისწინებითაა გაკეთებული.

მთლიანად ეროვნულ ეკონომიკაში, ჩრდილოვანი სექტორის მასშტაბის დადგენის მიზნით, პირველ რიგში გამოყენებულია გადასახადების ამოღების პარამეტრების შედარებითი ანალიზის მეთოდი. კერძოდ, ჩვენს ხელთ არსებული მონაცემებიდან გამომდინარე, გაანალიზებულია ქვეყნების ორი ჯგუფი (აღმოსავლეთ ევროპის პოსტკომუნისტური, დსთ), რომლებიც ტერიტორიითა და მოსახლეობით დაახლოებით საქართველოს ანალოგიურია.

შედარებითმა ანალიზმა დაგვანახა, რომ ხორვატიის შემთხვევაში საგადასახადო შემოსავლების ხვედრითი წილი მთლიან შიდა პროდუქტში 42.8 პროცენტს, სომხეთში — 19 პროცენტს, ხოლო საქართველოში მხოლოდ 12.6 პროცენტს შეადგენს. აღნიშნული პროპორციების ღირებულებით პარამეტრებში გადაყვანა გვიჩვენებს, რომ საქართველოში წლევანდელ ექვს თვეში ხორვატიასთან შედარებით 730 მლნ. ლარით ნაკლები გადასახადებია აკრეფილი. ხოლო სომხეთთან შედარებით — 155 მლნ. ლარით. ეს, ვფიქრობთ, ძირითადად გამოწვეულია არასრულყოფილი ინსტიტუციური მოწყობით, რაც ვლინდება გადასახადების სუსტი ადმინისტრირებით, სამეწარმეო სტიმულების დამახინჯებით, სახელმწიფო მაღალჩინოსან მოხელეთა მხრიდან ამა თუ იმ ფორმით კერძო ბიზნესის მფარველობით და სხვა.

ჩრდილოვანი სექტორის შესაფასებლად შესაძლებელია მონეტარული მიდგომის გამოყენებაც, რომელიც ნაღდი ფულის მოძრაობაზე დაკვირვებით საშუალებას მოგვცემს გავიანგარიშოთ მთლიანი შიდა პროდუქტის ის ნაწილი, რომელიც არალეგალურად იწარმოება.

წინასწარი მონაცემებით, საქართველოში ფულის მასამ (M3) 1999 წლის პირველი ივლისისათვის 412.8 მილიონი ლარი, ხოლო კვარტლების მიხედვით გაანგარიშებული მთლიანი შიდა პროდუქტის პირობითმა წლიურმა მოცულობამ კი, 5.6 მილიარდი ლარი შეადგინა. ამ შემთხვევაში ფულის ბრუნვის სიჩქარე 13.5-ს უტოლდება. მსოფლიო გამოცდილება კი მოწმობს, რომ განვითარებად და პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში ფულის ბრუნვის სიჩქარე მაქსიმუმ 4-5 ბრუნვას შეადგენს წელიწადში, ხოლო განვითარებულ ქვეყნებში ეს მაჩვენებელი გაცილებით უფრო დაბალია და დაახლოებით 2-ის ფარგლებში მერყეობს. აქედან გამომდინარე, და საქართველოში მთელ მოხმარებაში ინდივიდუალური მოხმარების მაღალი ხვედრითი წილის გამო, ფულის ბრუნვის სიჩქარის 7-ის ტოლად მიჩნევის შემთხვევაშიც კი, გამოვა, რომ საქართველოს ეკონომიკას ფუნქციონირებისათვის ესაჭიროებოდა არანაკლებ 800 მლნ. ლარის ოდენობის ფული (მათ შორის, უცხოური ვალუტა), რაც სახელმწიფო ბიუჯეტის დაახლოებით 87 პროცენტია.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ (M3)-ში, ეროვნული ბანკის მონაცემებით, ნაღდი ფულის ხვედრითი წილი 54 პროცენტს შეადგენს, მაშინ საქართველოში არსებული აღურიცხავი ფულის ოდენობა უნდა შეფასდეს დაახლოებით 610 მილიონი ლარის ეკვივალენტით უცხოურ ვალუტაში, ე. ი. მთლიანად ქვეყანაში რეალურად არსებულ ფულის მასაში 76 პროცენტი აღურიცხავია, რომლის ნაწილიც მოკლევადიან დაგროვებას ემსახურება, ხოლო დანარჩენი ჩრდილოვან ეკონომიკას.

როგორც ჩვენს ხელთ არსებული მონაცემები გვიჩვენებს, საქართველოს მსგავსი გარდამავალი პოსტკომუნისტური ქვეყნების (მაგალითად ხორვატია, უკრაინა, მოლდავეთი) მთლიანი შიდა პროდუქტის ფაქტორულ განაწილებაში ხელფასის წილი მთლიანი შიდა პროდუქტის 35-40 პროცენტს შეადგენს. ქვედა ზღვრის დაშვების შემთხვევაშიც (35 პროცენტი), ხელფასის ფონდი ღირებულებით გამოხატულებაში 846 მლნ. ლარს უნდა შეადგენდეს, ხოლო დაბეგვრის საშუალო განაკვეთის (17.7) არსებობის პირობებში საშემოსავლო გადასახადის სახით ბიუჯეტს უნდა მიეღო 150 მლნ. ლარი, ნაცვლად რეალურად 6 თვეში მიღებული 21 მლნ. ლარისა. სურათი რომ უფრო ნათლად წარმოვიდგინოთ, ეს სხვაობა იმას ნიშნავს, რომ ზემოაღნიშნული საშემოსავლო გადასახადის რეალურად ამოღების დაშვებისა და მათი დამატებით ხელფასებისა და პენსიების სახით გაცემის შემთხვევაში, საბიუჯეტო სექტორში დასაქმებული თითოეული მუშაკისათვის ამ პერიოდში საშუალოდ დამატებით თვეში 69 ლარის ხელფასი შეიძლებოდა მიგვეცა და ამის გათვალისწინებით იგი 140 ლარამდე გაიზრდებოდა. იგივე დაშვებების გათვალისწინებით წლეულს 6 თვეში საპენსიო ფონდს უნდა შეედგინა დაახლოებით 237 მლნ. ლარი, რაც ერთ პენსიონერზე გაანგარიშებით დამატებით თვეში დაახლოებით 34 ლარია. აღნიშნული მაჩვენებელი თითქმის 3.5-ჯერ აღემატება პენსიონერთა უდიდესი ნაწილის დღეისათვის არსებული პენსიის დონეს (პენსიონერთა დაახლოებით 80 პროცენტი იღებს 14 ლარს).

საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაცემებით, ეროვნულ ეკონომიკაში დასაქმებულთა 60 პროცენტზე მეტი თვითდასაქმებულია, რომელთა ძირითადი ნაწილი ვაჭრობისა და სოფლის მეურნეობის დარგებშია თავმოყრილი. საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ 1998 წელს მოწყობილი სამუშაო ძალის გამოკვლევის მასალების მიხედვით, თვითდასაქმებულთა 23-25 პროცენტი არაფორმალურ სექტორშია დაკავებული. აღსანიშნავია ერთი სპეციფიკური მომენტიც. აფხაზეთის სტატისტიკის დეპარტამენტის მონაცემებით, წლევანდელი 1 იანვრის მდგომარეობით თბილისში ცხოვრობდა 88,5 ათასი ლტოლვილი, რომელთაგან 80,6 ათასი აფხაზეთიდან ლტოლვილია. ეკონომიკის სამინისტროს ექსპერტული შეფასებით, მათ შორის დასაქმებულთა რიცხვი დაახლოებით 45-48 ათას კაცს შეადგენს, რომელთაგან დაქირავებით დასაქმებულია დაახლოებით 6-7,5 ათასი კაცი, ხოლო 39-40,5 ათასი თვითდასაქმებულია. მათგან 23-25 პროცენტი არაფორმალურ სექტორშია დასაქმებული. ამ მოვლენას უარყოფითთან ერთად, დადებითი მხარეც აქვს, რადგან არაფორმალურ სექტორში დასაქმებული ლტოლვილები საკუთარი (ინდივიდუალური) შესაძლებლობების რეალიზაციის საშუალებით ახერხებენ მათ წინაშე მდგარი ფინანსური პრობლემების სახელმწიფოსაგან დამოუკიდებლად გარკვეულწილად გადაჭრას და ამით უმსუბუქებენ ტვირთს სახელმწიფოს.

საყურადღებოა, რომ თვითდასაქმებულთა რიცხოვნობის ზრდის ერთერთ მნიშვნელოვან მიზეზად გვევლინება სახელშეკრულებო ურთიერთობათა განუვითარებლობა და ამის ნაცვლად არაოფიციალური სიტყვიერი გარიგების სიმრავლე, რაც ხელსაყრელ ფონს ქმნის დაქირავებული შრომის შენიღბვისა და ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბების გაღიდებისათვის.

ჩრდილოვანი ეკონომიკის ასპექტით განსაკუთრებული ყურადღების ობიექტს საგარეო ვაჭრობა წარმოადგენს.

საბაჟოზე საქონლის და, შესაბამისად, გადასახადების დამალვის ინიციატივა, ცხადია, პირველ რიგში ბიზნესმენისგან მოდის. მაგრამ, ყველა ჩვენგანისთვის ცნობილია ბევრი ისეთი შემთხვევა, როცა იმპორტიორს უნდოდა ყველაფრის კანონის ფარგლებში მოგვარება, მაგრამ ამის შესაძლებლობა არ ეძლეოდა. განსაკუთრებით ეს ეხება ცენტრალური ხელისუფლების მიერ ძნელად კონტროლირებად რეგიონებს. ამდენად, საქართველოს საბაჟო დეპარტამენტში დაწყებული რეფორმები, საერთაშორისო ტენდერში გამარჯვებული ბრიტანული კომპანიის მონაწილეობა მისასალმებელია და გამართლებულ ღონისძიებად მიმაჩნია. ვინც ამ რეფორმებს ეწინააღმდეგება, ის, ძირითადად, მხოლოდ და მხოლოდ საკუთარ ფინანსურ და დღეს უკვე წინასაარჩევნო ინტერესებს იცავს, ხოლო პოლიტიკური თუ ეკონომიკური მიზეზები, როგორც წესი, მოგონილი ფაქტორებია, სპეკულაციური დემარშებია საკუთარი ზრახვების გასამართლებლად.

აღურიცხავი იმპორტი, აღურიცხავ მეწარმეობასთან ერთად, სხვა უარყოფითი მოვლენების პარალელურად, არის ბაზარზე არაკონკურენტული გარემოს ჩამოყალიბების ძირითადი ფაქტორი, რის შედეგადაც ქვეყნის სამომხმარებლო ბაზარზე ადგილობრივ და იმპორტულ პროდუქციის ფასებს შორის დისბალანსი იქმნება. ეს კი თავის მხრივ არაეფექტიანს ხდის კანონიერ ბიზნესს და, მასამასადამე, ჩრდილოვანი ეკონომიკის ზრდის კიდევ ერთი ხელშემწყობი ფაქტორი ხდება.

საგარეო ვაჭრობის ჩრდილოვანი სექტორის მასშტაბების დადგენის ყველაზე აპრობირებულ მეთოდს დღეისათვის სავაჭრო პარტნიორების სტატისტიკური მონაცემების შედარება, ანუ ე. წ. სარკისებური ანალიზი წარმოადგენს, რომლის ფარგლებში მოვიყვან რამდენიმე კონკრეტულ ფაქტს. მაგალითად, 1998 წელს, საქართველოს მონაცემებით, სომხეთიდან იმპორტირებულია 8.8 მლნ. აშშ დოლარის საქონელი, ხოლო სომხეთის საბაჟოზე დაფიქსირებულია 9.6 მლნ. აშშ დოლარის ღირებულების, ანუ 0.8 მლნ. აშშ დოლარით მეტი. რაც შეეხება ექსპორტს, საქართველოს მონაცემებით იგი 18.3 მლნ. აშშ დოლარის ტოლია, სომხეთის მონაცემით კი 26.9 მლნ. აშშ დოლარის და აქ მეტობა უფრო სოლიდური — 8.6 მლნ. აშშ დოლარია.

საქართველოს მონაცემებით რუსეთის ფედერაციაში 1998 წელს ექსპორტირებულ იქნა 54.2 მლნ. აშშ დოლარის პროდუქცია, მაშინ როცა რუსეთის მონაცემებით იქ საქართველოდან იმპორტი 65.0 მლნ. აშშ დოლარის ფარგლებშია დაფიქსირებული. საქართველოში რუსეთის ფედერაციიდან იმპორტი 212.2 მლნ. აშშ დოლარია, რუსეთის საბაჟოების მიხედვით კი ექსპორტი საქართველოში 106.0 მლნ. აშშ დოლარს შეადგენს.

საქართველო-თურქეთის ვაჭრობის სარკისებური ანალიზი შემდეგნაირად გამოიყურება: საქართველოს საბაჟოს მონაცემებით, იმპორტი თურქეთიდან 98.0 მლნ. აშშ დოლარი დაფიქსირდა, ხოლო თურქეთის მონაცემით ექსპორტი თურქეთიდან 164.1 მლნ. აშშ დოლარი იყო, ე. ი. სხვაობა 66 მლნ. აშშ დოლარს აჭარბებს. ექსპორტი საქართველოდან თურქეთში შეფასებულია 20.5 მლნ. აშშ დოლარით, თურქეთმა კი, საქართველოდან იმპორტი 70.5 მლნ. აშშ დოლარის ფარგლებში დააფიქსირა და აქაც სხვაობა სოლიდური — 50,0 მლნ. აშშ დოლარია.

აშშ-თან საგარეო ვაჭრობის მონაცემებს შორის სხვაობამ 68.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან, ექსპორტის ჭრილში სხვაობამ შეადგინა 3.3 მლნ. აშშ დოლარი, ხოლო იმპორტის ჭრილში 65.1 მლნ. აშშ დოლარი.

აღსანიშნავია, რომ მარტო ამ ოთხი ქვეყნის მიხედვით პროდუქციის ექსპორტ-იმპორტის აღურიცხავი ოპერაციების შედეგად 1998 წელს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტმა დაახლოებით 90-100 მლნ. აშშ დოლარი დაკარგა (სააქციზო გადასახადის გარეშე).

1999 წლის სარკისებურ ანალიზთან დაკავშირებით მოგახსენებთ, რომ ინფორმაციის მიღების ტექნიკური სირთულეებიდან გამომდინარე, მის შესახებ ინფორმაციას საქართველოს სავაჭრო პარტნიორებთან ჩვენი საელჩოების დახმარებით ოქტომბრისთვის ველოდებით და შესაბამისი გადამუშავების შემდეგ, ალბათ, უფრო რეალური დასკვნების გაკეთების საშუალება მოგვეცემა, რაც, თავის მხრივ, შესაბამისი ღონისძიებების შემუშავება-რეალიზაციის საფუძველი გახდება.

ჯერჯერობით ნაკლებად იგრძნობა ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბების შემცირების ტენდენციები ქვეყნის რეალური სექტორის ცალკეულ დარგებში. მაგალითად, სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ შერჩევითი დაკვირვების მასალების ეკონომიკის სამინისტროში განზოგადების შედეგად დაახლოებით 370 მლნ. ლარის სამრეწველო პროდუქცია, ანუ საანგარიშგებო 6 თვეში გამოშვებული მთლიანი მოცულობის 45 პროცენტი, მიკუთვნებული იქნა ჩრდილოვანი სექტორისათვის. ამის შედეგად კი, წლის განმავლობაში მარტო დ.ღ.გ-სა და მოგების გადასახადის სახით სახელმწიფო ბიუჯეტის დანაკარგი 90 მლნ. ლარს აჭარბებს.

კერძოდ, საქართველოს სამრეწველო საწარმოები ხშირად მუშაობენ დამკვეთის ნედლეულით და მასალით, მაგრამ როგორც წესი, მის ღირებულებას ოფიციალურ ანგარიშგებაში არ ასახავენ. სტატისტიკური დაკვირვების შედეგად მისმა მოცულობამ დაახლოებით 6 მლნ. ლარი შეადგინა.

სამრეწველო პროდუქცია ხშირად არასამრეწველო ორგანიზაციებშიც იწარმოება. ეს საწარმოები, როგორც წესი, აღრიცხავენ მხოლოდ პროფილის შესაბამისი პროდუქციის მოცულობას, ხოლო დანარჩენი აღრიცხვის გარეშე რჩება. ამ სახის პროდუქცია სტატისტიკის დეპარტამენტის მონაცემებით დაახლოებით 1,7 მლნ. ლარს შეადგენს.

საქართველოში ფართოდ გავრცელებულია შინამეურნეობებში სამრეწველო პროდუქციის წარმოება (კონსერვები, ღვინო, ყველი და სხვა). ჩატარებული გამოკვლევების შედეგად ამ სფეროში წარმოებულმა პროდუქციამ დაახლოებით 254 მლნ. ლარი შეადგინა.

ჩვენს ქვეყანაში საკმაოდ ფართოდ არის გავრცელებული ფიზიკური პირების საქმიანობა დაქირავებული შრომის გარეშე (იხდიან ფიქსირებულ გადასახადს). სულ ასეთი 10 000 კაცია დაფიქსირებული. მცირე საწარმოებში არსებული შრომის ნაყოფიერების დონის გათვალისწინებით, მათ მიერ შექმნილი პროდუქციის საერთო მოცულობა დაახლოებით 47 მლნ. ლარს შეადგენს.

ენერგეტიკის სისტემაში გამომუშავებული ელექტროენერგიის დაახლოებით 10-15 პროცენტი ჩრდილოვანი ეკონომიკის სფეროშია, რაც დაახლოებით 17 მლნ. ლარს შეადგენს, და ა. შ.

მშენებლობაში კვლავ გრძელდება მიწერების მანკიერი პრაქტიკა ძირითადად საბიუჯეტო სახსრებით შესრულებული სამუშაოების მიხედვით. ექსპერტული შეფასებით იგი მთელი მოცულობის 25-30 პროცენტს შეადგენს.

ყოველგვარი აღრიცხვის გარეშე ხორციელდება ინდივიდუალური საცხოვრებელი ბინების სარემონტო სამუშაოები. ყველაზე მოკრძალებული გაანგარიშებით კი, მისი მოცულობა დაახლოებით 100 მლნ. ლარს შეადგენს. ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით წლის განმავლობაში დანაკარგი სახელმწიფო ბიუჯეტში, ყველაზე შეღავათიან პირობებშიც კი 25 მლნ. ლარს აღემატება.

საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს საქმიანობაზე, იქ შექმნილი არაჯანსაღი, მეტად მძიმე ვითარების შესახებ უკანასკნელი წლების განმავლობაში არაერთხელ აღნიშნულა მთავრობის გაფართოებულ სხდომებზე და შესაბამის სამთავრობო გადაწყვეტილებებში.

ამჟამად, სათანადო ორგანოები სწავლობენ იმ მიზეზებს, რომლებმაც საზღვაო სანაოსნოში დღეისათვის არსებული კრიზისული ვითარების წარმოქმნა და მისი შემდგომი განვითარება განაპირობეს და, რასაკვირველია, მიღებული იქნება შესაბამისი ზომებიც, მაგრამ ამასთან ერთად, ჩვენი აზრით, უნდა განისაზღვროს კონკრეტულად ის ღონისძიებები, რომლებიც ძირეულად გარდაქმნიან საზღვაო სანაოსნოს მუშაობას და განაპირობებენ საქართველოს მთელი საზღვაო-სავაჭრო ფლოტის მიერ გაწეული საქმიანობის ქვეყნის ეკონომიკის მაჩვენებლებში ასახვას.

მინდა ორიოდე სიტყვით შევეხო ჩრდილოვან ეკონომიკას პურის ცხობის სფეროში. ექსპერტული შეფასებით საქართველოში წარმოებული პურისა და პურ-ფუნთუშეული პროდუქციის საერთო რაოდენობის 31 პროცენტი 1994 წელს აღურიცხავი პროდუქცია იყო, 1995 წელს ეს ხვედრითი წილი 57,6 პროცენტამდე გაიზარდა. წლეულს, წლის პირველ ნახევარში, ეს ხვედრითი წილი ჯერჯერობით 70 პროცენტამდე აღწევს. სხვა სიტყვებით, ჩრდილოვანი ეკონომიკის სფეროში წარმოებული პურისა და პურ-ფუნთუშეული პროდუქცია 3-ჯერ და მეტად აღემატება ოფიციალური სტატისტიკით აღრიცხულ და საბიუჯეტო გადასახადებით დაბეგრილ ამავე სახის პროდუქციას. თუ ამას თანხებში გავიანგარიშებთ, შარშან ეს ჩრდილოვანი ნაწილი 280 მლნ. ლარს აღწევდა, რამაც ბიუჯეტს დააკლო დამატებული ღირებულების სახით, დაახლოებით 47 მლნ., ხოლო მოგების გადასახადის ხაზით 10-პროცენტიანი რენტაბელობის პირობებში დაახლოებით 20 მლნ. ლარი.

თუ ოფიციალურ სტატისტიკას დავეყრდნობით, საქართველოში ყოველი კაცი 1997 წელს დღეში 97,6 გრამ, ხოლო 1998 წელს — 86,2 გრამ პურს მოიხმარდა, მაშინ როდესაც 1990 წელს მოსახლეობის ერთ სულზე დაფიქსირებული იყო დღეში 429 გრ. პურის, ხოლო სტატისტიკური დაკვირვებით 1999 წლის ექვს თვეში დადასტურებულია დღეში 355 გრ. პურის მოხმარება.

ყოველივე ეს სრულიად ამკარად მიუთითებს ამ სფეროში არსებულ არალეგალურ მეწარმეობაზე, მაგრამ მისი აღკვეთა ისეთ რთულ პრობლემებს უკავშირდება, როგორიცაა საზღვრებზე კონტრაბანდის დაძლევა, ქვეყნის შიგნით კი, სოციალური საკითხები. ამ სფეროს ლეგალიზება აუცილებლად გამოიწვევს პურზე გასაყიდი ფასის აწევას, რამაც ქვეყანაში სოციალური საკითხის გამწვავებამდე შეიძლება მიგვიყვანოს. ამის თავიდან აცილება კი შესაძლებელია ჩრდილოვანი სექტორის ლეგალიზაციით მიღებული საბიუჯეტო შემოსავლების უშუალოდ სოციალური დანიშნულებით წარმართვის გზით. მიგვაჩნია, რომ მხოლოდ ამ შემთხვევაში გვექნება ფართო საზოგადოების მხარდაჭერა ამ სფეროში რეფორმის ბოლომდე მისაყვანად.

მხოლოდ სანახევროდ თუ ექვემდებარება აღრიცხვას ჩვენში ასე მასობრივად მომრავლებული ბაზრობების საქმიანობა. მაგალითად, დედაქალაქის 51 ბაზრობის საქმიანობის სტატისტიკური შესწავლის მასალების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ამ ბაზრობებზე დასაქმებული მუშაკების (გამყიდველების) 41 პროცენტი და ბაზრობებზე ჩატარებული ვაჭრობის საერთო მოცულობის 32.4 პროცენტი სახელმწიფო აღრიცხვის მიღმაა დარჩენილი. ცხადია, ბაზრობებსა და ბაზრობების მიმდებარე ტერიტორიაზე განლაგებულ გამყიდველებს, ალბათ, გარკვეული ხარჯების გაწევა უხდებათ სხვადასხვა ფორმის და რანგის შემმოწმებლების გასასტუმრებლად, მაგრამ, როგორც ჩანს, მათთვის ეს უფრო მცირე დანაკარგია, ვიდრე ის, არსებული კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით ლეგალიზებულ პირობებში მუშაობისას რომ მოუწევთ.

რა იწვევს ფარული ეკონომიკის სუბიექტების ასე მასობრივ წარმოქმნას?

როგორც არსებული ვითარების შესწავლა გვიჩვენებს, აღნიშნულის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიზეზი, გადასახადების თავის არიდებასთან ერთად, მეწარმე იურიდიული და ფიზიკური პირების რეგისტრაციის და ოფიციალურად ჩამოყალიბების რთული და ღრმად კორუმპირებული პროცესია.

ამის დასადასტურებლად, „საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის" 1999 წლის №22 ბიულეტენში გამოქვეყნებული მასალების გამოყენებით, მოკლედ, თვალი გავადევნოთ ამ პროცესს დასაწყისიდან დასასრულამდე.

ვთქვათ, რადენიმე პირმა გადაწყვიტა შპს-ს შექმნა. ამისათვის საჭიროა:

● ნოტარიულად დამოწმებული განცხადება (საფასური 3 ლარი);
● საზოგადოების წესდება, 5 ეგზემპლარი, ნოტარიულად დამოწმებული (საფასური 60 ლარი);
● დამფუძნებელთა კრების ოქმი, ნოტარიულად დამოწმებული (3 ლარი);
● ფულადი შენატანის შემთხვევაში ცნობა ბანკიდან (საწესდებო კაპიტალი 2000 ლარი), ხოლო თუ საწესდებო კაპიტალი მატერიალური ქონების სახითაა წარმოდგენილი, აუდიტორული დასკვნა მისი ღირებულების შესახებ (საფასური 100-დან 200 ლარამდე);
● წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირისთვის ხელმოწერის ნიმუში, ნოტარიულად დამოწმებული (3 ლარი);
● ცნობა ოფისის შესახებ (თანხმობა ან ხელშეკრულება);

სარეგისტრაციო მოსაკრებლის გადახდის ქვითარი:
— 40 აშშ დოლარის ეკვივალენტი ლარებში იუსტიციის სამინისტროს;
— და ამდენივე რაიონის ადგილობრივ ბიუჯეტს;

ამის შემდეგ იწყება რეგისტრაციის „დასაჩქარებლად" სასამართლოს არაოფიციალური ხარჯები, რომელიც, როგორც პრაქტიკა მოწმობს, 100 აშშ დოლარამდე აღწევს.

სააქციო საზოგადოების დაფუძნება შედარებით უფრო ხანგრძლივი პროცესია და ამიტომ უფრო ძვირიც.

მეწარმემ რომ ნერვები არ იშალოს და ინსტანციებში არ ირბინოს, სასამართლოში მისულ ფირმის დაფუძნების მსურველებს რეკომენდაციას აძლევენ რეგისტრაციასთან დაკავშირებით საქმეების „მოსაგვარებლად" მიმართონ მავან ფირმებს, რომლებიც „საქმეებს ერთ დღეში მოაგვარებენ". ამ ფირმებში კი ინდივიდუალური საწარმოს რეგისტრაცია 100 აშშ დოლარი ღირს, შპს-სა — 500-550 აშშ დოლარი.

მაგრამ ამით საქმე არ მთავრდება.

სამეწარმეო საქმიანობის ლიცენზირების შესახებ კანონის მიღებამდე, თუ ახლად დაფუძნებული ფირმის საქმიანობა ლიცენზირებადი იყო, ეს საჭიროებდა შესაბამისი ლიცენზიებისა და სერტიფიკატის აღებას, რომლებსაც უნდა დაედასტურებინათ მათი მფლობელების კვალიფიკაციისა და სამუშაოს შესრულების ხარისხის შესაბამისობა არსებულ სტანდარტებთან. ლიცენზიების აღება კიდევ უფრო რთული იყო და მას უამრავი დრო და დიდი თანხები სჭირდებოდა, ცხადია, თუ ამ საქმეს თვით მეწარმე შეუდგებოდა. ხარჯი აქ ოფიციალურიც და არაოფიციალურიც საკმაოდ სოლიდურია — 50-დან 300-400 ლარამდე. თუ ახლად დაფუძნებული ფირმა კვების პროდუქტების წარმოებაზე იყო ორიენტირებული, ლიცენზიის მისაღებად საჭირო იყო სულ ცოტა 12 დასახელების საბუთი, რომელთა მომზადება ოფიციალურადაც გარკვეულ საფასურს მოითხოვდა.

აქ ერთ-ერთი რთული საფეხური იყო ჰიგიენური სერტიფიკატის, სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სისტემების მოთხოვნებთან შესაბამისობის შესახებ დასკვნის აღება, რომელთა მისაღებად სულ ცოტა 8-10 დოკუმენტის მოგროვება იყო საჭირო. ამასთან, ყველა მათგანი ფასიანია.

ფაქტობრივად ბიზნესის დასაწყებად მოქალაქეს სულ ცოტა 1000 აშშ დოლარი ეხარჯებოდა, ფირმის დაფუძნებიდან დაწყებული, შესაბამისი ლიცენზიებისა და სერტიფიკატების მიღების ჩათვლით.

ქვეყნის ეკონომიკის განვითარება, ჩრდილოვანი მეწარმეობის ლეგალიზება და კორუფციის დაძლევა დიდად არის დამოკიდებული სასამართლო სისტემის ქმედითობაზე. ქვეყანაში სწორი მიმართულებით დაწყებული სასამართლო რეფორმის პირველი ეტაპის გამოცდაგავლილ მოსამართლეთა 10-წლიანი ვადით და დიდი ხელფასების დანიშვნით დამთავრება, ახალია და, ბუნებრივია, ჯერჯერობით ქვეყნის სამართლებრივ სივრცეს მნიშვნელოვნად ვერ დაეტყობოდა. უეჭველია, რომ დადებითი შედეგები გვექნება, მაგრამ, ვფიქრობ, უპრიანია ამასთან დაკავშირებით, პეტრე პირველისა და ერთი მოსამართლის ტრაგიკული ურთიერთობის ისტორიის გახსენება, ცხადია, ტრაგიკული — მოსამართლისათვის: ერთხელ პეტრე პირველს მოახსენეს მოსკოვში მცხოვრებ ერთ ძალიან მოხერხებულ სასამართლოს მოხელეზე, რომელმაც ყველა კანონი მშვენივრად იცოდა და ძალიან რთული საქმეების განხილვისას მოსამართლეებსაც კი აძლევდა რჩევებს. პეტრემ გამოიძახა იგი, გაეცნო და ისე მოეწონა, რომ ნოვგოროდში მოსამართლედ დანიშნა. მალე ხელმწიფემდე ხმამ მიაღწია, რომ მისი დანიშნული მოსამართლე ქრთამს იღებდა.

მკაცრმა შემოწმებამ მოსამართლის მექრთამეობა დაადასტურა და ამის შემდეგ პეტრემ იგი თავისთან მიიხმო.

— რა მიზეზით გახდი მექრთამე? — შეეკითხა იგი მოსამართლეს.

— ხელმწიფეო, მე არ მყოფნის თქვენს მიერ დანიშნული ჯამაგირი და ვალებში რომ არ ჩავეფლულიყავი, ქრთამის აღება დავიწყე. — უპასუხა მოსამართლემ.

— რამდენი გეყოფა, რომ მოუსყიდველი მოსამართლე იყო? — შეეკითხა მეფე.

— სულ ცოტა, ორჯერ მეტი იმასთან შედარებით, რასაც ახლა ვღებულობ.

— კარგი, — თქვა პეტრემ, — შენ ახლანდელ ჯამაგირთან შედარებით სამჯერ მეტს მიიღებ, მაგრამ თუ კვლავ ქრთამის აღება დაიწყე, იცოდე, ვბრძანებ ჩამოგახრჩონ.

მოსამართლე დაბრუნდა ნოვგოროდში და რამდენიმე წელიწადი კაპიკი არ აუღია, შემდეგ კი ძველებურად დაიწყო ქრთამის აღება. მაშინ პეტრემ გამოიძახა იგი და უთხრა:

— შენ ჩემთვის მოცემული პირობა ვერ შეასრულე, მე კი ჩემსას შევასრულებ... — და ბრძანა მოსამართლე ჩამოეხრჩოთ.

ასე ტრაგიკულად დამთავრდა ხელფასის მომატება ამ მოსამართლისათვის.

არ გამოვრიცხავ, რომ პეტრე პირველი სანატრელი იყოს დღევანდელი რუსეთისთვის, როგორც სასამართლო, ისე სხვა სფეროებში წესრიგის დასამყარებლად. საქართველოს კი, დღეს ჰყავს ძლიერი და დემოკრატიული ხელისუფლება, სწორედ ამიტომ, ეს ისტორია საყურადღებო უნდა იყოს, ყველასათვის, მათ შორის ჩვენი ახალი მოსამართლეებისათვისაც.

სირთულეები ჩვენს სამეწარმეო სფეროში ყოველგვარ ინტერესს უკარგავს ყველა წესიერ დამწყებ ბიზნესმენს და მას ჩრდილოვანი ეკონომიკისაკენ უბიძგებს. ზემოთ მოყვანილი მაგალითები აღნიშნულის დადასტურებაა.

ამ ვითარებას როცა ვაანალიზებთ, იმ დასკვნამდე მივდივართ, რომ ჩრდილოვანი ეკონომიკა ფაქტობრივად სახელმწიფოს ხელშეწყობითაა შექმნილი. არალეგალური შავი ბაზარი ქვეყნის მოსახლეობის რეაქციაა იმ კანონისმიერი შეზღუდვების წინააღმდეგ, რომელსაც სახელმწიფო ახორციელებს, მაგრამ ბიუროკრატიისა და კორუმპირებულობის გამო რაიმე არსებით შედეგს ვერ აღწევს.

საგულისხმოა, რომ აშშ ყოფილმა პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა, ჯერ კიდევ 1989 წელს მსოფლიო ბანკისა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის წლიურ შეხვედრაზე აღნიშნა, რომ „ღარიბებმა,... რომლებსაც არასოდეს არ წაუკითხავთ ჯეფერსონი ან ადამ სმითი, დემოკრატიული წესრიგი დაამყარეს ლეგალური ეკონომიკის მიღმა და თავისუფალი არარეგულირებადი საქმიანობის პრინციპებზე შექმნეს თავისი კერძო პარალელური მეურნეობა. ...მთავრობებმა „არალეგალური" მუშაკები უნდა შეუშვან ნორმალურ სამეურნეო ცხოვრებაში და თავად გვერდზე გადგნენ, რითაც შესაძლებლობა უნდა მისცენ ინდივიდუალური მეწარმეობის აყვავებას".

დღეისათვის არაერთი განვითარებადი და პოსტკომუნისტური სახელმწიფო უპირატესად მერკანტილურ ეკონომიკურ პოლიტიკას ატარებს, რომლის უმთავრესი მიზანია სახელმწიფოს გაძლიერება ეროვნული სიმდიდრის გადანაწილების გზით. მაგრამ უნდა გავაცნობიეროთ, რომ მანამ, სანამ ბიუროკრატიული ბერკეტებით ეროვნულ სიმდიდრეს გადავანაწილებთ, ეს სიმდიდრე ქვეყნის მოსახლეობამ უნდა აწარმოოს. ამისთვის კი, აუცილებელია სახელმწიფოს საქმიანობა არ ეწინააღმდეგებოდეს მისი მოქალაქეების საქმიანობას. სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს ქვეყნის მაკროეკონომიკური გარემო და იმ აუცილებელი სფეროებით შემოიფარგლოს, სადაც კერძო მეწარმეობას საქმიანობა ან არ ძალუძს, ან არ სურს. სწორედ ეს არის ის დემოკრატიული გზა, რომელსაც საქართველოს მოსახლეობამ მხარი დაუჭირა 1995 წლის საპრეზიდენტო და საპარლამენტო არჩევნებში, ამ გზას ადგას დღევანდელი ხელისუფლება და დარწმუნებული ვარ, რომ საქართველოს მოსახლეობის მორიგი არჩევანი არ გახდება ამ გზიდან მცირედი გადახვევის საფუძველიც კი.

ვლადიმერ პაპავა,
საქართველოს ეკონომიკის მინისტრი.

მთავრობის გაფართოებულ სხდომაზე წაკითხული მოხსენების საგაზეთო ვარიანტი.

პარტიებსა და მოძრაობებში

სარისა და ვაზის ამბავი,

ანუ პოლიტიკა და ეკონომიკა

ნომრის სტუმარია პოლიტიკური ორგანიზაცია „სპორტული საქართველოს" მთავარი კომიტეტის წევრი, თბილისის ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოადგილე, ეკონომიკის მეცნიერებათა კანდიდატი ოლეგ ეხიბაძე.

— ბატონო ოლეგ, დღეს ჩვენ, ფაქტობრივად, გვაქვს გაორებული ეკონომიკური სისტემა. ერთის მხრივ, ეროვნული მეურნეობისგან მოწყვეტილი ფინანსური სფერო არასრულყოფილი ფისკალური პოლიტიკით, მეორეს მხრივ, ნატურალური, პრიმიტიული მეურნეობა დაბალი რენტაბელობით, ცალკეული გამონაკლისის გარდა, არასრულყოფილი საგადასახადო და საბაჟო სისტემით. აქედან გამომდინარე, კანონზომიერია საკითხის დასმა, თუ რა გზით იმოძრაოს ქვეყანამ ეკონომიკური რეფორმების განხორციელების თვალსაზრისით. არსებობს შეხედულება, რომ საკმარისია შეიცვალოს საფინანსო-საკრედიტო პოლიტიკა და ყველა პრობლემა მოგვარდება...

— ეს შეხედულება მხოლოდ წმინდა თეორიული თვალსაზრისით არის მისაღები. პრაქტიკული რეალობა სულ სხვა მდგომარეობას აყალიბებს. მხოლოდ საფინანსო პოლიტიკის შეცვლა არ იძლევა სასურველ შედეგს, ვინაიდან ეკონომიკის ხერხემალი, ანუ ეროვნული მრეწველობა, კვლავ დაქვეითებული და დაკნინებული რჩება. მრეწველობის დღევანდელი მდგომარეობა, უპირველესად, იმის შედეგია, რომ მიუხედავად ბევრი ე. წ. რეფორმატორული გადაწყვეტილებისა, ჩვენს ეროვნულ მეურნეობაში ვერ ჩამოყალიბდა ვერც საბაზრო ეკონომიკის სუბიექტები, ვერც შერეული ეკონომიკის რეალური სამეურნეო მექანიზმები, რომელთა მოქმედებაც მოტივაციის მოთხოვნებს უნდა ეფუძნებოდეს.

მეორე და არანაკლებ მნიშვნელოვანი — ჩვენს ქვეყანაში ჯერ კიდევ ვერ ჩამოყალიბდა მესაკუთრე მესატყვისი თვისებებით, ახლებური ხედვითა და ფსიქოლოგიით. ამის უპირველეს მიზეზად უნდა ჩაითვალოს საწარმოო საშუალებათა პრივატიზაციისა და განსახელმწიფოებრიობის (გადანაწილების) მნიშვნელოვანი ხარვეზები, რის შედეგადაც დღესაც სახელმწიფო ხელისუფლების ხელშია (ოღონდ უმართავ მდგომარეობაში) სამრეწველო საწარმოთა დიდი ნაწილი აქტივებისა, განსაკუთრებით აქციონირებულ საწარმოებში.

— დღევანდელ სიტუაციაში ახალი როლი ერგოთ საწარმოო საშუალებათა მესაკუთრეებს. მაგრამ ხშირ შემთხვევაში მესაკუთრე სრულფასოვნად ვერ აღიქვამს საკუთრებისადმი თავის უფლებებს (ფლობის, განკარგვის, სარგებლობის). მან იცის, რომ აქვს საკუთრება, მაგრამ არ იცის როგორ მოეპყრას მას. ხოლო ვინც იცის, როგორ მოეპყრას საკუთრებას, მას არ აქვს ეს საკუთრება...

— ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. მნიშვნელოვან საკითხად უნდა ჩაითვალოს ისეთი პრობლემა, როგორიცაა მმართველთა (მენეჯერთა) და საწარმოო საშუალებათა მესაკუთრეების ქცევისა და მოქმედების წესები, ნორმები, როგორც ეთიკის, ასევე სამართლის თვალსაზრისით. ვინაიდან, როგორც გაუთვითცნობიერებელი მესაკუთრე, ასევე, სათანადოდ მოუმზადებელი მენეჯერი (მმართველი) ორივე საზიანოა ეროვნული მეურნეობის აღორძინების, ქვეყნის ეკონომიკის ჩიხური სიტუაციიდან გამოყვანისათვის. ყურადსაღებია ის გარემოებაც, რომ ვერც თანამედროვე მეპატრონე, ვერც მენეჯერი სრულყოფილად ვერ გრძნობენ პასუხისმგებლობას საზოგადოების, ქვეყნის წინაშე. ბევრს არც გააჩნია საკუთრება, რაც უზღუდავს შესაძლებლობას ნიჭიერ ადამიანს, გამოავლინოს თავისი შემოქმედებითი უნარი. მოსახლეობის უმეტესი ნაწილი არ აღმოჩნდა მზად ველური კაპიტალიზმის, ანუ ჯუნგლის კანონებით ცხოვრებისათვის. არანაკლებ მნიშვნელოვანია ის გარემოებაც, რომ ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილის სასტარტო პირობები საბაზრო ურთიერთობებზე გადასვლისათვის არაერთგვაროვანი და სავალალო აღმოჩნდა. ეს სავალალო მდგომარეობა კიდევ უფრო დამძიმდა უსამართლო ვაუჩერიზაციითა და „ყაჩაღური" პრივატიზაციით, რომ არაფერი ითქვას მოსახლეობის ანაბრებზე. ქვეყანაში ვერ დაფიქსირდა რეალური, ჩვენი საზოგადოებისათვის შესაფერისი ეკონომიკური განვითარების მოდელი, ვერ ჩამოყალიბდა პრიორიტეტები მთლიანად ქვეყნისა და რეგიონების მიხედვით, განსაკუთრებით მრეწველობის აღორძინების საკითხების გადასაწყვეტად.

მოგვწონს თუ არ მოგვწონს, უნდა ვაღიაროთ, რომ ჩვენს ქვეყანაში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმები და ინსტიტუციონალური გარდაქმნები ჯერჯერობით ნაკლებად ეფექტიანია. მინისტრთა და უწყებათა ხელმძღვანელების ხშირმა ცვლამაც შედეგი ვერ გამოიღო და გვაქვს კრიზისული მდგომარეობის მთელი ჯაჭვი: ენერგეტიკაში, მრეწველობაში, საფინანსო-საკრედიტო სისტემაში, სოციალურ სფეროში და სხვ. უპირველესი მიზეზი კი, ჩემი აზრით, იმაში მდგომარეობს, რომ ოპტიმალური გზების ძიების სანაცვლოდ, ისევ „ტრადიციული", ძველი წესით გრძელდება წინა პერიოდის „კრიტიკული" განხილვა-შეფასებები.

— ყოფილი ცენტრალიზებული, საბჭოური ეკონომიკური სისტემის რეფორმირება, ეკონომიკური ზრდისა და ახალი სამეურნეო მექანიზმების ჩამოყალიბების თვალსაზრისით, რამდენიმე მიდგომას გულისხმობდა. ნებისმიერი ვარიანტის შერჩევისას ეკონომიკის აღორძინების უპირველეს ამოცანას წარმოადგენდა ინვესტიციების მოძიება და მოზიდვა. ეჭვს არც დღეს იწვევს ის თეზისი, რომ ინვესტიციათა გარეშე შეუძლებელია გაპარტახებული ეკონომიკის აღორძინება. ინვესტიციები კი მოვიზიდეთ, მაგრამ ბევრი ვერაფერი გვეშველა.

— ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება თეორიულად შესაძლებელია როგორც საკუთარი, ასევე, მოზიდული ინვესტიციების ხარჯზე, აგრეთვე, ორივე (შიდა და გარე) წყაროს ერთობლივი გამოყენებით. ამ ფაქტორთა გათვალისწინებით მიმდინარეობდა ეკონომიკური რეფორმების საწყისი ეტაპი, ფუძემდებლური, ფუნდამენტური საკითხების გადაწყვეტის გარეშე. ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ საკუთარი, ანუ შიდასაინვესტიციო სახსრების უკმარისობის გამო ქვეყნის ხელმძღვანელობა ძირითადად მიმართავდა უცხოელ ინვესტორებს, მაქსიმალურად ღია (გახსნილი) ეკონომიკური სისტემის პირობებში, რაც თავისთავად იწვევდა რეფორმების განხორციელებას უცხოელ ექსპერტთა და ინვესტორთა გავლენის ქვეშ, ანუ ზოგ შემთხვევაში ქვეყნის ეროვნული ინტერესების გაუთვალისწინებლად.

არსებობდა მეორე მიდგომაც: მას კეინსიანურს უწოდებენ, რაც გულისხმობდა თავისუფალ, ანუ დაუტვირთავ საწარმოო სიმძლავრეთა მაქსიმალურ ამოქმედებას. ამ მოდელს გარკვეული უპირატესობა აქვს. წმინდა ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტასთან ერთად შესაძლებელი ხდება სხვა სოციალურ პრობლემათა (საკითხთა), მათ შორის შრომისუნარიანი მოსახლეობის დასაქმების საკითხთა უფრო ეფექტიანი განხორციელებაც.

ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე (სამოქალაქო ომი, განუკითხაობა, რთული კრიმინოგენული ვითარება), ვერ განხორციელდა ქვეყნის ეკონომიკური გაჯანსაღების ვერც პირველი; და ვერც მეორე მოდელი; შეუძლებელი აღმოჩნდა საბაზრო ურთიერთობათა გეგმაზომიერი, თანმიმდევრული ფორმირება; ვერ შეიქმნა შერეული ეკონომიკის შესატყვისი საინვესტიციო გარემო; ჩამოუყალიბებელ საფინანსო-საკრედიტო-საბანკო სისტემათა არასრულყოფილების ფონზე, არ არსებობდა დახვეწილი საკანონმდებლო ბაზა, რომ არაფერი ითქვას საბაზრო ინფრასტრუქტურის სხვა ელემენტებზე.

მოკლედ, ქვეყნის მრეწველობის განვითარების თვითდინებაზე მიშვებამ, გნებავთ რეფორმებისა და გნებავთ პრივატიზაციის საკითხებში, ამ პროცესებმა, ან უფრო მართებულად რომ ითქვას, უმოქმედობამ, საქართველოს ეკონომიკა და ეროვნული სამრეწველო კომპლექსი ღრმა კრიზისულ მდგომარეობამდე მიიყვანა, რასაც შედეგად მოჰყვა რიგ სამრეწველო საწარმოთა გაჩერება, ან პროდუქციის წარმოება ძალზე მცირე მოცულობით.

შარშან არ მუშაობდა ათასზე მეტი საწარმო, ანუ თითქმის მესამედი. ბოლო წლების განმავლობაში მნიშვნელოვნად მცირდება მსუბუქი მრეწველობის პროდუქციის მოცულობა. პროდუქციის 105 მნიშვნელოვანი სახეობიდან წარმოების შემცირება სახეზეა 40 პროცენტში, 25 სახეობაში საერთოდ არაფერი არ წარმოებულა.

— ბატონო ოლეგ, თქვენ პოლიტიკური ორგანიზაცია „სპორტული საქართველოს" მთავარი კომიტეტის წევრი, თბილისის ორგანიზაციის თავმჯდომარის მოადგილე ბრძანდებით. ერთ-ერთ თავყრილობაზე პოლიტიკა და ეკონომიკა თქვენ ვაზისა და სარის ამბავს შეადარეთ. თუ ეკონომიკა სათანადო დონეზე არ განვითარდა და ქვეყნის განვითარების ეკონომიკური ბაზისი არ ჩამოყალიბდა, ეს იგივეა, სარი გვქონდეს და ვაზის ჩარგვა დაგვავიწყდეს. ვაზში ეკონომიკას გულისხმობდით. სარი როგორც წესი, გამხმარი ხეა, რომელიც ვაზის საყრდენად არის საჭირო. როგორ გავიგოთ ეს, ეკონომიკა ცოცხალი ორგანიზმია, პოლიტიკა კი გამხმარი ხე?

— არა, პოლიტიკა, რა თქმა უნდა, „არაცოცხალი" ორგანიზმი არ არის. მაგრამ სწორხაზოვანი პოლიტიკა მყარი ეკონომიკური საყრდენის გარეშე ემსგავსება სარს, რომელზეც ვაზი არ არის ახვეული. ახლა ნიადაგზეც ხომ უნდა ვიფიქროთ. სუბტროპიკულ მცენარეს შეუძლია უცხო პირობებში გაიხაროს? ჰავა, გარემო, ყველაფერი ერთმანეთის შესატყვისი უნდა იყოს. დაკნინებულ სოციალურ გარემოში კარგი პოლიტიკა ვერ აიგება, თუ საყრდენად ეკონომიკა არ შეეშველა. ეს ორი მცნება — პოლიტიკა და ეკონომიკა ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირშია. ამიტომაც გავხდი პოლიტიკური ორგანიზაციის წევრი.

პარტიათა სიმრავლე თავისთავად ერთის მხრივ პოლიტიკურ პლურალიზმზე მიუთითებს. მაგრამ უმეტესწილად ისინი კონკრეტულ მიზანს ისახავენ არა ამომრჩევლის სასარგებლოდ, არამედ საწინააღმდეგოდ. ჩემი თანადგომა ჯანსაღ ძალებთან, ყოფილ დიდ სპორტსმენებთან, პიროვნულ შეხედულებებსაც ითვალისწინებს. გარკვეული წლების განმავლობაში მუშაობდა 18 პარტიის ერთობლივი ეკონომიკური ფორუმი. ფორუმში ვხელმძღვანელობდი ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტის გზების ძიებას. ფორუმზე სპორტსმენებმა წარმაგზავნეს (ჯერ იყო „სპორტსმენთა კავშირი", შემდგომ გადაკეთდა „სპორტულ საქართველოდ"). ეკონომიკური ფორუმი ფაქტობრივად ადგილობრივი არჩევნების დროს დაიშალა.

უაზრო ბლოკების მომხრე არა ვარ, მთავარია იდეათა თანხვედრა იყოს. ქვეყნისთვის უმთავრესად მიმაჩნია მეწარმეთა მხარდაჭერა, მეწარმეებისათვის რეალური მოღვაწეობის სფეროს ჩამოყალიბება, საკანონმდებლო ბაზის ადაპტაცია. რომელიმე რადიკალურ პარტიასთან ურთიერთობა შინაგანად ხელს არ მაძლევს. გვეყოფა დაპირისპირებები და ანარქია. ჯანსაღი ძალების კონსოლიდაციის მომხრე ვარ. ეს „სპორტულ საქართველოში" შესაძლებელი გახდა. ზოგს ეს პარტია მხოლოდ სპორტსმენების პარტია ჰგონია. სპორტთან ურთიერთობა მეც მქონია. მთავარი, იცით, რა არის? სპორტსმენებს განსაკუთრებულ თვისებათა ერთობლიობა ახასიათებთ. ახალგაზრდობაში ისინი დიდი ამოცანების გადაწყვეტას ისახავენ და აღწევენ კიდეც მიზანს. საკუთარი ძალების მობილიზაცია შეუძლიათ, წესიერებითა და სულიერი სიმტკიცით გამოირჩევიან. მოკლედ, ეს ხალხი მომწონს. მათ დაემატა ხელოვნების, კულტურის, განათლების, ინტელიგენციის სხვადასხვა სფეროს ბრწყინვალე წარმომადგენლები.

ჩვენი ძირითადი მიზანი მხოლოდ ხელისუფლებაში მოსვლა არ არის, არამედ სიმართლისა და სამართლიანობისათვის გარკვეული ბრძოლა და მუშაობაა. თუ ვაშენებთ დემოკრატიულ სახელმწიფოს, სახელისუფლო ორგანოებში ქვეყნის ერთგული, გარკვეული ცოდნის, ინტელექტის პროფესიონალები უნდა იყონ. ყველა დიდ სპორტსმენს სხვა პროფესიაც აქვს. თუ მან შეძლო სპორტში დიდი მიზნების მიღწევა, აქაც მოახერხებს. დიდი სპორტსმენისაგან დგება დიდი მოქალაქე, პიროვნება, დიდი პატრიოტი. ხშირად გვესმის კუნთმაგრები არიანო. იმ მაგარ კუნთებს გონება სჭირდება, რომ შედეგი მოგვცეს.

ერთი სიტყვით, ეს ხალხი ნამდვილად იმსახურებს პატივისცემას. პარტია ღიაა ნებისმიერი მოქალაქისათვის, ვინც იზიარებს ჩვენს მიზნებსა და ამოცანებს. გასაკეთებელი, მართლაც, ბევრი გვაქვს. ავიღოთ, თუნდაც, ასეთი პრობლემა — სპორტი და ახალგაზრდობა. გული მოგიკვდება ამ მხრივ ისეთი სავალალო მდგომარეობაა. წარსულს ჩაბარდა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის მასობრიობა, სანაცვლოდ კი დარჩა ვაკუუმი, რამაც კარგი ნიადაგი შეუქმნა ნარკომანიასა და კრიმინალს. ეს პრობლემა მეტად სერიოზულად მიგვაჩნია. მის მოგვარებას კი, ისევ ეკონომიკური ბაზისი სჭირდება, დეკლარირებით ეს საკითხი ვერ გადაიჭრება.

ესაუბრა
მზია გელენავა.

რეგიონი

გლეხთა საკრედიტო კავშირები

საფრანგეთის ეკონომიკური დახმარებითა და სულიერი თანადგომით, საქართველოში შეიქმნა და მოქმედებს 35 საკრედიტო კავშირი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ცხინვალის რეგიონის რეაბილიტაციისათვის. მასში 1200-მდე ლტოლვილი ოჯახია გაერთიანებული. თითოეულს კრედიტის სახით უკვე მიღებული აქვს 6500 ლარი. მათ შორის ნაღდ ანგარიშზე — 5350, ხოლო გადარიცხვით — 1150 ლარი. ამჟამად ისინი ეწევიან, როგორც სამეწარმეო, ისე კომერციულ საქმიანობას.

გლეხთა საკრედიტო კავშირების შექმნა გათვალისწინებულია ორ ეტაპად, მათი რაოდენობა, პროგნოზით, 50-ს მიაღწევს. ამისთვის გამოყოფილია 241 ათასი ლარი. ნახევარი წელია მუშაობენ ეს კოოპერატივები და შედეგიც კარგია. ამიტომაც, ახლა ბევრს სურს გაერთიანდეს საკრედიტო კავშირში.

სამეგრელოსა და იმერეთში არსებულ გლეხთა საკრედიტო კავშირებს იჯარით აღებული აქვთ 150 ჰექტარი მიწის ფართობი, სადაც გაშენებულია ერთწლიანი და მრავალწლიანი სასოფლო-სამეურნეო კულტურები. დღეისათვის სამეგრელოში 17 გლეხთა კავშირია, იმერეთში — 4, ცხინვალის ზონაში — 6, მცხეთა-მთიანეთში — 2, ხოლო მარნეულსა და გარდაბანში — 4. მათი 70 პროცენტი დაკავებულია სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოება-რეალიზაციით, 30 პროცენტი — კომერციული საქმიანობით.

აღსანიშნავია, რომ მათ გარკვეული დროით უფლება აქვთ გაასესხონ თანხა 10 ათასი ლარის ოდენობით. მოგება კი ნაწილდება კოოპერატივის წევრებზე.

საკრედიტო კავშირების საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებით მოქმედებისათვის რესპუბლიკაში შექმნილია სახელმწიფოს საგანგებო კომისია, რომელსაც სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრი ბაკურ გულუა ხელმძღვანელობს. სხვათა შორის, ამ კომისიის მნიშვნელობასა და უფლებამოსილებაზე მეტყველებს ის ფაქტიც, რომ მასში სახელმწიფოს სხვადასხვა დარგის 7 მინისტრი მონაწილეობს. კომისიასთან მუშაობს კრედიტების მართვის ადმინისტრაციული ჯგუფი თენგიზ ჩაჩიბაიას ხელმძღვანელობით. ჯგუფის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ ყველა კრედიტი მიზნობრივად იხარჯება და ლტოლვილთა სასიკეთო საქმეს ხმარდება.

ამ დღეებში გლეხთა საკრედიტო კავშირების საქმიანობის შესამოწმებლად სამეგრელოში იმყოფებოდა საქართველოში საფრანგეთის სრულუფლებიანი ელჩი, ქალბატონი მირეი მიუსო, რომელმაც სოფლის მეურნეობისა და სურსათის მინისტრის მოადგილის გურამ დიდბარიძისა და ადგილობრივი მმართველობითი ორგანოების ხელმძღვანელების თანხლებით დაათვალიერა თითქმის ყველა კავშირი. განსაკუთრებით დიდი მოწონება ხვდათ წილად სოფელ ინგირში, კახათში, ერგეტასა და ჭითაწყაროში მომქმედ საკრედიტო კავშირებს.

კმაყოფილი დარჩა საფრანგეთის ელჩი აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის სარეაბილიტაციოდ შექმნილი გლეხთა საკრედიტო კავშირების საქმიანობით, რომელთა წევრები დღედაღამ ფიქრობენ მშობლიურ ოჯახებში დაბრუნებასა და ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაზე. ემადლიერებიან მეგობარ ფრანგ ხალხს დახმარებისათვის.

ოდიკ ძუხილავა,
„სრ" საკ. კორ.

არდავიწყება

ბრძოლა ენგურზე

1921 წლის თებერვალი. ბოლშევიკური რუსეთის მე-11 არმია ლევანდოვსკის მეთაურობით და ორჯონიკიძის კომისრობით ბაქოდან გამოდის და თბილისს იღებს. ეს არ კმარა. საქართველო მთლიანად უნდა „გაწითლდეს". ამიტომ ტუაფსედან კიდევ ერთი არმია გამოდის აფხაზეთისა და სამეგრელოს დასალაშქრავად. ისინი სამტრედიაში უნდა შეერთდნენ და ერთიანი ძალებით „მიაცილონ" ბათუმამდე დამხობილი საქართველოს დამოუკიდებელი მთავრობა.

მარშით გამოიარა რუსეთის ბოლშევიკურმა არმიამ აფხაზეთის დასახლებული პუნქტები. ღამღამობით გადმოდიან ადიდებულ მდინარეებს: ფსოუს, გუმისთას, კოდორს, ღალიძგას. ფრთხილობენ მდინარის გადალახვისას. ჯერ ქვეითები შედიან ფონში, შემდეგ ზარბაზნები შეაქვთ, ბოლოს ცხენოსნები — სამხედრო აღალთან ერთად.

წინააღმდეგობას არავინ უწევს. სულ რაღაც 80-კაციანი რაზმი სასაზღვრო ჯარების სახელწოდებით აფხაზეთშიო, მოახსენებენ რუს გენერალს. ის მაინც ფრთხილობს. ადიდებულ მდინარე ენგურთან გადასვლის წესს არ ცვლის. ისევ ღამით და ისევ იგივე წესით...

პირველი რაზმი, ქვეითთა შემადგენლობით, ზურგჩანთებითა და მაშხანებით დამძიმებული გაყინულ, აქაფებულ მდინარეში შედის. აქაიქ მაშხალებით ანათებენ წყვდიად ღამეს. აქ მდინარე განიერია. ერთმანეთს არ უნდა მოწყდნენ ჯარისკაცები. ოც რიგად მიაპობენ ისინი წყალს. ნაპირიც გამოჩნდა. რამდენიმე გავიდა კიდევაც ხმელეთზე და ანიშნა მეორე ნაპირს — შეგიძლიათო მძიმე ტექნიკის გამოშვება. გამოუშვეს კიდეც და...

ჰოი, საოცრებავ! ელვის სისწრაფით წაეკიდა მდინარეს ცეცხლი. ალმოდებული წყალი უფრო ჩქარა წამოვიდა ჯარისკაცებისაკენ მთელი მდინარის სიგანეზე, ერთბაშად იგრიალა უამრავმა მაშხანამ, მეორედ, მესამედ... გამაყრუებელი ყიჟინა... ცა ჩამოინგრა, ციეი წყალი დუღს, უზარმაზარმა, აალებულმა მორებმა წალეკა თავზარდაცემული ჯარისკაცები. ნაპირზე მდგომი ჯარისკაცები ვერაფერს ხედებიან. ისროლონ?! ვის ესროლონ?! წყალში ხომ მათი თანამებრძოლნი არიან. გაოგნებული უყურებენ კამკამა ცეცხლის გადაადგილებას მდინარეზე, რასაც თან ერთვის მაშხანების სროლა და გნიასი!

განცვიფრებულია არმიის სარდალი. რაღაც უნდა მოიფიქროს, უნდა გაიგოს, რა ხდება მეორე ნაპირზე, ვინ ისვრის, ვინ ყვირის? თვითონ მიუახლოვდა ნაპირს. ცეცხლის ახალმა ენებმა ჩაუქროლა მას და ისევე მოულოდნელად გაუჩინარდა, როგორც გამოჩნდა.

. . .

შეჩერდა არმია. დაელოდნენ გათენებას. დათვალეს დანაკარგები. თითქმის მთლიანად დალუპულა ჯარის ის ნაწილი, რომელიც წყალში იყო.

ნელ-ნელა დაიწყეს ინფორმაციის შეგროვება. მათი დალუპული ჯარისკაცების გვამები კი, მდინარეს გამოჰქონდა ნაპირზე. ორი კვირა იდგა რუსეთის ჯარი ენგურს გაღმა, ვერ გაბედა წყალში შესვლა.

სამეგრელოში კი ხმა გავარდა, კაკა ქვანიამ კაციჭამია ბოლშევიკები ენგურზე გაანადგურაო!

დამარცხებულებმა მალე დაადგინეს, რომ კაკა ქვანიას სულ რაღაც 80-კაციანი რაზმი ჰყავდა, რომ მან მდინარის გადალახვის წინა დღეს ენგურის სანაპირო ტყეებში მორები დააჭრევინა თავის ხალხს, ტივებად შეაკრევინა და ზედ ფიჩხი დააყრევინა.

სულ 80 მაშხანა ისროდა ერთდროულად იმ საბედისწერო ღამეს; 80 თავგადადებული ქართველი ღრიალებდა ფიჩხზე ცეცხლწაკიდებულ ტივებზე ორორად განთავსებული.

ორი კვირის შემდეგ გაბედეს ბოლშევიკებმა ენგურის გადმოლახვა. გაიარეს ზუგდიდი. ქალაქის გასასვლელთან რუს გენერალს კაკას სახლი აჩვენეს, ლამაზი, ფიცრული ოდა. შიგ არავინ იყო. ტყეში გახიზნულან დედა, ცოლ-შვილი.

იდგა რუსი გენერალი კაკა ქვანიას სახლის წინ მდუმარედ. დაწვას თუ არა ეს სახლი? ამ ქვეყანაში ხომ ბოლშევიკების მტრებს მაინც არ დაედგომებათ!

თავის ოფიცერს უხმო. ჯარისკაცის დაყენება უბრძანა კაკას სახლთან, არავინ დააზიანოსო იგი, და ხმამაღლა დასძინა: „ის ნამდვილი რუსი ოფიცერია!" ასე დააფასა კაკას გმირობა უცხოელმა.

დიახ, კაკა ქვანია რუსეთის არმიის ოფიცერი იყო, და მერე როგორი... ოთხჯერ დაჭრილა იგი პირველ მსოფლიო ომში, ხოლო 1916 წლის 20 დეკემბერს რუმინეთში ბრძოლაში მძიმედ დაჭრილი ტყვედ ჩავარდნილა.

1918 წელს ტყვეობიდან დაბრუნებული კაკა სამედიცინო

კომისიამ ინვალიდად ცნო. რუსეთის ოთხი უმაღლესი ორდენით მკერდდამშვენებული და 90 პროცენტით შრომისუნარწართმეული კაკა ქვანია საქართველოში დაბრუნდა.

დემოკრატიულმა მთავრობამ სიხარულით მიიღო სახელოვანი ოფიცერი და აფხაზეთში განლაგებული ჯარების უფროსად დანიშნა. ეს ჯარი ის 80-კაციანი რაზმი იყო, რომლის გმირობაზეც უკვე გიამბეთ.

მოხდა ისე, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ერთ-ერთი უპირველესი გმირი და მისი გმირობა, ჩადენილი ბოლშევიკური არმიის წინააღმდეგ, ჟამთა სვლამ შთანთქა.

კაკა ქვანიამ მას შემდეგ 52 წელი იცოცხლა და ისე გარდაიცვალა 1973 წელს, რომ ერთხელაც არ უამბია ვინმესთვის თავისი მხედრული თავგადასავალი.

კაკა ქვანია — ჩემი სახელოვანი წინაპარი, ზუგდიდის კოლორიტი, მშვენიერი მელექსე, ულამაზესი ვაჟკაცი, უებრო თამადა — პირველ მსოფლიო ომამდე 16 წელიწადი ხელმძღვანელობდა სკოლას, რომელიც ქვანიას სკოლის სახელით იყო ცნობილი. იმ დროისათვის უჩვეულო ჰუმანურობით გამოირჩეოდა, ამის თაობაზე ლეგენდებს ავრცელებდნენ მასზე შეყვარებული ნამოწაფრები აკადემიკოსი ნიკოლოზ ანთელავა, პროფესორები: კოტე გრიგოლია, სურგულაძე, ვეკუა და სხვები.

ქართული ხალხური სიმღერის ჩინებულმა მცოდნემ, თავის მეგობრებსა და მოსწავლეებთან — ძუკუ ლოლუას, კირილე პაჭკორიას, რემა შელეგიას, კიწი გეგეჭკორს, ვანო ლაკერბაიასა და სხვა მრავალ მუსიკალურ მოღვაწესთან ერთად დიდი ამაგი დასდო მუსიკალური ფოლკლორის პოპულარიზაციას. მათ ჯერ კიდევ 1930 წელს ზუგდიდში მოაწყვეს ხალხური სიმღერის პირველი ოლიმპიადა.

უაღრესად განსწავლული, ქართული, რუსული და ევროპული ლიტერატურის ჩინებული მცოდნე, მეგობრობდა შალვა დადიანთან, კონსტანტინე გამსახურდიასთან, ლეო ქიაჩელთან, ალიო მირცხულავასთან, აკაკი ხორავასთან, გულწრფელად უყვარდა ისინი და ამაყობდა მათთან მეგობრობით.

ოციან წლებში ჩაის პირველი პლანტაცია გააშენა ზუგდიდში, რეგიონის ეკონომიკაზე ზრუნავდა. ამ კულტურის დანერგვისათვის კაკა ქვანია 1969 წელს მოსკოვში ჩაიყვანეს ჩაის დღესასწაულზე.

ბაბუაჩემმა ასწავლა ზუგდიდის ფართო საზოგადოებას ჭადრაკის თამაში. ალბათ, ამიტომაც, პირველი მეეტლე თბილისში მოსკოვიდან გამარჯვებით დაბრუნებულ ნონა გაფრინდაშვილს, ლექსიც კი უძღვნა მას.

თავის მეგობარ, ასევე სახელოვან მამულიშვილ გვანჯი ჩიქოვანთან ერთად ბევრი სიკეთე უკეთებია ბაბუას: ბევრი წაჩხუბებული შეურიგებია, ბევრი დანგრევის პირას მისული ოჯახი აღუდგენია, ბევრი უსამართლოდ დაჩაგრულისათვის დახმარება აღმოუჩენია.

ხუთი განათლებული ვაჟიშვილი გაზარდა, ერთი მეორეზე უკეთესი. ხუთივე ღირსეული მამულიშვილი. ბევრი დაწერილა მათზე, კიდევ ბევრია დასაწერი.

მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებამ დღემდე არ იცის ბაბუაჩემის იმდროინდელი გმირობის ამბავი, იგი მაინც დიდი სიყვარულითა და ავტორიტეტით სარგებლობს ხალხში. ამ სიყვარულის გამოხატულებაა ზუგდიდელების სურვილი, შექმნან კაკა ქვანიას სახელობის ფონდი, დაარქვან კაკას სახელი ქუჩას, დაუდგან ქალაქში ძეგლი.

ჩემი მოკრძალებული სურვილი კი, ვფიქრობ, სრულიად საქართველოს ინტერესებს ეხმიანება: გამოვაჩინოთ საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ჩადენილი გმირობა, შევისწავლოთ და გავამჟღავნოთ ენგურზე გამართული ბრძოლა, არ დავუკარგოთ მომავალ თაობას სამშობლოს გმირული წარსულის კიდევ ერთი ფურცელი.

ვახში ჟვანია.

სურათებზე: კაკა ქვანია (1950 წ.); პირველ რიგში (მარცხნიდან) — კაკა ქვანია, ვანო ლაკერბაია, პორფილე გაბელია, მეორე რიგში — კოწია კორძაია, კირილე პაჭკორია, კიწი გეგეჭკორი, რემა შელეგია.

გამოძიება

სად დაჰკითხა პროკურატურამ ანზორ გვარჯალაძე?

თუ საჭირო გახდა, სკოტლანდ იარდიც დაგვეხმარება და ინტერპოლიც

საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს ერთ-ერთი ოფისი ლონდონში გახლდათ. ამიტომაც, საჭირო დოკუმენტების მოსაძიებლად, ინგლისის დედაქალაქში ჩავიდა საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილის უფროსის მოადგილე, საგამოძიებო ჯგუფის ხელმძღვანელი ზურაბ ცინცაძე. მას თან ორი თარჯიმანი ახლდა.

— ბატონო ზურაბ, რის საფუძველზე გაემგზავრეთ ლონდონში. ამ დროს ალბათ, არ კმარა მარტოოდენ სისხლის სამართლის საქმის აღძვრა...

— რა თქმა უნდა. ჩვენ ხელთ გვქონდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ბრძანება საქართველოს საზღვაო სანაოსნოს წარმომადგენლობის ლონდონის ოფისიდან გამოძიებისათვის საჭირო დოკუმენტების ამოღების შესახებ. ჩვენ იქ მართლაც განვახორციელეთ რამდენიმე საგამოძიებო ღონისძიება. ყველა შემთხვევაში დაცული იყო საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნებიც და თვით ინგლისის კანონებიც.

— სად მუშაობდით, ოფისში?

— ოფისშიც ვმუშაობდით, მაგრამ ძირითადი მასალებიც და დასაკითხი პირებიც წარმოგვიდგინეს საქართველოს საელჩოში. ესე იგი, საგამოძიებო ღონისძიებები ჩატარდა საქართველოს ტერიტორიაზე. ვსარგებლობ შემთხვევით და დახმარებისა და თანადგომისათვის დიდ მადლობას მოვახსენებ დიდ ბრიტანეთისა და ჩრდილო ირლანდიის გაერთიანებულ სამეფოში საქართველოს ელჩს თეიმურაზ მამაცაშვილს და, საერთოდ, საელჩოს ყველა თანამშრომელს.

— რა დოკუმენტები წამოიღეთ საქართველოში?

— ეს არის ძირითადად საზღვაო სანაოსნოს ლონდონის ოფისის („ჯესკოიუკის") საქმიანობის ამსახველი დოკუმენტები. აქვეა დოკუმენტები იმ ფირმებისა, რომელთაც უშუალო კავშირი აქვთ საქართველოს საზღვაო სანაოსნოსთან, — მის ოფშორულ თუ ონშორულ ფლოტთან.

— რით გამოარჩიეთ ეს დოკუმენტები, რა დაინახეთ მასში?

— ესაა სამეურნეო საქმიანობის დოკუმენტები, რომელთაც სჭირდება ჯერ ქართულად თარგმნა, მერე გულდასმითი დამუშავება, გაანალიზება, და ბოლოს, ინტენსიური, ობიექტური გამოძიება.

— როგორ ფიქრობთ, ყველაფერი წამოიღეთ?

— არა, ყველაფერზე ხელი არ მიგვიწვდება. ლონდონის ოფისს კავშირი ჰქონდა უამრავ ფირმასთან, ბანკთან. იქ არსებულ დოკუმენტებს არ ჰყოფნის მარტოოდენ ჩვენი უზენაესი სასამართლოს ბრძანება. ჩვენ მოლაპარაკება გვქონდა ინგლისის სამართალდამცავ სტრუქტურებთან, კერძოდ, სკოტლანდ იარდთან, ინტერპოლთან. მათ დახმარება აღგვითქვეს.

— ესე იგი, ლონდონში ჩასვლა კვლავ მოგიწევთ.

— ცხადია, მოგვიწევს. და არა მარტო ლონდონში.

— კი, მაგრამ ლონდონის ოფისმა ხომ თვითლიკვიდაცია გამოაცხადა?

— იქ დარჩება შესაბამისი შენობაც და დოკუმენტაციაც, რაც ჩვენ მომავალში გამოგვადგება.

— ზემოთ თქვენ თქვით, რომ საელჩოში წარმოგვიდგინესო დასაკითხი პირები. კონკრეტულად, ვინ დაჰკითხეთ?

— ჩვენ დავკითხეთ ლონდონის ოფისის თანამშრომლები, კერძოდ, ოფისის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი მიხეილ ცქიტიშვილი. დავკითხეთ აგრეთვე, ანზორ გვარჯალაძის მეუღლე და შვილი.

— მეუღლე და შვილი არაფერია, მთავარი მაინც ანზორ გვარჯალაძის დაკითხვაა...

— მერე, ჩვენ ანზორ გვარჯალაძეც დავკითხეთ...

— როდის? სად? ბათუმში თუ თბილისში?

— მაგას არსებითი მნიშვნელობა არა აქვს. ჩვენ იგი დავკითხეთ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის სრული დაცვით. თუ სად და როდის, — ეს გამოძიების საიდუმლოა. გამოძიება კი გრძელდება და, ცხადია, ახლა ყველაფრის თქმა არ შეიძლება.

— რა ვიცი, საინფორმაციო სააგენტოები ისეთ რაღაცეებს წერენ, რომ... თქვენ კიდევ დუმხართ.

— წერონ, მაგათი ნებაა. გამოძიებას თავისი მეთოდები, თავისი წესები აქვს. გთხოვთ ჩვენც გაგვიგოთ!

ესაუბრა
ბონდო გულიაშვილი.

კეთილი სიტყვა კარგ ადამიანებზე

დღემდე მოგვყვება მეგობრობის მადლი

ვანო მიქაიას ცხოვრება იმის ნათელი მაგალითია, თუ როგორი უნდა იყოს საკუთარი ერისა და ქვეყნის პატივისმცემელი.

რითი გამოირჩევა? — საუკეთესო პიროვნული თვისებებით, ნათელი აზროვნებით, ინტელიგენტურობით, რომელსაც ერწყმის მისი პოეტური ბუნება, სიკეთე და მოყვასის სიყვარული, გამოირჩევა კაცურ-კაცობით, სამშობლოს სიყვარულით, მეგობრობით, შემოქმედებითი საქმიანობით.

ამ სამი ათეული წლის წინათ ჩამოვიდა აფხაზეთიდან და მაშინდელ თბილისის პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტში მიიღო უმაღლესი განათლება. ძალზე აქტიური სტუდენტი გახლდათ. გვახსოვს პოეზიის საღამოებზე საკუთარ ლექსებს, თარგმანებს რომ კითხულობდა, აქტიურად მონაწილეობდა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებში.

დღეს ბევრი რამ შეიცვალა მისი ქვეყნის ცხოვრებაში; მტკივნეულად განიცდის ფსოუსა თუ ენგურს გაღმა დარჩენილი მისი ძირძველი ოჯახის დაკარგვას, იმ კუთხიდან მოწყვეტას, სადაც მისი ახლობლები, მეგობრები და ძმები არიან.

მაგრამ მას დრომ მაინც ვერ შეუცვალა ვერც ბუნება და ვერც შეხედულებები. წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობს თბილისის კომერციულ-პროფესიულ სასწავლებელს „სერვისს". სასწავლებელი მისი ხელმძღვანელობით მუდამ გამოირჩეოდა და გამოირჩევა სასწავლო აღმზრდელობითი მუშაობის მაღალი დონით, სწავლება ქართულ და რუსულ ენებზე მიმდინარეობს. პროფესიის დაუფლებასთან ერთად სასწავლებლის დირექტორი უდიდეს ყურადღებას აქცევს აქ მოსული ახალგაზრდებისათვის ქართული ენისა და ლიტერატურის, საქართველოს ისტორიის სწავლების დონის ამაღლებას.

ახალახან მას დაბადებიდან 50 წელი შეუსრულდა. მისი კოლეგები კვლავ მის გვერდით ვართ. კეთილი სიტყვა არ გვენანება, რადგან თავად დიდი დარდის მქონე, რომელსაც აფხაზეთის ტკივილი ჰქვია, მუდამ ჩვენი სიხარულის თუ სატკივარის გამზიარებელია. სწორედ ასეთი ადამიანების გვეიმედება...

თამარ შარმიაშვილი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სერბ ლტოლვილთა ახალი ტალღა

კოსოვოს სამხრეთ-აღმოსავლეთით მდებარე

სოფლის თითქმის ყველა ლტოლვილმა ამერიკის ვერტმფრენებითა და სამშვიდობო კონტინგენტის შეიარაღებული თანხლებით დატოვა პროვინციის ფარგლები. ლტოლვილებმა განაცხადეს, რომ სახლ-კარის დატოვება აიძულა კოსოვოელ ალბანელთა მიერ შექმნილმა ძალადობისა და დაშინების ვითარებამ. კოსოვოს საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების სამხედრო მოსამსახურენი ჯავშანმანქანებით იცავდნენ ლტოლვილთა 60 ავტომანქანას ადგილობრივ ალბანელთა თავდასხმებისაგან, რომლებიც სერბებს კოსოვოს კონფლიქტის დროს ძარცვაში ადანაშაულებენ. ამ დროს სერბები აცხადებენ, რომ პრიშტინის მართლმადიდებელი ეკლესიის აფეთქება პროვინციიდან სერბთა განდევნის მორიგი ცდა იყო. კორესპონდენტთა მონაცემებით, მას შემდეგ, რაც იუგოსლავიის არმიამ დატოვა კოსოვო, პროვინციიდან გაიქცა იქ მცხოვრებ სერბთა თითქმის ოთხი მეხუთედი.

რუსეთის რეაქცია კოსოვოს გამათავისუფლებელი არმიის ლიდერის განცხადებაზე

რუსეთმა განაცხადა, რომ სასწრაფო ზომები უნდა მიიღონ კოსოვოს განმათავისუფლებელი არმიის ალბანელ ბოევიკთა მიმართ. მოსკოვი კოსოვოს გამათავისუფლებელ არმიას ბრალად სდებს გაეროს რეზოლუციის დარღვევას, რადგან ბოევიკები, როგორც იგი ამბობს, თავს ესხმიან სერბებს და ანგარიშსწორებით ემუქრებიან რუსეთის სამხედრო მოსამსახურეებს. რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს გამართლებულად მიაჩნია რუსეთის ძალების მიერ კოსოვოს განმათავისუფლებელი არმიის ერთ-ერთი მეთაურის ხანმოკლე დაკავება. ნატოს წარმომადგენლებმა მხარი დაუჭირეს რუსეთის მოქმედებას და განაცხადეს, რომ დაკავებულ მეთაურს აღმოაჩნდა ყალბი დოკუმენტები. კოსოვოს განმათავისუფლებელმა არმიამ ამ ინციდენტს პროვოკაცია უწოდა, რომელიც ეწინააღმდეგება მათ მიერ დადებულ შეთანხმებას.

ჩერნოგორიის პრეზიდენტი სერბიისაგან გამოყოფით იმუქრება

ჩერნოგორიის პრეზიდენტმა მილო ჯუკანოვიჩმა კვლავ განაცხადა, რომ მისმა რესპუბლიკამ შეიძლება დატოვოს იუგოსლავიის ფედერაცია, თუ სერბია უარს იტყვის პოლიტიკური და ეკონომიკური რეფორმების გზაზე. მოსკოვში თავისი ორდღიანი ვიზიტის დასაწყისში ჯუკანოვიჩმა განაცხადა, რომ სურს იუგოსლავიის ფედერაცია ევროპაში ინტეგრირებულ დემოკრატიულ ქვეყნად იხილოს, მაგრამ, თქვა მან, თუ სერბია არ შეცვლის ახლანდელ კურსს, ჩერნოგორია იძულებული იქნება ეძებოს თავისი ეროვნული ინტერესების უზრუნველყოფის ალტერნატიული გზები. რუსეთი ამჟამად განიხილავს იუგოსლავიის განაცხადს რუსეთისა და ბელორუსიის კავშირში შესვლასთან დაკავშირებით. იუგოსლავიის მოსკოვის საელჩომ კი გააკრიტიკა ჯუკანოვიჩის ვიზიტი.

გადაცემები განახლდა ახალი სახელით და ახალ სიხშირეზე

დღეს ახალი სახელით და ახალ სიხშირეზე მაუწყებლობა განაახლა ბელგრადის დამოუკიდებელმა რადიოსადგურმა. ოთხი თვის წინათ, ნატოს ავიათავდასხმების დაწყებისას, ხელისუფლება შეეცადა მის ნეიტრალიზებას. რედაქციის შენობა გაჩხრიკეს, რამდენიმე თანამშრომელი დაითხოვეს და რედაქტორიც შეცვალეს. ახლა ეს რადიოსადგური მაუწყებლობას განაგრძობს ტელესადგურის სტუდიიდან, რომელსაც აკონტროლებს სერბი პოლიტიკოსი ვუკ დრაშკოვიჩი. რადიოსადგურის წარმომადგენლები ამტკიცებენ, რომ მათ გარანტირებული აქვთ დამოუკიდებლობა. მაგრამ, ბი-ბი-სის ბელგრადელი კორესპონდენტის თქმით, საეჭვოა, რომ მან შეძლოს ისეთი მასალების გადაცემა, რომლებშიც გაკრიტიკებული იქნება დრაშკოვიჩი და მისი პარტია.

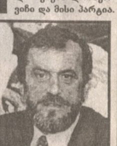

არაფატი ცდილობს მიაღწიოს ერთიანობას პალესტინის მოძრაობაში

პალესტინის ლიდერი იასირ არაფატი ექვსი წლის წინათ ისრაელთან შუალედური შეთანხმების დადების შემდეგ პირველად შეხვდა კაიროში პალესტინის განთავისუფლების რადიკალური სახალხო ფრონტის წევრებს. არაფატი ცდილობს მიაღწიოს პალესტინის ერთმანეთს დაპირისპირებულ სხვადასხვა დაჯგუფების ერთიანობას ისრაელთან სამშვიდობო მოლაპარაკების ახალი ეტაპის დაწყებამდე. ფრონტის ლიდერი გეორგ ჰაბაში უარს ამბობს შეხვდეს არაფატს მანამ, სანამ პალესტინის მოძრაობის წესდებაში კვლავ არ შეიტანენ დებულებას ისრაელის განადგურების შესახებ. ფრონტის წევრებმა, რომლებიც შეხვედრაში მონაწილეობდნენ, დაადასტურეს, რომ არ ეთანხმებიან ოსლოში მიღწეული სამშვიდობო შეთანხმების პრინციპებს, მაგრამ აღიარეს, რომ ეს პრინციპები უკვე პოლიტიკურ რეალობად იქცა. როგორც ბი-ბი-სის იერუსალიმელი კორესპონდენტი ამბობს, არაფატი დაინტერესებულია პალესტინის რადიკალური დაჯგუფებების პოზიციის შერბილებით — აქამდე დადებული შეთანხმებები მისგან მოითხოვს პოლიტიკური ძალადობის შეწყვეტას, მაგრამ საკუთარი ხალხის წარმომადგენლების მიმართ რეპრესიული ღონისძიებების გამოყენება შეარყევს მის პოპულარობას.

ეჰუდ ბარაქი მოსკოვში

ისრაელის პრემიერ-მინისტრი ეჰუდ ბარაქი მოსკოვში რუსეთის პრეზიდენტს ბორის ელცინს შეხვდა. ისრაელის ახალი მთავრობა ცდილობს გამოაცოცხლოს საახლოაღმოსავლეთო სამშვიდობო პროცესი. მოსკოვში განსახილველი საკითხებიდან ერთ-ერთი მთავარია სირიასთან ურთიერთობა; ამას წინათ რუსეთის დედაქალაქში ჩასული იყო სირიის პრეზიდენტი ჰაფეზ ასადი. როგორც ბი-ბი-სის კორესპონდენტმა თქვა, ისრაელი უკმაყოფილოა იმით, რომ სირია აპირებს შეისყიდოს რუსეთის იარაღის ახალი პარტია, მათ შორის, თანამედროვე რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემები და ავიაგამანადგურებლები. ამ დროს ისრაელში გაცხოველებით მსჯელობენ ბარაქის მიერ გამოცხადებულ გეგმებზე, რომელიც ითვალისწინებს 1 ოქტომბრიდან ისრაელის ძალების გაყვანას ოკუპირებულ დასავლეთ ნაპირიდან — ისრაელმა პირველად დაასახელა კონკრეტული თარიღი. მაგრამ პალესტინელები არსებული შეთანხმების საფუძველზე მოითხოვენ ჯარების დაუყოვნებლივ გაყვანას.

ალჟირში რეფერენდუმისათვის ემზადებიან

ალჟირის მთავრობა ემზადება იმისათვის, რომ სექტემბერში მოაწყოს რეფერენდუმი ისლამისტ ბოევიკებსა და მთავრობის ჯარებს შორის შვიდწლიანი კონფლიქტის შეწყვეტის გეგმის ფარგლებში. ამ დაპირისპირების შედეგად ალჟირში დაიღუპა თითქმის 100 ათასი კაცი. პრეზიდენტ ბუტეფლიკას მიერ დასახული გეგმა შეიცავს ნაწილობრივ ამნისტიას, რომლის მიზანია ბოევიკებს დააყრევინოს იარაღი. ამნისტია არ შეეხება იმას, ვინც გასამართლებულია გაუპატიურების ან მკვლელობისათვის. ალჟირის პარლამენტმა უკვე მოიწონა ეს გეგმა, მაგრამ, როგორც ბი-ბი-სის კორესპონდენტი იტყობინება, ეს საკმაოდ საჩოთირო საკითხია. პრეზიდენტი ბუტეფლიკა იმედოვნებს, რომ 16 სექტემბრისათვის დაგეგმილი რეფერენდუმის მეოხებით, იგი შეძლებს თავის მთავრობაში რადიკალი ისლამისტებისა და მკაცრი გეზის მომხრეთა შევიწროებას.

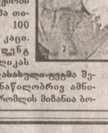

კატასტროფა რკინიგზაზე

როგორც ინდოეთიდან იუწყებიან, დასავლეთ ბენგალიის შტატში ორი სამგზავრო მატარებლის შეჯახების დროს დაიღუპა სულ ცოტა 250 და დაიჭრა ათასზე მეტი კაცი. დელისაკენ მიმავალი ჩქარი მატარებელი შეეჯახა საპირისპიროდ მომავალ მატარებელს, რომელიც გარსონის სადგურისაკენ მიემართებოდა. შეჯახებისას გაისმა აფეთქების ხმა. თავდაპირველად ფიქრობდნენ, რომ მატარებელში ჩადებული იყო ბომბი. მაგრამ, როგორც ხელისუფლებამ განაცხადა, ერთ-ერთი მატარებლით გადაჰქონდათ სამხედრო მოწყობილობა და ასაფეთქებელი ნივთიერება, კატასტროფა კი მოხდა სასიგნალო სისტემის მოუწესრიგებლობის გამო.

წყალდიდობა კორეაში

სამხრეთ კორეაში ძლიერი წყალდიდობებისა და მეწყერების შედეგად, რაც თავსხმა წვიმებმა გამოიწვია, დაიღუპა და უგზოუკვლოდ გაქრა სულ ცოტა ჩვიდმეტი კაცი. ყველაზე მეტად დაზარალდა ჩრდილოეთ კორეასთან საზღვრის ახლოს მდებარე რაიონები, სადაც წყალდიდობამ ასევე დიდი ზარალი მიაყენა ქვეყანას. ზამხრეთში, კერძოდ, სეულში და მის მიდამოებში, ადამიანები გახიზნეს სახლებიდან. ზოგიერთ ადგილას ნალექებმა 75 სანტიმეტრს მიაღწია, რაც წლიური ნორმის თითქმის ნახევარია. პროგნოზებით, რამდენიმე დღეში კორეის ნახევარკუნძულს შეიძლება თავს დაატყდეს ძლიერი გრიგალი.

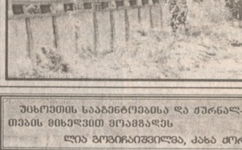

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით მოამზადეს ლია გოგიჩაიშვილმა, კახა ძორიძემ.

მაქაბიადა

უკვე ვიუწყებოდით, რომ შოტლანდიის ქალაქ სტერლინგში (გლაზგოდან ნახევარი საათის სავალზე) გაიმართა ევროპის ქვეყნებში მცხოვრებ ებრაელთა სპორტული თამაშები, ანუ ევროპის მაქაბიადა. აქ 40 სახელმწიფოს წარმომადგენლებმა სპორტის 20 სახეობაში იასპარეზეს. საქართველოს წარგზავნილებმა კარატეში, ჭადრაკსა და კალათბურთში მოსინჯეს ძალები და საკმაო წარმატებითაც — მათ ერთი ოქროს და ორი ვერცხლის მედალი დაიმსახურეს.

გვესაუბრება საქართველოს ებრაელ სპორტსმენთა დელეგაციის ხელმძღვანელი, საქართველოს კალათბურთის პროფესიულ კლუბ „მაქაბის" პრეზიდენტი, ცნობილი რადიო-ტელეკომენტატორი ჯამლეტ ხუხაშვილი:

— უსახსრობის გამო მხოლოდ 14 კაცის შემადგენლობით გავემგზავრეთ. ლონდონში ჩავფრინდით თუ არა, ჩვენი დელეგაციისადმი უდიდესი ყურადღება გამოიჩინა საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა ინგლისში თეიმურაზ მამაცაშვილმა. გულთბილი მიღების შემდეგ ბრიტანეთის დედაქალაქი დაგვათვალიერებინეს და შოტლანდიაში გამგზავრებაშიც შეგვიწყვეს ხელი.

კეთილი ადამიანების თანადგომით

სტერლინგში სპორტის სამ სახეობაში ვიასპარეზეთ. განსაკუთრებით მინდა გამოვყო კარატისტ დავით ხუხაშვილის წარმატება. მართალია, მას 75 კილოგრამ წონით კატეგორიაში უნგრელ კოვაჩთან ნახევარფინალური ორთაბრძოლა წააგებინეს, მაგრამ დათო სულით არ დაეცა — აბსოლუტურ წონაში სცადა ბედი, სადაც მისი ყველაზე მჩატე მეტოქე 90 კილოგრამს იწონიდა (თავად დათოს წონა 73 კგ-ს არ აღემატება). ამის მიუხედავად, ჩვენმა სპორტსმენმა ორ უნგრელს, აგრეთვე პოლონელს, პოლანდიელსა და შოტლანდიელს დამაჯერებლად მოუგო კუმიტეში და კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდა. საგულისხმოა, რომ დათო ხუხაშვილი შარშანდელი ევროპის ჩემპიონია კარატე-დოში...

მოჭადრაკეთა ასპარეზობაში 13 მონაწილე იბრძოდა პირველობისთვის. მათ შორის მხოლოდ ერთი იყო გოგონა — 14 წლის თბილისელი სოფიკო ხუხაშვილი — 16 და 20 წლის მოჭადრაკეთა შორის საქართველოს წლევანდელი ჩემპიონი. სოფიკომ შოტლანდიაშიც ისახელა თავი. შვიდი ორთაბრძოლიდან 6 მოიგო და მხოლოდ ერთხელ დამარცხდა მე-3 ტურში ყოფილ მოლდოველ, 35 წლის იური სოროესკისთან, რომელიც შვეიცარიის სახელით გამოდიოდა. სოროესკიმ, ასევე ექვსი ქულა მოაგროვა, მაგრამ პირად შეხვედრაში სოფიკოსთან გამარჯვების წყალობით პირველობა მოიპოვა. მესამე ადგილზე გავიდა სლოვაკელი მარტინ ფრაასი. მან ბოლო ტურში ქართველ მოჭადრაკესთან წააგო და, საკუთარ თავზე გაბრაზებული, დაჯილდოებაზე არ გამოცხადდა...

კალათბურთელთა პაექრობაში 8 გუნდი ჩაება. ისინი ორ ჯგუფად იყვნენ დაყოფილნი. პირველში თბილისის „მაქაბისთან" ერთად გამოდიოდნენ ამერიკის, გერმანიისა და რუსეთის ებრაელობის წარმომადგენლები. მე-2 ჯგუფში კი ფინალში გასასვლელად იბრძოდნენ კალათბურთელები თურქეთიდან, უნგრეთიდან, ბელგიიდან და შვეიცარიიდან.

ჩვენმა სპორტსმენებმა ჩინებულად ითამაშეს ქვეჯგუფში. დაამარცხეს აშშ-ს (91:74), გერმანიის (88:72) და რუსეთის (99:91) წარმომადგენლები და ნახევარფინალში გავიდნენ. აქ ჩვენი მეტოქე იყო თურქეთის გუნდი და მასაც იოლად ვძლიეთ — 82:63. მეორე ნახევარფინალურ შეხვედრაში რუსეთელებმა უწინდელი ევროპის მაქაბიადის ჩემპიონებს — უნგრელებს დააყრევინეს ფარ-ხმალი. ფინალში ჩვენმა ბიჭებმა სათანადო წინააღმდეგობა ვერ გაუწიეს მეტოქეს და დამარცხდნენ 88:99. თუმცა, მიმაჩნია, რომ ასეთ ძლიერ კოლექტივებთან პაექრობაში მოპოვებული ვერცხლის მედალი მეტად საპატიოა. საქართველოს „მაქაბის" კალათბურთელთა გუნდი ასეთი შემადგენლობით გამოდიოდა: მიხეილ ხუხაშვილი, სიმონ დავარაშვილი, ნუგზარ კოკოლიშვილი, დავით რიბაშვილი, დავით ბერიშვილი, ირაკლი ბერიშვილი, ალექსანდრე ფერიაშვილი, ბექა ნოზაძე, გიორგი მჭედლიშვილი, მწვრთნელი — ივანე მხეიძე.

ჩვენი სპორტსმენების მიერ ევროპის მაქაბიადაზე სამი მედლის მოპოვება, ვფიქრობ, დიდი მიღწევაა და წარმატება შემთხვევით არ მოსულა. შეჯიბრებისთვის მზადებასა და შოტლანდიაში გასამგზავრებლად ფინანსურად დაგვეხმარნენ ფირმა „არდკომპანიის" გენერალური დირექტორი გოგი ლიპარტელიანი, „ინაკოს" ფირმის ხელმძღვანელი აბრამ ნანიკაშვილი, სანკტ-პეტერბურგიდან „ევროსერვისის" დირექტორი კონსტანტინე მირელაშვილი, „სიაბურნის" გენერალური დირექტორი ლეონიდ შაპირო, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოცენტი დავით გურგენიძე, ცნობილი მოქანდაკე და მხატვარი ზურაბ წერეთელი, „ჯეოსელის" გენერალური დირექტორი თემურ ლოლობერიძე და რუსთავის „აზოტის" ქარხნის ხელმძღვანელობა.

იმედია, კეთილი ადამიანები მომავალშიც დაეხმარებიან საქართველოს „მაქაბის", რომ მსოფლიო მაქაბიადაზე, რომელსაც 2001 წელს თელ-ავივი უმასპინძლებს, ასევე წარმატებით ვიასპარეზოთ.

* * *

გუშინწინ საქართველოს კალათბურთის პროფესიულ კლუბ „მაქაბის" ოფისში შოტლანდიიდან დაბრუნებულ სპორტსმენებსა და მათს ხელმძღვანელებს საზეიმო შეხვედრა მოუწყვეს. „არდკომპანიის" სახელით გია ხუხაშვილმა და სასპორტო მაღაზია „ლიდერის" დირექტორმა როლანდ ლომიძემ მაქაბიადის წარჩინებულებს ფასიანი საჩუქრები გადასცეს.

ვაჟა დანელია.

სურათებზე: ჯამლეტ ხუხაშვილი; მოჭადრაკე სოფიკო ხუხაშვილი და კარატისტი დათო ხუხაშვილი; „მაქაბის" კალათბურთელთა გუნდი.

ავტორის ფოტო.

ჭადრაკი

ანგარიში თანაბარია

ყაზანში მიმდინარეობს მატჩი მსოფლიო პირველობაზე ჭადრაკში ქალთა შორის. უკვე ვიუწყებოდით, რომ პირველი პარტია, რომელშიც თეთრებით ალისა გალიამოვა თამაშობდა, ყაიმით დამთავრდა. მეორე შეხვედრა სიე ჯუნმა მოიგო და დაწინაურდა. კვირას გაიმართა მესამე პარტია, გალიამოვამ გაიმარჯვა და ანგარიში გაათანაბრა — 1,5:1,5.

გუშინ მეტოქეები ისვენებდნენ. მორიგი მეოთხე პარტია, რომელშიც თეთრებით ჩინელი ითამაშებს, დღეისათვის არის დანიშნული.

ლაგვილავამ ბრწყინვალედ ითამაშა

მინსკში გაიმართა ქალთა შორის მსოფლიო ჩემპიონატის ზონალური ტურნირი. ბელორუსიის, აზერბაიჯანისა და მოლდავეთის 14 წარმომადგენელი, რომელთა შორის 3 დიდოსტატი იყო, ერთმანეთს ფინალის 3 საგზურს ეცილებოდა.

მთელი შეჯიბრება ბრწყინვალედ წარმართა საერთაშორისო ოსტატმა ჰენრიეტა ლაგვილავამ (ბელორუსია), რომელსაც ჩვენი გულშემატკივრები საქართველოს ჩემპიონატებში არაერთი კარგი გამოსვლით იცნობენ. ყოფილმა ქუთაისელმა მთელი შეჯიბრება დაუმარცხებლად ჩაატარა და 13 შესაძლებლიდან 9,5 ქულით პირველი ადგილი დაიკავა.

ლაგვილავას გარდა, მსოფლიოს ჩემპიონატის საგზურები მოიპოვეს დიდოსტატებმა ვიდელსონმა (ბელორუსია), რომელმაც 9 ქულით მეორე ადგილი დაიკავა, და შესტერმანმა (მოლდავეთი, მესამე ადგილი 8 ქულით).

როგორც ცნობილია, მსოფლიო ჩემპიონატი ქალთა შორის 3 სექტემბერს უნდა დაწყებულიყო კიშინიოვში, მაგრამ გადაიდო. მისი ჩატარების საბოლოო თარიღი ფიდეს ლას-ვეგასის კონგრესზე 28-29 აგვისტოს დადგინდება.

ჭიდაობა

მადლობა თბილისის მერიას!

— ეს სიტყვები „პირზე აკერია" ჩვენი თავისუფალი სტილის მოჭიდავე 18-წლიანთა გუნდის ყველა მონაწილეს, რომლებმაც სწორედ დედაქალაქის მერიის ძალისხმევით — ფინანსური დახმარებით შეძლეს დანიაში კადეტთა შორის მსოფლიო პირველობაზე გამგზავრება და წარმატებით ასპარეზობა. საქართველოს 8 წარმომადგენლიდან ოთხმა დაიკავა კვარცხლბეკის სხვადასხვა საფეხური, მათ შორის, ორმა — უმაღლესი, ერთმა — მეორე და კიდევ ერთმა — მესამე.

ასე რომ, დედაქალაქის მერიის ხელმძღვანელებს, სპორტის სამმართველოს მესვეურებს ნამდვილად ეკუთვნით სამადლობელი სიტყვები: ევროპის ცენტრში — დანიაში ჭიდაობის სამყარომ კიდევ ორჯერ მოისმინა საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნი და უკეთ გაიცნო ჭიდაობის დიდი ტრადიციების ცენტრი — საქართველო და მისი დედაქალაქი — თბილისი.

ანდრო ბარძაია.

ფეხბურთი

ბრაზილია და მექსიკა ფინალში

მიუხედავად იმისა, რომ ბრაზილიის ნაკრები შესუსტებული შემადგენლობით გამოდის ფეხბურთში კონფედერაციის თასზე, რომელიც მექსიკაში მიმდინარეობს, მან მაინც მიაღწია ტურნირის ფინალამდე. ნახევარფინალში ბრაზილიელები საუდის არაბეთის ნაკრებს შეხვდნენ და დაამარცხეს დიდი ანგარიშით — 8:2. სამი ბურთი ახალგაზრდა ფეხბურთელმა როლანდინომ (და არა ჩვენთვის ცნობილმა რონალდომ) გაიტანა. აღსანიშნავია ისიც, რომ ბრაზილიელთა მეკარემ დიდამ, რომელსაც ბოლო დროს, 530 სათამაშო წუთის განმავლობაში გოლი არ გაუშვია, ამ მატჩის 9 წუთში ორჯერ გამოიტანა საკუთარი კარიდან ალ ოტაიბის მიერ გატანილი ბურთი. შეხვედრას 48 ათასი გულშემატკივარი ესწრებოდა.

მეორე ნახევარფინალურ მატჩში ტურნირის მასპინძლებმა 70 ათასი მაყურებლის თვალწინ ძირითად დროში ვერ შეძლეს აშშ ნაკრების დაცვის წინააღმდეგობის გადალახვა. მხოლოდ დამატებით დროში მე-7 წუთზე კუატემოკ ბლანკოს მიერ გატანილმა ბურთმა მოუტანა მექსიკელებს გამარჯვება. უნდა ითქვას, რომ ამერიკელთა მეკარემ ბლანკოს დარტყმული ბურთი პირველად მოიგერია, მაგრამ თავდამსხმელმა მაინც იმარჯვა და გამარჯვებაც იზეიმა.

ფინალური მატჩი გაიმართება ცნობილ „აცტეკას" სტადიონზე. ასიათასზე მეტი გულშემატკივრის მხარდაჭერით „გაძლიერებული" მექსიკის ნაკრების დაძლევა კი ბრაზილიელებისათვის ადვილი არ იქნება.

ჩოგბურთი

სამპრასი კვლავ პირველია

წინა კვირას მსოფლიო „რეიტინგ-ლისტში" მნიშვნელოვანი ცვლილება მოხდა. იმის გამო, რომ ანდრე აგასის (№1 „რეიტინგ-ლისტში") და პიტ სამპრასს (№3) უიმბლდონის შემდეგ არსად უთამაშიათ, მათ გადაასწრო ავსტრალიელმა პატრიკ რაფტერმა. საინტერესოა, რომ ავსტრალიის წარმომადგენელი 1974 წლის შემდეგ, როცა უძლიერესად ჯონ ნიუკომბი ითვლებოდა, მსოფლიოს უძლიერეს ჩოგბურთელთა შორის პირველი არ ყოფილა.

და აი, კვირას დასრულდა დიდი საერთაშორისო ტურნირი ლოს-ანჯელესში, სადაც რაფტერი არ თამაშობდა, მაგრამ სამპრასიც მონაწილეობდა და აგასიც. მან კვლავ შეცვალა ლიდერთა მდგომარეობა რეიტინგ-ლისტში. ფინალში სამპრასმა ანგარიშით 7:6, 7:6 მოუგო აგასის.

გუშინ გამოქვეყნდა მსოფლიოს უძლიერესი ჩოგბურთელების ახალი „რეიტინგი". პირველი ადგილი პიტ სამპრასმა დაიბრუნა, მეორეა ანდრე აგასი, მესამე კი პატრიკ რაფტერი.

სპორტის რედაქცია.

დღეობა

(პირველი გვერდიდან)

მაგრამ სწორედ ამით რომ ვცოცხლობთ? რადგან „მოველით ახალ ცასა და ახალ დედამიწას, სადაც დამკვიდრებულია სიმართლე“.[2]

ამ ღამით ელიას მთის შავ კლდეებს სინათლის წვეთები – მირიადი სანთელი დაეპკურება, როგორც აიაზმა, დადგება ამ კლდეებთან ხალხი და ილოცებს.

გაჭირვებულიც, დალხინებულიც. თუმცა, ვის არ უჭირს?

მოქცევასავით ააფსებს ხალხი მთის კალთას, რომელსაც ისტორიის სიღრმეებიდან ხსოვნადლა შემორჩენია სამი ეკლესიის დღეს გამქრალი ნამთი. მერე ჩაიწრიტება ბარში და ახალი ტალღა მლოცველებისა შეეეედრება სიწმინდეს ჯვრისას, რომელიც მწვერვალზე აღუმართავთ. ჩვენც ავედით. ჩვენ – კახეთის ყველა რაიონის გამგებელი, პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული გია არსენიშვილი და სტუმრები მათი.

კვირა დღე იყო, მოგეხსენებათ, პირველში, მაგრამ ისიც მოგეხსენებათ, რომ ამ ხალხისათვის უქმე დღე არ არსებობს: დედოფლისწყაროს გამგეობაში გუბერნატორი რაიონის სპორტის მესვეურებსა და სპორტსმენებს შეხვდა. აქაურებს ერთ დროს სპორტშიც თავიანთი სიტყვა ეთქმოდათ – ყველა რანგის ჩემპიონი და პრიზიორი პუაედათ, განსაკუთრებით, ჭიდაობაში. ახლაც არ უტყდებიან უსახსრობას (ცდილობენ მაინც) და ზოგი რამ გამოსდით, ზოგი – ვერა.

რას იზამ.

ამ „რას იზამიდან“ გამოსაელის მოძებნის თაობაზე ისაუბრეს და არსენიშვილმა „მცირე საქმეების კეთების“ მისი დებულებიდან გამომდინარე კონკრეტული წინადადებები შესთავაზა, მათ შორის, გუბერნატორის პრიზზე (ფერადი ტელევიზორი პრიზად, საქართველოს ტელევიზიის ერთ დროს ძალიან პოპულარულ ველოსპორტში დიდი პრიზის გათამაშების გამოცდილებიდან გამომდინარე). სპორტსმენს ინტერესი უნდა ჰქონდეს, ჟინი გამარჯვებისა. თორემ ჩაკვდება სურეილი ვარჯიშისაც კი.

პატარა საქმეა?

არ ვიტყოდი ასე.

პატარა საქმეა, მაგალითად, სოფელ ჯაფარიძეში სპორტის ახალ სახეობას კინგ-ბოქსინგს რომ ამკვიდრებს თამაზ ყარაგვევიშვილი – ახალგაზრდა მწვრთნელი, წმინდა ენთუზიაზმზე?

არა, რა თქმა უნდა, რადგან თუნდაც ის, რომ მის მოწაფეთაგან ერთ-ერთმა – ელენე ბოლაშვილმა, ახლახან ბათუმში გამართულ შეჯიბრებაში მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობის უფლება-ლიცენზია მოიპოვა, არ არის პატარა საქმე.

– ავხმიანდეთ, დავიწყოთ. მოვიწვევთ საჭირო ხალხს, მენავთობეებსაც, ვაჩვენებთ, რომ ჩვენი სპორტი აღორძინების გზას დაადგა და დაგვეხმარებიან, სახსარიც გაჩნდება საპირველჯეროდ.

„კვარივით ყოფილიყოს ანთებული სიყვარული თქვენს ოჯახებში“

სიტყვა კვარივითაა, ამ მრუმე ღამეში (ცაზე ღრუბელმა დაფარა ვარსკვლავები და ჩამოიცვარა წვიმის წვეთები), ბილიკებზე მძიმედ მიმავალთ რომ დაგვეჭირდა.

რაღა დროს კვარია?

მართლაც – მთის ძირას მოვაჭრეთა სახელდახელო დახლებს ამოტანილი გენერატორები ანათებს. თუმცა სანთლებიც უნთიათ – აქა-იქ.

კვარს თავისი ადგილი აქვს:

– კვარივით ყოფილიყოს ანთებული სიყვარული თქვენს ოჯახებში, – დაილოცება თამადა – თემურ ლომაშვილი.

იტყვის მერე იმათ სადღეგრძელოს, ვინც ყოველდღე მიწას ჩაჰყურებს – ქართველი გლეხისას:

– ჩვენ და ჩვენნაირები ვაცოცხლებთ საქართველოს, – ამასაც დაამატებს, – თუმც ცოტას წაეძაბუნდებით, მაგრამ ყოველთვის ასეა ახალი საქმის დასაწყისში.

ღამე განთიადისკენ მიდიოდა.

ამ საუკუნის ბოლო ელიობა ახალ დილას ათენებდა.

იმ ღამეს მევთანხმდით: მესამე ათასწლეულის პირველ განთიადს, მზის პირველ ამოსვლას მეხვედროდით შავ მთაზე, იქ, საიდანაც იწყება საქართველო.

არმაზ სანებლიძე,
„სრ“. სპეც. კორ.

[2]. იქვე, მოციქულ პეტრეს მეორე წერილი, III. 13.

სურათებზე: დღეობის სულიერი (ზემოთ) და მატერიალური მხარეები.

ალექსანდრე კოტორაშვილის ფოტო.

ს/ს "ვიქტორია" იწყებს საკუთარი აქციების გაყიდვას!

ვიქტორია
სააქციო საზოგადოება
JOINT STOCK COMPANY
VICTORIA

ს/ს „ვიქტორია“ ერთ-ერთი ყველაზე პრესტიჟული გასართობი კომპლექსია, რომელიც მოიცავს კაზინოს, ბარს, რესტორანს.

ამჟამად შესაძლებლობა გეძლევათ გახდეთ ამ კომპლექსის აქციონერი,

სააქციო საზოგადოების საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 3 000 000 ლარს,

მათ შორის შევსებული კაპიტალი - 1 500 000 ლარს.

აქციის ნომინალური ღირებულება 10 ლარია. აქციები ჩვეულებრივია (სახელობითი).

ანგარიშსწორება ხორციელდება "გაერთიანებული ქართული ბანკის" თბილისის განყოფილებებში ნაღდი და უნაღდო ანგარიშსწორებით.
ანგარიშსწორების ანგარიშის ნომერი 30081.
„აბსოლუტბანკის“ ვაკის ფილიალი; მიმღები - შ.პ.ს. „ალფაბროკი“

აქციების რეგისტრაცია ხდება დამოუკიდებელ რეგისტრატორთან - შ.პ.ს. „რეგისტრში“.

ხელმოწერა აქციების პირველ გამოშვებაზე წარმოებს
საბროკერო კომპანიაში „ალფაბროკი“ (ლიცენზია №31-015).
მისამართი: ლესელიძის ქ. 55; ტელეფონი: 755559
აქვე გაეცნობით ემისიის პროსპექტს და დააზუსტებთ თქვენთვის ყველა საინტერესო საკითხს.

ერთი აქციის ყიდვის შემთხვევაშიც კი თქვენ გახდებით მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მომგებიანი საქმიანობის - სათამაშო ბიზნესის თანამფლობელი.

ემისიის პროსპექტის ეროვნული საიდენტიფიკაციო ნომერი 234-1-1-172
აქციების ეროვნული საიდენტიფიკაციო ნომერი 000110172

სიახლე თბილისში

კონცერნ VOLKSWAGEN-ის ოფიციალური დილერი კომპანია „ნოვამენეჯმენტჯორჯია“

ავტომობილები ყველასათვის და ყველაფერი ავტომობილებისათვის

გერმანული ხარისხი საქართველოში

ავტოსალონი
ახალი ავტომანქანები გარანტიით!

მისამართი: თბილისი, ორთაჭალა, გულიას №1
ტელ/ფაქსი: 75-51-82

თქვენი პრობლემები – ჩვენი საზრუნავია!

1 ივლისიდან ქ. თბილისში, ორთაჭალაში, გულიას ქ. №1-ში იხსნება „ფოლქსვაგენ“-ის ავტოცენტრი სადემონსტრაციო დარბაზითა და ავტოსალონით.

ავტოცენტრში გთავაზობენ თქვენთვის ხელსაყრელ ფასებში:

- „ფოლქსვაგენ“-ის ნებისმიერი მარკის, მათ შორის, მეჯავშნულ და სპეცდანიშნულების ავტომანქანებს
- მომსახურების მაღალ დონეს
- ნებისმიერ სათადარიგო ნაწილებს მ. შ. შეკვეთით.
- თქვენთვის სასურველი მანქანის შეკვეთას (ჩამოყვანის ვადა 1 თვე)
- ტექნიკურ მომსახურებას და რემონტს
- საგარანტიო მომსახურებას
- ავტომობილის გარეცხვას და სალონის ქიმწმენდას
- „ფოლქსვაგენ“-ის კლუბის წევრებზე მომსახურებას 15 პროცენტი შეღავათებით.

ყურადღება!
ა/მ „ფოლქსვაგენ“-ის ყველა მოდელი მაღალი კლასის ავტომობილები

გაყიდვა, სერვისი, გარანტია

საუკეთესო ავტომობილები და მომსახურების სრული კომპლექსი

ხსოვნა

ქეთი ალხაზაშვილი

გლოვის ზარმა ჩამოჰკრა თბილისის 57-ე საშუალო სკოლაში – ტრაგიკულად დაიღუპა ჩვენი სკოლის პედაგოგის ქალბატონ ქეთევან ელენტის სეხნია შვილიშვილი, ლამაზი ფერია, სკოლის თვალი, უცხო ენათა პედაგოგიური ინსტიტუტის ინგლისური ენის ფაკულტეტის მე-4 კურსის წარჩინებული სტუდენტი **ქეთი ალხაზაშვილი.**

უსაზღვროა ტკივილი, ძნელია, ანუგეშო დედა, მამა, ძმა თუ მოსიყვარულე ბებია. უზომო დარდმა და ტკივილმა მოიცვა ჭირისუფალთა და ნათესავთა მრავალრიცხოვანი წარმომადგენლობა. ასევე მწარე ნაღველმა და სევდამ დაისადგურა მასწავლებელთა და მეგობართა გულებში. მან ხომ ჩვენი სკოლის კედლებში გაატარა 11 წელი. მისი ფერწერული, ნატიფად შესრულებული ტილოები დღესაც ამშვენებს მშობლიურ სკოლას.

მოულოდნელად წავიდა და დაგვიტოვა უზომოდ დიდი ნაღველი.

მსუბუქი და თბილი ყოფილიყოს მისთვის ქართული მიწა, მაცხოვრის სხივი არ მოაკლდეს მის წმინდა და უსპეტაკეს სულს.

თბილისის 57-ე საშუალო სკოლის პედაგოგიური კოლექტივი.

გახსენება

ტარიელ აბუსერიძე

აი, უკვე 40 დღე გავიდა მას შემდეგ, რაც შენმა ლამაზმა სულმა დაგვტოვა შენი თანატოლები. ტრაგიკულმა შემთხვევამ წაგვართვა შენი თავი. ძნელია, იმასთან შეგუება, რომ აღარ ხარ. რაც დრო გადის, მით უფრო გვაკლიხარ და გვენატრები. უფრო გვჭირდება შენი უსაზღვრო სიყვარულისა და სიკეთის დამტევი გული. წახვედი და დაგვიტოვე უზომო ტკივილი, მძიმე სინანული და უამრავი თბილი მოგონება.

ჩვენო **ტარიელ**, ალალი იყოს შენთვის ჩვენი ცრემლი.

დარწმუნებული იყავი შენს ხსოვნას, შენს ნათელ სახეს დავიწყება არ უწერია ჩვენს გულში.

კლასელები.

მეუღლე ჯულიეტა, შვილები მიშიკო, ბადრი, რძლები თამრიკო, ირმა, შვილიშვილები გიორგი, დავითი, ნინიკო ცქიტიშვილები, მამიდა ჯულიეტა, მამიდაშვილები ზაურ, გურანდუხტ, ნანა მგელაძეები, არჩილ გოგელია ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
ბადრი მიხეილის ძე ცქიტიშვილი
დაკრძალვა ქ. ლანჩხუთში, 5.VIII. 4 სთ. თავისუფლების ქ. 44.

დედა შამა, მეუღლე ციცინო, შვილები თამაზი, პაატა, ძმა რობიზონი, და მაყვალა ოჯახებით, რძლები თინიკო ლევდაშვილი, დოდო გოგინაშვილი, შვილიშვილები ლევანი, ნინო, ციცია, გიორგი იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
მერაბ ალექსანდრეს ძე ხუნაშვილი
პანაშვიდი 4 VIII. 7 სთ. დაკრძალვა 5 VIII, 3 სთ. სიღნაღის რაიონი, სოფელი ქვემო ბოდბე.

გია ხუნაშვილის ოჯახი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა
მერაბ ალექსანდრეს ძე ხუნაშვილი
და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

რუსუდან ლორთქიფანიძე ოჯახით ღრმა მწუხარებით თანაუგრძნობს უახლოეს მეგობარს მარიკა დევდარიანს ქალიშვილის
ქეთი ალხაზაშვილის
ტრაგიკულად დაღუპვის გამო.

შვილები ზურიკო, თემურ კალანდაძეები ოჯახებით, და ქეთო მიქელაძე, დისწულები, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
მარიამ მიქელაძე-კალანდაძე
პანაშვიდი 3, 4 VIII 6 სთ. გამოსვენება 5 VIII, 4 სთ. კოსტავას 46/50.

ძმისწული ნესტან მარუაშვილი, სიძე ბორის გამრეკელი, რძალი ჟანა ივანიშვილი, ბიძაშვილები ინგა, ცისანა, ლევან, მერაბ მარუაშვილები, დეიდაშვილები ნანა, იოსებ ცისკარიშვილები, მძახალი ია გამრეკელი ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
თინათინ იოსების ასული მარუაშვილი
პანაშვიდი 3, 4 VIII, 5 სთ. გამოსვენება 5 VIII, 3 სთ. ჭავჭავაძის გამზირი №70, I სადარბაზო.

მეუღლე ნანა კანკია, მშობლები ლუიზა, ჯემალი, შვილები ჯაბა, თამუნა, სიდედრი ნაირა, სიმამრი რეზო კანკიები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
ჭაბუკა ჯემალის ძე ჩხოლარია
დაკრძალვა 7 VIII, 5 სთ. ქ. ზუგდიდში, რუსთაველის ქუჩა 117.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო და მინისტრთა საბჭო ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა საქართველოსა და აფხაზეთის სოფლის მეურნეობის დამსახურებული მუშაკი, ღირსების ორდენისა და სხვა მრავალი სახელმწიფო ჯილდოების კავალერი, ოჩამჩირის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე
ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე შონია
და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

შვილი ლანა ნუცუბიძე, სიძე ზიგურდ ზურაბაშვილი, შვილიშვილები ინა, ელენე, გიორგი, აველიპი ოჯახებით, მაზლი ზურაბ ზურაბაშვილი ოჯახით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა
ევგენია ვასილის ასული სმირნოვა-ნუცუბიძე
პანაშვიდი 3, 4 VIII 6სთ. გამოსვენება 5 VIII, 4 სთ. საბურთალოს ქ. №57 ა. II სადარბაზო.

სააქციო საზოგადოების ბიზნესცენტრი „სოფმშენის“ კოლექტივი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ბატონ აბესალომ ხუნწარიას შვილი
გუგა ხუნწარია
და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქციას

მოთა ნიშნიანიძის ხსოვნის მიმართ გამოჩენილი გულწრფელი ყურადღებისა და პატივისცემის გამო აწ ისლა დაგვრჩენია, რომ თქვენი პოპულარული გაზეთის ფურცლებიდან გულითადი მადლობა ვუთხრათ უკლებლივ ყველას – უწინარესად, მრავალრიცხოვან მკითხველ საზოგადოებრიობას, თვითონ ქვეყნის პრეზიდენტს, საქართველოს ეკლესიას, პირადად უწმინდესსა და უნეტარესს კათალიკოს-პატრიარქს, აგრეთვე, ჟურნალ-გაზეთების რედაქციებს, რადიოსა და ტელევიზიას, ნაცნობთაც და უცნობთაც, ვინც ჩვენი ოჯახის ამ უბედურების ჟამს ადამიანური თანადგომა გვაგრძნობინა და ჩვენთან ერთად გაიზიარა ჩვენი ესოდენ დიდი ტკივილი.

მოთა ნიშნიანიძის ოჯახი.

გასწორება

„საქართველოს რესპუბლიკის“ 30 ივლისის ნომრის მე-5 გვერდზე გამოქვეყნებულ წერილში „მზე, თურმე, ქვესკნელშიც აღწევს“ მეორე სვეტის პირველი-მეორე სტრიქონები ასე უნდა იკითხებოდეს: „აკადემიკოსები ივერი ფრანგიშვილი და ნოდარ ამაღლობელი...“ შემდეგ როგორც ტექსტშია.

ყურადღება! (განმეორებით)

1999 წლის 12 აგვისტოს გაიმართება სააქციო საზოგადოება „ოქსინოს“ აქციონერთა საერთო კრება.

დღის წესრიგი:

1. ს.ს. „ოქსინოს“ შემდგომი ამუშავების პერსპექტივების შესახებ.

დასაწყისი 10 საათზე.

მისამართი: ქ. თბილისი, ბაღდადის ქ. №12.

საქართველოს მოხუცებულ ახალგაზრდობის რესპუბლიკური სასახლის კოლექტივი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული მასწავლებელი, დამსახურებული მხატვარი, სასახლის ქანდაკების კაბინეტის გამგე
გაჟარია კრაწაშვილი
და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს რესპუბლიკა
САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გამომცემელი - შპს „პრესა-98“

სარედაქციო კოლეგია: არმაზ სანებლიძე (მთავარი რედაქტორი), ვახტანგ აბაშიძე, ალეკო ასლანიშვილი, ნანული ბარათაშვილი, ანზორ ბასილაია, ზურამ გოგიაშვილი, რუსუდან ლორთქიფანიძე, არჩილ მანჯგალაძე, ბონდო მძინარაშვილი, დავით ონოფრიშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ბადრი ხატიძე, ოთარ ხუციშვილი.

დამფუძნებლები - „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჟურნალისტები

ნომრის მორიგე რედაქტორი
ბონდო მძინარაშვილი.

ინდექსი 66434

რედაქციის მისამართი: 380096, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება — ტელ: 93-28-13.

იბეჭდება გამომცემლობა „სამშობლოს“ საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის 29.